

UCHWAŁA Nr 35 / 708 / 15
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 17 marca 2015 r.

**w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji Programu Działalności
Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale za 2014 rok.**

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2013 r., poz. 596 z późn. zm.), art. 3 ust. 3, art. 12 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 ust. 1b ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2013 r., poz. 474) przy uwzględnieniu pozytywnej opinii Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale z dnia 18.02.2015 r.,

Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji Programu Działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale za 2014 rok, przedłożone przez Dyrektora Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Niniejszą uchwałę przedkłada się Sejmikowi Województwa Podkarpackiego w terminie do 30 kwietnia br.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Wojciech Buczak

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego

36-040 Boguchwała, ul. Tkaczowa 146

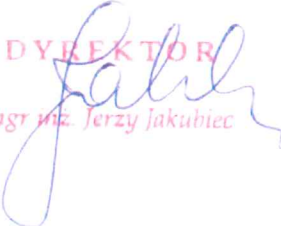
tel. 17 87 01 500, fax 17 87 01 502, sekretariat 17 87 01 507

www.podrb.pl, e-mail: boguchwala@podrb.pl

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI PODKARPACKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W BOGUCHWALE ZA 2014 ROK

Opracował:

DYREKTOR

mgr inż. Jerzy Jakubiec

Styczeń 2015 rok

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM
Rzeszów, dnia
podpis.....
DIREKTOR
KANCELARIA ZARZĄDU
Katarzyna Sołek

Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności PODR w Boguchwale za 2014 r.

Zadania realizowane przez PODR w Boguchwale wynikały z założeń zawartych w „Programie działalności PODR w Boguchwale na 2014 r.”, które zostały opracowane zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474).

Pracownicy PODR w Boguchwale w 2014 r. podejmowali przede wszystkim działania na rzecz stymulowania rozwoju rolnictwa, jak również pobudzali i wspierali rozwój całych społeczności wiejskich. W realizacji podstawowych zadań wykorzystywali cztery rodzaje działań: doradcze, szkoleniowe, informacyjne, upowszechnieniowe i promocyjne.

Realizacja wszystkich zadań zawartych w programie działania koncentrowała się na współpracy z organizacjami działającymi na rzecz rolnictwa i realizacji celów strategicznych oraz priorytetów rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich województwa podkarpackiego zawartych w:

1. Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 (sierpień 2013),
2. Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (projekt, wersja I z 26.07.2013r.),
3. Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020 (Warszawa, 2012).

W 2014 r. cele do jakich zmierzał Ośrodek w pracy doradczej obejmował następujące priorytety:

1. Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.
7. Prowadzenie działalności szkoleniowej w ramach działalności statutowej i komercyjnej.
8. Wspieranie działań merytorycznych Ośrodka poprzez publikację wydawnictw własnych i promocję PODR.
9. Promocja sektora rolnego poprzez organizację imprez wystawienniczo-handlowych,
10. Prowadzenie działalności komercyjnej.
11. Realizacja programów szkoleniowych i pomocowych.

Specjaliści doradztwa rolniczego Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale kontynuowali współpracę z 109 332 gospodarstwami rolnymi na planowaną ilość 108 632 (wykonanie planu 100,6%). W gospodarstwach tych doradztwo rolnicze

realizowane było poprzez porady oraz doradztwo indywidualne i grupowe, zapewniając kompleksowość usług doradczych i przekazywanie stosownych informacji rolniczych zgodnie ze szczegółowym tabelarycznym zestawieniem umieszczonym w dalszej części programu działalności PODR w Boguchwale za 2014 rok.

Dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników PODR w Boguchwale, planowane zadania w 2014 r. zostały w pełni zrealizowane.

Pracownicy PODR w Boguchwale wykonali również zadania ponadplanowe, które związane były z przywracaniem potencjału produkcji rolnej w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzeniem odpowiednich działań zapobiegawczych i szacowali szkody wyrządzone przez zwierzyń. Innym dodatkowym działaniem było kontynuowanie działalności uruchomionej od 22 lutego 2010 r. w Centrum Kształcenia w ramach projektu „Wioska Internetowa – kształcenie na odległość na terenach wiejskich”.

Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale w 2014 r. kierował: .
– dyrektor Jerzy Jakubiec powołany uchwałą nr 258/6316/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 19 sierpnia 2013 r. oraz zastępca dyrektora – Janina Kamińska, powołana na to stanowisko przez Zarząd Województwa Podkarpackiego uchwałą nr 262/6430/13 z dnia 27 sierpnia 2013 r.

Za sprawy finansowe odpowiedzialną była główna księgowa – Anna Gajda.

Zadania zapisane w programie działalności na 2014 r. realizowała załoga, której stan zatrudnienia na 31.12.2014 r. wynosił 311 osób i był niższy o 8 pracowników w porównaniu z rokiem 2013.

Przygotowanie zawodowe pracowników do pełnienia funkcji doradcy rolniczego utrzymało się na tym samym poziomie, jak w roku poprzednim. Wykształcenie wyższe posiada 242 osoby (78% załogi), średnie – 56 osób (18%), zawodowe – 10 osób (3%) i podstawowe – 3 osoby (1%).

Lista doradców rolnośrodowiskowych z uprawnieniami do prowadzenia doradztwa w ramach programu rolnośrodowiskowego na lata 2007-2013 obejmuje 95 pracowników, w tym; w PZDR – 90, a w Ośrodku w Boguchwale – 5 pracowników.

Na krajowej liście doradców rolniczych jest 200 pracowników, w tym: w PZDR – 164 pracowników, a w Ośrodku w Boguchwale – 36 pracowników.

Ekspertami integrowanej produkcji jest 5 pracowników w tym: w PZDR – 2 pracowników, a w Ośrodku w Boguchwale – 3 pracowników.

Przy PODR w Boguchwale w oparciu o umowę z ARiMR, dyrektor – Jerzy Jakubiec powołał Zespół Ekspertów, który udziela nieodpłatnej pomocy wnioskodawcom i beneficjentom działań PROW 2007-2013. W skład Zespołu Ekspertów wchodzi 42 osoby, w tym: 35 osób, to pracownicy PODR w Boguchwale i 7 ekspertów zewnętrznych z PIR – 4 osoby, URz. – 2 osoby i 1 osoba z Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki w Chorzeli.

W zarządzaniu Ośrodkiem, dyrektorowi PODR w Boguchwale jako organ opiniotwórczo-doradczy, pomagała 11 osobowa Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego działająca przy PODR w Boguchwale.

Pracami Rady kierował przewodniczący – prof. Stanisław Sosnowski oraz zastępcy przewodniczącego Stanisław Bartman i Wiesław Baranowski.

W skład Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy PODR w Boguchwale wchodzi:

1. Wiesław Baranowski – przedstawiciel Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
2. Mariusz Bednarz – przedstawiciel Zarządu Województwa Podkarpackiego,
3. Stanisław Bartman – przedstawiciel Podkarpackiej Izby Rolniczej,
4. Arkadiusz Bęben – przedstawiciel Podkarpackiej Izby Rolniczej,
5. Stanisław Uchman – przedstawiciel Wojewódzkiego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych,
6. Bogusław Maśnik – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „SAMOOBRONA” Województwa Podkarpackiego,
7. Rafał Kumek – przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników,
8. Władysław Rak – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „OJCZYŻNA”,
9. Stanisław Sosnowski – przedstawiciel Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej z siedzibą w Rzeszowie,
10. Zbigniew Czerniakowski – przedstawiciel Uniwersytetu Rzeszowskiego,
11. Kazimierz Sroka – przedstawiciel Zespołu Szkół Agro-Technicznych im. Wincentego Witosa w Ropczycach.

RSDR od chwili jej powołania, tj. od 24 lutego 2005 r. (Zarządzenie nr 39/05 Wojewody Podkarpackiego), odbyła 47 posiedzeń. W roku 2014 RSDR funkcjonuje w drugiej 5-cio letniej kadencji (uchwała nr 255/4998/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 16 lutego 2010 r., która weszła w życie z dniem 24 lutego 2010 r.). W 2014 r. Rada spotkała się na swych posiedzeniach 4 razy. RSDR, jako organ doradczy dyrektora, podjęła i przedyskutowała wszystkie problemy z jakimi dyrektor PODR w Boguchwale zwrócił się do Rady. RSDR swe decyzje i opinie wyraziła w 11 uchwałach jakie podjęła w 2014 r.

Uchwały dotyczyły:

- opinii dotyczących realizacji programu działania i planu finansowego za 2013 r. – 2 uchwały,
- opinii dotyczących zmian w planie finansowym w 2014 r. – 4 uchwały,
- opinii dotyczących zmian w cenniku usług świadczonych odpłatnie przez PODR w Boguchwale – 2 uchwały,
- opinii dotyczących zmian w programie działalności PODR na 2014 r. – 1 uchwała,
- opinii dotyczących rocznego programu działania i planu finansowego na 2015 r. – 2 uchwały.

Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale za 2014 r. nawiązuje do „Programu działalności PODR w Boguchwale na 2014 r.” i w dalszej części w szczegółowy sposób opisuje realizację wykonania zadań i uzyskane efekty.

Specjaliści doradztwa rolniczego Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale nawiązali współpracę z 109 332 gospodarstwami, w tym:

- 98 518 rolników wyraziło zgodę na przetwarzanie danych osobowych w zakresie działalności doradczej i ściśle ze specjalistami powiatowymi i gminnymi realizowali zadania, jakie były zapisane w programie działalności na 2014 r. Wykaz tych rolników

znajduje się w Internetowej Bazie Danych w „Systemie Rejestracji Gospodarstw Wiejskich”.

- w konferencjach i seminariach wojewódzkich uczestniczyło – 2 107 osób,
- w szkoleniach dających uprawnienia w zakresie obrotu, konfekcjonowania i stosowania środków ochrony roślin oraz BHP uczestniczyło – 3 595 osób,
- podnieśli kwalifikację i poszerzyli wiedzę na szkoleniach dostępnych w „Wiosce Internetowej” – 1 045 osób,
- szacowanie strat w uprawach rolnych powstałych w wyniku zjawisk o charakterze klęskowym – 346 gospodarstw,
- szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzynę – 2 435 zgłoszeń,
- badanie sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych – 1 087 rolników.

W gospodarstwach tych doradztwo rolnicze realizowane było poprzez indywidualne porady oraz doradztwo indywidualne i grupowe, zapewniało kompleksowość usług doradczych oraz przekazywanie stosownych informacji rolniczych.

W ramach współpracy udzielono:

- ❑ indywidualne porady rolnicze – 273 000 porad,
- ❑ działalność oświatowa – 23 328 rolników (szkolenia z technologii produkcji i PROW) w 1 701 szkoleach lektorskich,
- ❑ w ramach odpłatnych usług dla rolników opracowano 58 092 wnioski o pomoc i płatność oraz planów/biznesplanów,
- ❑ zarejestrowano w 2014 r. ok. 178 tys. wizyt na stronę internetową PODR w Boguchwale z czego ok. 40% stanowią wejścia na stronę www.podrb.pl, pozostałe 60% to wejścia do stron z pocztą pracowniczą oraz IBD - realizowane przez pracowników PODR. Liczba osób, która odwiedziła stronę www.podrb.pl wynosiła ok. 71 tys. osób.

Specjaliści doradztwa rolniczego Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale współpracowali w 2014 roku z 109 332 rolnikami, a liczba rolników objętych doradztwem do ogólnej liczby rolników w województwie podkarpackim (132,7 tys.) wynosiła 82,4%. Obciążenie pracą jednego pracownika w PZDR wynosiło 518 gospodarstw.

Do pomiaru stopnia realizacji celu w 2014 r. został użyty miernik, którego definicja i algorytm liczenia został dostosowany do noty budżetowej na 2014 r. Tak więc miernik określa liczbę odbiorców usług szkoleniowych, doradczych, informacyjnych i upowszechnieniowych w województwie podkarpackim i na 2014 r. został zaplanowany w ilości 261 398 osób. Na podstawie dokumentacji źródłowej zawartej w prowadzonej w PODR w Boguchwale Internetowej Bazie Danych, miernik został zrealizowany na poziomie planowanym, tj. 104,8% (274 037 osób).

Działalnością doradczą objęto 109 332 gospodarstwa i w tych gospodarstwach specjaliści doradztwa rolniczego świadczyli 332 129 różnych form doradztwa, tak więc średnio w ciągu roku, doradca u każdego z rolników doradzał 3 razy (przy rozpiętości od 1 do 6 razy). Szczegółową realizację programu działania uwzględnia tabelaryczne i opisowe sprawozdanie z wykonania planowanych zadań sporządzone w oparciu o dane zarejestrowane w Informatycznej Bazie Danych i sprawozdaniach kierowników działów Ośrodka.

Sprawozdanie z działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale za 2014 r.

Część opisowa

Priorytet I. Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.

1. Transfer wiedzy i innowacji.

Pracownicy PODR w Boguchwale oraz rolnicy uczestniczyli w XX Międzynarodowych Targach Techniki Rolniczej AGROTECH w Kielcach.

Dla rolników zainteresowanych profesjonalnym użytkowaniem łąk oraz pracowników PODR w Boguchwale zorganizowano na polu doświadczalnym wspólnie z firmami: Kubota, Rol-Mech Radymno i Spomasz pokaz zbioru zielonki z wykorzystaniem kosiarki dyskowej i przetrząsacza karuzelowego.

Rolnicy i pracownicy PODR w Boguchwale uczestniczyli w Dniach Pola zorganizowanych przez firmę Syngenta Crop Protection w Jankowicach oraz przez firmę Bayer CropScience w Dołhobyczowie.

Pracownicy PODR w Boguchwale uczestniczyli w „Dniach soi” zorganizowanych przez firmę Agro Youmis Polska w miejscowości Wasylów w województwie lubelskim. Zorganizowano wyjazd do IUNG-PIB w Puławach na Dni Otwartych Drzwi do stacji doświadczalnej w Osinach.

2. Usługi doradcze.

W zakresie transferu wiedzy i innowacji w działaniu – „Usługi doradcze” w 2014 r. trwały prace przygotowawcze poprzez śledzenie prac legislacyjnych PROW na lata 2014-2020. W dniu 12 grudnia 2014 roku Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazało komunikat, że polski Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 został przez Komisję Europejską zatwierdzony. Obecnie w Polskim Parlamencie trwają prace legislacyjne nad wydaniem stosownych rozporządzeń przez właściwych ministrów. Czas jaki upłynie do pełnego uruchomienia środków finansowych w ramach PROW 2014-2020 wykorzystany zostanie na dobre merytoryczne przygotowanie się do wdrożenia programu.

3. Współpraca.

W okresie sprawozdawczym współpracowano m.in. z: IHAR-PIB Młochów, IOR-PIB Poznań–Terenowa Stacja Doświadczalna Rzeszów, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach, Uniwersytet Rzeszowski oraz Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu, Bayer CropScience, Syngenta Crop Protection, DuPont Polska, ADOB, Arkop, DANKO Hodowla Roślin, Saaten-Union Polska, Oseva Polska, Maisadour Polska, KWS, Lantmännen SW Seed, Hodowla Ziemniaka Zamarte, Europlant, Solana Polska, Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka-Strzekęcin, Agro Youmis Polska, BIO-NATURA-SWISS, Saatbau Polska-Linz, Poznańska Hodowla Roślin, PPHU „Bogdan”, Dow AgroSciences Polska, DR GREEN oraz Stacja Chemiczno-Rolnicza w Rzeszowie.

W ramach współpracy na polu doświadczalnym założono doświadczenia z ziemniakami, pomidorami, zbożami oraz z roślinami strączkowymi. Studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego odbywali praktyki oraz zajęcia terenowe na polu doświadczalnym, uczestniczyli również w konferencjach organizowanych przez Ośrodek.

W 2014 r. dwóch studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego korzystało z wyników doświadczeń do pisania prac inżynierskich i magisterskich oraz dwóch studentów do prac doktorskich.

Wykonano próbne wykopki ziemniaków na 28 plantacjach na prośbę IHAR-PIB Jadwisin.

W ramach współpracy z Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie w celu oceny podstawowych cech technologicznych ziarna pszenicy ze zbiorów w 2014 roku przesłano 26 pięciokilogramowych prób do analizy.

4. Prowadzenie pola doświadczalnego w tym:

W prowadzonych doświadczeniach sprawdzano najważniejsze cechy nowych odmian roślin uprawnych, najnowsze środki ochrony roślin oraz nowe rozwiązania technologii uprawy roślin.

Tematyka doświadczeń w dużej mierze wynika z zapotrzebowania praktyki rolniczej woj. podkarpackiego, możliwości finansowej Ośrodka, istniejącej bazy technicznej oraz możliwości wykonawczych zatrudnionej kadry.

Pole doświadczalne poza funkcją badawczą spełnia również rolę bazy szkolenia praktycznego dla młodzieży szkół rolniczych oraz doradców i rolników. W 2014 r. w szkoleniu praktycznym na polu doświadczalnym uczestniczyło 4 grupy po 50 osób. Byli to studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego.

a) Prowadzenie doświadczeń ścisłych w ramach Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego.

W 2014 r. na plan 4 doświadczeń wykonano 4 tematy:

- Porównanie plonowania nowych odmian pszenicy ozimej PDOiR – 27 odmian – 120 poletek,
- Porównanie plonowania nowych odmian jęczmienia ozimego PDOiR – 13 odmian – 62 poletka,
- Porównanie plonowania nowych odmian pszenżyta ozimego PDOiR – 16 odmian – 74 poletka,
- Porównanie plonowania nowych odmian pszenicy jarej PDOiR – 10 odmian – 52 poletka.

b) Prowadzenie doświadczeń ścisłych z nowymi odmianami roślin rolniczych.

W 2014 r. na plan 3 doświadczeń wykonano 3 tematy:

- Porównanie plonowania nowych odmian bobiku – 5 odmian – 16 poletek,
- Porównanie plonowania nowych odmian grochu – 10 odmian - 52 poletka,
- Porównanie plonowania nowych odmian ziemniaków oraz zwalczanie zarazy ziemniaka – 5 odmian - 15 poletek.

c) Prowadzenie kolekcji szkoleniowych z nowymi odmianami roślin rolniczych:

W 2014 r. na plan 10 doświadczeń wykonano 9 tematów:

- Porównanie plonowania nowych odmian peluszki – 12 odmian – 16 poletek,
- Kolekcja roślin strączkowych – 30 odmian – 44 poletka,
- Porównanie plonowania nowych odmian owsa – 13 odmian – 18 poletek,
- Porównanie plonowania nowych odmian jęczmienia jarego – 18 odmian – 24 poletka,
- Porównanie plonowania nowych odmian kukurydzy – 22 odmiany – 30 poletek,
- Porównanie plonowania nowych odmian ziemniaków – 23 odmiany – 25 poletek

- Wpływ gęstości sadzenia na plonowanie nowych odmian ziemniaków – 4 odmiany – 20 poletek
- Kolekcja ziół, roślin przyprawowych i miododajnych – 34 poletka,
- Kolekcja wierzby energetycznej – 11 poletek.

Doświadczenie: Porównanie plonowania nowych odmian rzepaku ozimego – 7 odmian – 10 poletek, zostało zdyskwalifikowane ze względu na bardzo silne wyleganie roślin, częściowe podtopienie poletek oraz wtórne zachwaszczenie.

d) Prowadzenie doświadczeń łanowych z zastosowaniem nowych technologii uprawy roślin rolniczych:

W 2014 r. na plan 13 doświadczeń wykonano 13 tematów – 10,21 ha,

- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Smuga” – 0,20 ha – plon 66,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Jantarka” – 0,90 ha – plon 80,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Arkadia” – 0,70 ha – plon 64,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Ostroga” – 0,70 ha – plon 58,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Akteur” – 1,60 ha – plon 68,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy ozimej odmiany „Sailor” – 0,60 ha – plon 64,0 dt/ha,
- Technologia uprawy pszenicy jarej odmiany „Bombona” – 0,60 ha – plon 43,0 dt/ha,
- Technologia uprawy jęczmienia ozimego odmiany „Souleyka” – 0,15 ha – plon 57,0 dt/ha,
- Uprawa owsa odmiany „Bingo” – 0,80 ha – plon 40,0 dt/ha,
- Technologia uprawy jęczmienia jarego odmiany „Iron” – 0,80 ha – plon 52,0 dt/ha,
- Technologia uprawy rzepaku ozimego odmiany – 1,38 ha – plon 30,0 dt/ha,
- Technologia uprawy bobiku odmiany „Granit” – 0,78 ha – plon 40,0 dt/ha,
- Technologia uprawy grochu odmiany „Tarchalska” 1,00 ha – plon 27,0 dt/ha.

5. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych w uprawach rolniczych.

Doradztwo technologiczne dotyczące produkcji roślinnej było dostosowane do potrzeb występujących na terenie województwa podkarpackiego i ściśle powiązane z występującymi kierunkami produkcji. W doradztwie szczególną uwagę zgodnie z zasadą wzajemnej zależności zwracano na właściwy dobór, stosowanie i przechowywanie środków ochrony roślin oraz na właściwe stosowanie i przechowywanie nawozów mineralnych i organicznych, a także na wdrażanie w gospodarstwach województwa podkarpackiego zasad integrowanej ochrony roślin.

Zadania te realizowane były poprzez doradztwo bezpośrednio udzielane rolnikom podczas szkoleń lektorskich oraz na plantacjach, listownie, pocztą elektroniczną, a w okresie nasilonych prac polowych poprzez udzielanie porad telefonicznych.

a) Promowanie prawidłowej technologii uprawy zbóż.

W roku 2014 panowały korzystne warunki pogodowe sprzyjające rozwojowi i plonowaniu zbóż. Szacuje się, że plony zbóż były wyższe w porównaniu do roku ubiegłego o ok. 10%.

Średnie plony zbóż według informacji doradców powiatowych PODR w Boguchwale na terenie naszego województwa kształtowały się następująco:

- pszenica ozima 4-5 t/ha
- pszenica jara 3,5-4,5 t/ha
- żyto ozime 3-3,5 t/ha
- jęczmień ozimy 4-4,5 t/ha

- jęczmień jary 3,5-4 t/ha
- owies 3-3,5 t/ha
- pszenżyto ozime 3-4 t/ha
- pszenżyto jare 3 t/ha

Wyższe plony w dużej mierze zrekompensowały spadek cen skupu zbóż. Z uwagi na dobry rozkład opadów deszczu podczas całego okresu wegetacji i w związku z tym braku okresowych susz, szczególnie dobrze plonowały zboża jare.

W doradztwie technologicznym szczególną uwagę zwracano na ochronę zbóż przed chorobami, które miały sprzyjające warunki do rozwoju.

Największe problemy w produkcji zbóż wystąpiły podczas drugiej połowy zniw, a spowodowane były częstymi opadami deszczu. Przyczyniły się do znacznych opóźnień w terminach zbioru oraz pogorszenia jakości zbieranego ziarna. W niektórych gospodarstwach ze względu na opóźnienie zniw rolnicy zmuszeni byli zaorać niezebrane plantacje. Dużą część zbiorów ze względu na gorszą jakość ziarna rolnicy byli zmuszeni sprzedać na cele paszowe.

W okresie zniw przekazywano rolnikom informację z zakresu punktów skupu zbóż, oferowanych cen oraz parametrów skupowych.

Korzystne warunki pogodowe na jesieni 2014 r. panujące podczas zakładania plantacji zbóż ozimych, przyczyniły się do równomiernych wschodów i rozwoju roślin. Dzięki ciepłej jesieni siew pszenic przewódkowych wykonywano do początku grudnia, po zbiorach kukurydzy i buraków cukrowych. W tym okresie z uwagi na możliwość zawirusowania plantacji, szczególną uwagę w doradztwie technologicznym zwracano na ochronę zbóż przed mszycami.

b) Promowanie prawidłowej technologii uprawy roślin oleistych.

W naszym województwie spośród roślin oleistych uprawiany był rzepak, głównie formy ozimej, który w porównaniu do formy jarej daje zdecydowanie wyższe plony.

Korzystne warunki pogodowe, stosowanie do siewu odmian mieszańcowych, racjonalne nawożenie oraz pełna ochrona roślin przyczyniły się do wyższych plonów rzepaku ozimego. Szacuje się, że plony rzepaku ozimego były wyższe w porównaniu do roku ubiegłego o około 10%.

Średnie plony rzepaku według informacji doradców powiatowych PODR w Boguchwale na terenie naszego województwa kształtowały się następująco:

- rzepak ozimy 2,8-3 t/ha,
- rzepak jary 2-2,5 t/ha.

W 2014 roku „małe” zniwa rozpoczęte nieco z opóźnieniem, były wydłużone ze względu na trudne warunki pogodowe. Na plantacjach zbieranych w ostatnim okresie w wyniku obfitych opadów nasiona rzepaku osypały się obniżając znacząco plon.

Największe problemy w uprawie rzepaku wystąpiły przy zakładaniu oraz ochronie plantacji rzepaku ozimego wysianych jesienią 2014 r. Zaobserwowano nierównomierne wschody roślin, liczne wypady i puste miejsca. Dlatego też niektórzy rolnicy zdecydowali o zaoraniu plantacji i jej ponownym przesiewie. Ciepła jesień, szczególnie październik, sprzyjały intensywnej wegetacji roślin. Dzięki temu rośliny na przesianych plantacjach, nawet z połowy września, osiągnęły przed zimą fazę 6-7 liści.

Na nierównomierne wschody roślin wpłynęło znacznie duże w porównaniu do ostatnich lat nasilenie uszkodzeń spowodowanych przez ślimaki. Nie bez znaczenia było również wysiewanie nasion niezaprawionych preparatami insektycydowymi. Zakaz stosowania preparatów insektycydowych z grupy neonikotynoidów, spowodował nasilenie występowania pchełek. Jesienią ujawnił się problem porażenia roślin kiłą kapusty.

c) Promowanie prawidłowej technologii uprawy ziemniaków.

Średnie plony ziemniaków w województwie podkarpackim za 2014 rok to około 20,0 t/ha. W naszym województwie ziemniaki uprawiane są głównie na cele jadalne. Produkcja towarowa tego gatunku koncentruje się głównie w powiatach: mieleckim, dębickim i przeworskim. W powiecie dębickim, gdzie uprawiane są ziemniaki przemysłowe dla PPCH Fritar w Tarnowie, osiągnięto bardzo wysoki poziom plonów nawet do 40-45 t/ha. Bulwy miały wysoki kalibr, dzięki czemu spełniały normy.

W doradztwie technologicznym dotyczącym uprawy ziemniaków największą uwagę zwracano na potrzebę odnawiania materiału sadzeniakowego, gdyż w większości gospodarstw problem stanowi częstotliwość wymiany sadzeniaków. Dużo uwagi poświęcano również ochronie ziemniaków przed zarazą ziemniaka, która w ubiegłym roku miała korzystne warunki do rozwoju - częste opady deszczu i wysoka temperatura.

d) Promowanie prawidłowej technologii uprawy kukurydzy.

W analizowanym roku plony ziarna i zielonki były bardzo dobre. Pod względem pogodowym był to jeden z lepszych sezonów w ostatnich latach dla kukurydzy. Jedynie bezpośrednio po wschodach słabe uwilgotnienie gleby oraz zimne noce i zbyt niska temperatura gleby powodowały ograniczony dostęp składników pokarmowych wyhamowujący wzrost i rozwój roślin.

Procent uszkodzeń powodowany przez omacnicę prosowiankę był dość zróżnicowany w poszczególnych powiatach. Na podstawie informacji doradców terenowych PODR w Boguchwale, w niektórych gospodarstwach uszkodzenia praktycznie nie wystąpiły lub były nieznaczne, a w niektórych dochodziły nawet do 20%.

Średnie plony kształtowały się następująco:

- przy uprawie na ziarno 6-8 t/ha kukurydzy suchej,
- przy uprawie na kiszonkę około 50 t/ha.

Zbiór kukurydzy ziarnowej (szczególnie odmian wczesnych) na początku utrudniały intensywne opady deszczu sprawiając, że ziarno było bardzo wilgotne. Długa, ciepła i sucha jesień pozwoliła na zbiór ziarna o dobrych parametrach.

e) Promowanie prawidłowej technologii uprawy roślin motylkowatych.

Rośliny motylkowate w ostatnich latach wzbudzają coraz to większe zainteresowanie, ze względu na rosnące dopłaty jak i znaczenie w płodozmianie. Dostarczają cennej paszy dla zwierząt, poprawiają właściwości gleby wzbogacając ją w substancje organiczne i składniki pokarmowe.

Najczęściej uprawianymi gatunkami roślin motylkowatych na obszarze naszego województwa były: koniczyna czerwona i lucerna, głównie z przeznaczeniem na bieżące skarmianie oraz siano. Na glebach lżejszych wysiewano seradellę oraz łubin często z przeznaczeniem na przyoranie. Rolnicy wykazują zainteresowanie uprawą roślin strączkowych głównie bobiku i soi, ale najlepiej w ramach umów kontraktacyjnych, które zapewniłyby zbyt nasion.

f) Promowanie prawidłowej technologii uprawy poplonów i roślin pastewnych.

Zagadnienia związane z uprawą poplonów jak i roślin pastewnych to ważny element produkcji roślinnej. Dotyczy to szczególnie gospodarstw utrzymujących zwierzęta, bo są uzupełnieniem bazy paszowej dla żywionych zwierząt.

W gospodarstwach, które nie prowadzą produkcji zwierzęcej (brak obornika) proponowano uprawę poplonów na przyoranie w celu poprawy struktury gleby. Większość rolników uprawia poplony w ramach programów rolnośrodowiskowych. W związku z tym przypominano o terminach wysiewu jak i przyorywania oraz prowadzono doradztwo z zakresu doboru gatunków do siewu w zależności od rodzaju poplonu.

g) Promowanie prawidłowej gospodarki na użytkach zielonych.

Doradztwo z tego tematu było traktowane priorytetowo w gospodarstwach, w których w strukturze zasiewów użytki zielone stanowią znaczną część (m.in. powiat sanocki, leski, bieszczadzki) oraz w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą.

Zwracano uwagę na konieczność wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych biorąc pod uwagę powiązanie niektórych użytków zielonych z programem rolnośrodowiskowym. Zalecano niszczenie mechaniczne uciążliwych chwastów oraz wyrównywanie łąk i pastwisk zrytych przez dziki, usuwanie niedojadów, czyszczenie rowów melioracyjnych. Prowadzono doradztwo na temat prawidłowego nawożenia TUZ, zalecano nawożenie fosforowo-potasowe w okresie jesieni. Przypominano o możliwości wypasania łąk do końca października.

Obecnie rolnicy mniej sporządzają siana z TUZ, natomiast więcej produkują kiszzonek z traw w balotach owijanych folią.

h) Promowanie prawidłowej technologii uprawy buraka.

Doradztwo w ramach tego tematu świadczone było głównie w małych gospodarstwach i dotyczyło buraka pastewnego, który stanowi komponent w żywieniu zwierząt.

W doradztwie dotyczącym uprawy buraków zwracano szczególną uwagę na dobór odmian, nawożenie, zabiegi pielęgnacyjne, głównie ochronę plantacji przed chwastami.

i) Integrowana ochrona roślin.

W związku z obowiązkiem stosowania przez producentów rolnych integrowanej ochrony roślin w pracy doradczej zwracano uwagę rolnikom na prawidłowe prowadzenie ewidencji zabiegów ochrony roślin oraz stosowanie środków ochrony roślin w poszczególnych gatunkach uprawnych zgodnie z rejestracją środka i z uwzględnieniem ekonomicznych progów szkodliwości. Informowano również rolników o konieczności posiadania aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkoleń z zakresu stosowania i nabywania środków ochrony roślin oraz ważnego badania technicznego opryskiwacza polowego lub sadowniczego.

Na zlecenie CDR Brwinów O/ Radom z każdego powiatu wytypowano gospodarstwa do lokalizacji stacji meteorologicznych na terenie naszego województwa.

j) Materiał siewny.

Z zakresu tematu opracowano informację dotyczącą punktów sprzedaży kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego, odmian oraz cen z naszego województwa. Sporządzano wnioski o dopłaty do zużytego materiału siewnego i sadzeniakowego.

Podstawowym problemem w ubiegłym roku była relatywnie wysoka cena kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniaków w stosunku do sprzedawanego przez

rolników zboża i ziemniaków. Szczególnie problem ten był widoczny przy zakupie kwalifikowanego materiału siewnego jesienią w 2014 roku.

Sytuacja cenowa na rynku podstawowych produktów rolnych w 2014 roku była wyjątkowo niekorzystna. Nastąpił znaczący spadek cen sprzedaży zbóż (około 10-15%), rzepaku, (około 10%), kukurydzy (około 30%) w stosunku do roku poprzedniego. Największy spadek cen nawet do 70% dotyczył ziemniaków. Spowodowało to, że sprzedaż płodów rolnych była często nieopłacalna. Dodatkowo producenci rolni mieli problem ze zbytem płodów rolnych.

W niektórych powiatach naszego województwa (m.in. sanockim, przemyskim, kolbuszowskim) wystąpiły lokalne podtopienia na skutek nadmiernych opadów deszczu, które wpłynęły na obniżenie plonów i pogorszenie ich jakości.

6. Promowanie nowych odmian, środków chemicznych i nawozów w uprawach ogrodnich.

Dla gospodarstw ogrodnich udzielano doradztwa - telefonicznie, bezpośrednio w kontakcie z producentem i w czasie szkoleń technologicznych - na temat wdrażania nowych technologii podnoszących opłacalność produkcji ogrodnich.

W minionym roku w gospodarstwach ogrodnich udzielano doradztwa w zakresie uprawy winorośli (odmiany dla Podkarpacia, zasady uprawy, materiał nasadzeniowy, sposób prowadzenia winnicy). Temat cieszy się coraz większym zainteresowaniem rolników. Również udzielano porad dla osób zakładających nowe plantacje winorośli. Temat szeroko potraktowany w prasie Ośrodka - Podkarpackie Wiadomości Rolnicze.

W miesiącu maju zostało przeprowadzone szkolenie w gospodarstwie Wilhelma Pitery w Rzeszowie nt. uprawy oraz odmian winorośli. Natomiast w miesiącu sierpniu pracownicy sekcji ogrodnictwa wraz z kierownikiem i pracownikami ZD w Sanoku uczestniczyli w szkoleniu na plantacji winorośli w gospodarstwie Józefa Bodziaka w Sanoku.

W sezonie wegetacyjnym 2014 założono wdrożenia odmianowe warzyw gruntowych na bazie nasion firmy POLAN Kraków Przedsiębiorstwo Nasiennictwa Ogrodniczego i Szkółkarstwa S.A. i Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

PZDR Jasło

Ogórek	Tytus	2szt
	Grot	3szt
	Julian	3szt
Fasola szparagowa żółta	Basta	2szt
	Lucyna	2szt

PZDR Ropczyce

Ogórek	Tytus	2szt
	Grot	2szt
	Julian	2szt
Fasola szparagowa zielona	Amelia	2szt
Rzodkiewka	Saxa Polana	1szt
Cebula	Petra F1	1szt
Salata masłowa	-	1szt
Patison	Okra	1szt
Pietruszka	Kinga	1szt

Koper	Kronos	1szt
Marchew	Kinga F1	1szt

PZDR Łańcut

Fasola szparagowa żółta	Basta	1szt
-------------------------	-------	------

PZDR Przemyśl

Ogórek	Tytus	1zt
	Grot	1szt
	Julian	1szt
	Kinga F1	1szt
	Galicja F1	1szt
Marchew	Salsa F1	1szt
	Rumba F1	1szt

PZDR Leżajsk

Ogórek	Julian	1szt
	Tytus	1szt
	Grot	2szt
Patison	Okra	2szt
Marchew	Rumba	1szt
Pietruszka	Kinga	2szt
Cebula	Petra	1szt

Sprawdzane odmiany warzyw w gospodarstwach ogrodniczych uzyskały pozytywne opinie producentów warzyw. Wyróżniały się odpornością na choroby, atrakcyjną barwą, plennością, smakowitością.

Wschody ogórków były zadowalające jak również ich plon. Problemy ze wschodami wystąpiły w przypadku pietruszki.

Prowadzono szkolenia lektorskie z tematyki Promowanie nowych odmian, środków chemicznych i nawozów w uprawach ogrodniczych.

7. Dobór sprzętu rolniczego do eksploatacji w gospodarstwach rolnych.

Pracownicy sekcji Mechanizacji współpracowali z działami Ośrodka w zakresie analizy sprzętowej, doboru maszyn i urządzeń przy opracowaniu planów przedsięwzięć zleczanych przez rolników – 6 planów.

8. Dobór gospodarstw demonstracyjnych do współpracy.

W zakresie doboru gospodarstw demonstracyjnych do współpracy w 2014 r., na planowane 254 gospodarstwa (1 – 2 gospodarstwa w każdej gminie), wyłoniono 212 gospodarstwa. W gospodarstwach tych trwają prace przygotowawcze do wprowadzenia innowacji rolniczych, a następnie do upowszechnienia ich efektów lokalnym środowisku i w gospodarstwach o podobnej produkcyjnej specjalizacji. Rozpoczęto świadczenie doradztwa i przekazywanie informacji rolnikom, wykorzystując do tego celu artykuł z Podkarpackich Wiadomości Rolniczych pt. „PODR w Boguchwale jako broker innowacji”.

Wdrożenie nowości do praktycznego wykorzystania, nastąpi w kolejnych latach realizacji „Programu działalności PODR w Boguchwale” i po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską, polskiego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz wydaniu stosownych rozporządzeń wykonawczych przez MRiRW.

Priorytet II. Poprawa konkurencyjności wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.

1. Płatności bezpośrednie.

Pełniony był nadzór organizacyjny i merytoryczny głównie nad wykonywaniem wniosków dotyczących płatności bezpośrednich:

- zorganizowano dla pracowników Ośrodka szkolenia dotyczące wypełniania wniosków o dopłaty bezpośrednie z uwzględnieniem nowych wymogów wprowadzonych w 2014 roku,
- prowadzono bieżące konsultacje z pracownikami ARiMR celem jednolitej interpretacji przepisów w zakresie zasad sporządzania wniosków,
- udzielano odpowiedzi na pytania pracowników PODR dotyczących wątpliwości przy wypełnianiu wniosków,
- świadczono pomoc organizacyjną w terenie przy realizacji tego zadania – dystrybucja materiałów,
- prowadzono bieżącą analizę ilościową i finansową wykonywanych wniosków, obsługę kasy fiskalnej dla wniosków opłaconych w formie przelewu,
- pracownicy w Dziale opracowali bezpośrednio dla rolników 60 wniosków, a w Ośrodku 143 wniosków o płatności bezpośrednie do gruntów rolnych,
- prowadzono doradztwo oraz informowano o nowym systemie płatności bezpośrednich w latach 2015-2020.

Liczba wniosków o dopłaty bezpośrednie w 2014

Powiat	PODR	ARiMR	% PODR / ARiMR
Bieszczadzki	1 053	1 512	69,64%
Brzozowski	2 714	4280	63,41%
Dębicki	2 090	7259	28,79%
Jarosławski	2 934	7967	36,83%
Jasielski	2 662	7 161	37,17%
Kolbuszowa	1 413	4 639	30,46%
Krośnieński	3 400	6 571	51,74%
Leski	1 136	2 234	50,85%
Leżajski	2 182	4 610	47,33%
Lubaczowski	2 621	5 755	45,54%
Łańcucki	1 803	4 893	36,85%
Mielecki	3 267	7 724	42,30%
Niżański	2 134	3 860	55,28%
Przemyski	3 116	6 966	44,73%

Przeworski	1 763	6 348	27,77%
Ropczycki	684	4 860	14,07%
Rzeszowski *	6 709	12 170	55,13%
Sanocki	2 749	5 713	48,12%
Stalowowolski	2 037	3 193	63,80%
Strzyżowski	2 341	4 640	50,45%
Tarnobrzegi	1 212	4 358	27,81%
RAZEM	50 020	116 713	42,86%

2. Modernizacja gospodarstw rolnych.

- prowadzono działalność informacyjną dla rolników zainteresowanych pozyskaniem dotacji na inwestycje w gospodarstwie,
- prowadzono bezpośrednią obsługę beneficjentów w przygotowaniu dokumentacji i wypełnianiu wniosków o płatność w ramach PROW 2007 -2014,
- udzielano pomocy merytorycznej dla zespołów doradczych przy korektach wniosków, planów złożonych w ramach PROW 2007 -2014 oraz przy uzasadnieniach zakupu maszyn,
- utrzymywano stały kontakt z pracownikami Oddziału Regionalnego ARiMR (telefoniczny, mailowy, osobisty) w zakresie uzgodnień co do jednolitej interpretacji pojawiających się przepisów wykonawczych, tak aby posiadać aktualną wiedzę niezbędną do profesjonalnej i kompleksowej obsługi beneficjentów.

PROW 2007-2013 Działanie „, Modernizacja gospodarstw rolnych”.

Lp.	POWIAT	Modernizacja gospodarstw rolnych		
		Liczba opracowanych wniosków o pomoc	Liczba opracowanych biznes planów	Liczba opracowanych wniosków o płatność
1	Bieszczadzki	0	0	8
2	Brzozów	0	0	5
3	Dębica	0	0	1
4	Jarosław	0	3	12
5	Jasło	0	0	2
6	Kolbuszowa	0	0	6
7	Krosno	0	0	13
8	Lesko	0	0	4
9	Leżajsk	0	0	29
10	Lubaczów	0	0	29
11	Łańcut	0	0	4
12	Mielec	0	0	19

13	Nisko	0	0	6
14	Przemyśl	0	0	5
15	Przeworsk	0	0	6
16	Ropczycko-Sędziszowski	0	0	14
17	Rzeszów	1	1	2
18	Sanok	0	0	33
19	Stalowa Wola	0	0	1
20	Strzyżów	0	0	6
21	Tarnobrzeg	0	0	5
22	Zakład (dział Ekonomiki)	0	0	11
RAZEM		1	4	221

3. Premia dla młodych rolników.

- prowadzono działalność informacyjną dla rolników zainteresowanych pozyskaniem dotacji na inwestycje w gospodarstwie,
- przypominano „młodym rolnikom” korzystających z działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” w ramach PROW 2007-2014 o zobowiązaniach wobec Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa po otrzymaniu premii,
- podczas naboru wniosków z działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” w ramach PROW 2007-2013, informowano o obowiązujących kryteriach dostępu, prowadzono doradztwo z tego zakresu oraz opracowywano wnioski i Plany Rozwoju Gospodarstw dla osób ubiegających się o wsparcie,
- utrzymywano stały kontakt z pracownikami Oddziału Regionalnego ARiMR (telefoniczny, mailowy, osobisty) w zakresie uzgodnień co do jednolitej interpretacji pojawiających się przepisów wykonawczych, tak aby posiadać aktualną wiedzę niezbędną do profesjonalnej i kompleksowej obsługi beneficjentów.

Liczba opracowanych wniosków i planów Rozwoju Gospodarstw Rolnych przez pracowników PODR w ramach PROW 2007-2013 Działanie: Ułatwianie startu młodym rolnikom - nabór przeprowadzony od 15 maja do 21 czerwca 2014 r.

Lp.	POWIAT	Ułatwianie startu młodym rolnikom			
		Liczba opracowanych wniosków o pomoc	Liczba opracowanych biznes planów	Liczba wniosków i planów złożonych w OR ARiMR	Procent wniosków wykonanych przez pracowników PODR
1	Bieszczadzki	3	3	4	75,00
2	Brzozów	8	8	10	80,00
3	Dębica	11	11	27	40,74
4	Jarosław	40	40	63	63,49

5	Jasło	13	13	17	76,47
6	Kolbuszowa	5	5	16	31,25
7	Krosno	28	29	30	96,67
8	Lesko	1	1	4	25,00
9	Leżajsk	17	18	27	66,67
10	Lubaczów	43	43	60	71,67
11	Łańcut	12	13	34	38,24
12	Mielec	27	28	45	62,22
13	Nisko	7	7	14	50,00
14	Przemyśl	30	30	40	75,00
15	Przeworsk	28	37	64	57,81
16	Ropczycko-Sędziszowski	17	16	20	80,00
17	Rzeszów *	22	21	24	87,50
18	Sanok	14	14	25	56,00
19	Stalowa Wola	1	2	8	25,00
20	Strzyżów	5	5	13	38,46
21	Tarnobrzeg	5	5	16	31,25
22	Wnioski składane przez osoby spoza województwa	0	0	23	0,00
RAZEM		337	349	584	59,76

* w tym Dział Ekonomiki 16 wniosków

4. Restrukturyzacja małych gospodarstw.

Prowadzono działalność informacyjną dla rolników zainteresowanych pozyskaniem dotacji na inwestycje w gospodarstwie.

Priorytet III. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

1. Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych.

a) Propagowanie produktu lokalnego, regionalnego i tradycyjnego jako szansy rozwoju wsi - wykorzystanie tradycyjnych sposobów gospodarowania do wytwarzania żywności wysokiej jakości w sprzedaży bezpośredniej, tworzenie warunków do zawiązania grup producencko – konsumenckich.

W dniu 23.04.2014 r. w siedzibie PODR w Boguchwale miała miejsce konferencja „Tradycyjne metody wędzenia w świetle obowiązujących przepisów Komisji Europejskiej”. Obecni podkarpaccy i małopolscy producenci wędlin metodą tradycyjną mieli możliwość wymiany zdań i poglądów na temat nowych norm wchodzących w życie od września 2014 r. Prowadzono doradztwo w zakresie krajowego i europejskiego prawa rejestracji, ochrony i kontroli produktów regionalnych i tradycyjnych. Świadczone pomoc merytoryczną przy przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do wpisania danego produktu na Listę Produktów Tradycyjnych. W pracy doradczej koncentrowano się na zachęcaniu mieszkańców wsi do spisywania starych regionalnych przepisów, tak by nie zaginęły i mogły stanowić materiał potrzebny do rejestracji wartościowych wyrobów. Podczas szkoleń prezentowane były produkty lokalne i regionalne. Uczestnicy bardzo wysoko ocenili szkolenia dotyczące tematyki i sposobów przekazywania najnowszych wiadomości w oparciu o prezentacje

i degustacje. Praca doradcza zaowocowała tym, że wielu zainteresowanych nawiązało współpracę z przedstawicielami właściwych urzędów odpowiedzialnych za rejestrację takich produktów.

2. Sprzedaż bezpośrednia oraz w ramach działalności marginalnej, ograniczonej i lokalnej.

Problem cen sprzedaży produktów rolnych jest przedmiotem dyskusji w wielu krajach europejskich, także w Polsce, ponieważ wielu ekonomistów twierdzi, że wzrost cen ma swoje uzasadnienie i jest nieuchronny. Duża liczba pośredników i spore straty windują cenę nawet kilkakrotnie. Najmniej zarabia rolnik. Niektóre kraje europejskie próbują rozwiązać problem nadmiernego wzrostu cen, tym samym zwiększając popyt.

Sprzedaż bezpośrednia jest w Europie powszechnie praktykowana i wszędzie spotyka się z zainteresowaniem kupujących. Temat ten kontynuowany jest w formie doradztwa dla rolników. Specjaliści na bieżąco śledzą zmiany legislacyjne i uaktualniają wiedzę w tym zakresie. Działalnością nakierowaną na propagowanie sprzedaży bezpośredniej była kontynuacja współpracy z jednostkami administracji rządowej, samorządowej i organizacjami pozarządowymi działającymi w całym województwie. Organizowano szkolenia tematyczne, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem zwłaszcza wśród drobnych przetwórców rolnych oczekujących na większe możliwości wejścia na rynek.

3. Przetwórstwo i marketing produktów rolnych.

Prowadzenie pracy doradczej nakierowane było na wzmożenie działań marketingu produktów rolnych, który wydaje się najskuteczniejszą metodą promocji regionalnych produktów takich jak np. produktów ekologicznych, warzyw i owoców suszu. Zagadnienie poruszano w serii szkoleń, które objęły mieszkańców całego województwa. Doradztwo dla zainteresowanych podmiotów dotyczyło również możliwości wsparcia finansowego działalności przetwórczej. Udzielono doradztwa na temat promocji, zasad ekspozycji produktów rolnych na targowiskach, dystrybucji, technik sprzedaży, kalkulacji cen, ogólnych zasad negocjacji handlowych, informacja o możliwości wsparcia w nowej perspektywie finansowej w ramach nowego PROW na lata 2014-2020 w zakresie przetwórstwa produktów rolnych.

4. Tworzenie grup producentów - 50 grup.

Zauważalna jest zmiana w sposobie postrzegania przez rolników form prowadzenia działalności rolniczej. Coraz większa ich liczba dostrzega że sprawne funkcjonowanie na rynku wymaga wspólnego działania, koncentracji produkcji, dostaw dużych, wystandaryzowanych i jednorodnych partii produktów. W działalności doradczej skupiono się na przekazywaniu informacji nt. funkcjonowania w ramach grup i korzyści jakie można osiągnąć dzięki działalności w ramach Grupy. Współpracowano z 50 Grupami Producentekimi, w tym z 44 Grupami Producentów Rolnych (konwencjonalne) oraz z 6 Wstępnie Uznanyimi Grupami Producentów Owoców i Warzyw. Tematyka została poruszana na seminarium zorganizowanym w dniu 27.11.2014 r., na którym wskazano zalety i przewagi wspólnych form działalności gospodarczej oraz wskazano źródła wsparcia finansowego dla takiej działalności. Podejmowano działania doradcze, przeprowadzano konsultacje indywidualne, porady telefoniczne, także podczas organizowanych szkoleń w PODR w Boguchwale.

Problematyka ta była przedmiotem dyskusji i konstruowania wspólnych, lepszych rozwiązań podczas wyjazdu studyjnego do Włoch. Z uwagi na to, że uczestnikami byli właśnie przedstawiciele Grup Producentkich poruszono wiele spraw związanych z tworzeniem, działalnością oraz perspektywami rozwoju działających na terenie naszego województwa Grup.

5. Rynek mleka.

a) Optymalizacja produkcji mleka: systemy żywienia, warunki zoohigieniczne, doskonalenie genetyczne.

b) Systemy ewidencjonowania i rozliczania kwot mlecznych.

Pogłowie bydła w województwie podkarpackim wynosiło 96,7 tys. szt., co stanowi zaledwie 1,7% pogłowia w kraju. Specjaliści zakładowi oraz powiatowi prowadzili doradztwo i szkolenia technologiczne z zakresu prawidłowego żywienia krów mlecznych, poprawy warunków utrzymania i dostosowania gospodarstw do zasad wzajemnej zgodności. Zwracano szczególną uwagę na zachowanie odpowiednich parametrów w budynkach inwentarskich, higienę produkcji mleka, dobór ras oraz stosowanie i przechowywanie nawozów organicznych.

Ostatni rok kwotowy zakończony 31 marca 2014 roku wykazał przekroczenie krajowej kwoty mlecznej o 1,7% i z tego tytułu producenci musieli zapłacić karę w wysokości 0,29 zł za każdy kg mleka wprowadzony ponad przysługujący limit. Specjaliści Ośrodka świadczyli doradztwo rolnikom w zakresie transferu kwot mlecznych oraz pomagali rolnikom dostawcom bezpośrednim w zakresie sporządzania rocznej informacji o ilości mleka wyprodukowanego w gospodarstwie i wprowadzonego do obrotu.

W obecnym roku kwotowym, który trwa do końca marca 2015 r. i jest ostatnim rokiem kwotowania produkcji mleka w naszym kraju wszystko wskazuje na to, że jeśli dynamika skupu mleka utrzyma się na dotychczasowym poziomie to krajowa kwota mleczna zostanie przekroczona aż o około 8%. Skutkować to będzie koniecznością zapłaty opłaty wyrównawczej zdecydowanie wyższej niż w roku kwotowym 2013/14. Należy również podkreślić, że obecnie ceny mleka płacone rolnikom przez podmioty skupowe są zdecydowanie niższe. Niższe ceny skupu i wysoka opłata wyrównawcza pogorszą zdecydowanie sytuację ekonomiczną gospodarstw mlecznych.

Część rolników szczególnie dostawców bezpośrednich posiadała niewykorzystane kwoty mleczne a po marcu 2015 roku nie będą one miały znaczenia. Dlatego też wskazanym było aby rolnicy którzy nie wykorzystują swoich kwot mlecznych sprzedali je tym, którzy kwot potrzebują. Nasi specjaliści pomagali rolnikom w nawiązaniu kontaktów, zbierali informacje o chętnych do zakupu lub sprzedaży kwot mlecznych, pomagali dokonywać transferu kwot mlecznych, aby logicznie zagospodarować na podkarpaciu posiadaną kwotę mleczną. Doradzano również producentom mleka jakie działania w gospodarstwie można ewentualnie podjąć aby ograniczyć skutki przekroczenia kwot mlecznych (wybrakowanie najsłabszych krów a wprowadzenie dobrych jałówek cielných, odchów cieląt na własnym mleku, zwiększenie chowu bydła opasowego).

Średnia cena skupu mleka w naszym województwie na początku 2014 r. kształtowała się na wysokim poziomie ok. 1,6 zł/l, by w III kwartale ulec dużemu spadkowi i na koniec roku wynosiła od 1,1 do 1,3 zł/l.

6. Rynek żywca wołowego.

- Prowadzono doradztwo i szkolenia z zakresu prawidłowej technologii produkcji bydła mięsnego, odpowiedniego doboru ras do krzyżowania towarowego, warunków utrzymania oraz odpowiedniego żywienia ukierunkowanego głównie o naturalny wypas użytków zielonych, jako alternatywa dla gospodarstw produkujących mleko.
- Udział w realizacji projektu – „Podkarpacki Naturalny Wypas.”

Powierzchnia użytków rolnych woj. podkarpackiego będących w posiadaniu gospodarstw rolnych wynosi 584,1 tys. ha w tym łąki i pastwiska stanowią 35% UR tj. 205,7 tys. ha. Użytki zielone nie są dobrze wykorzystane a funkcjonujące w PROW 2007–2013 środki pomocowe UE w ramach programów rolnośrodowiskowych nie mobilizują rolników do ich racjonalnego wykorzystania. Dopłata bowiem przysługuje do powierzchni a nie do zwierząt, brak jest powiązania produkcji roślinnej ze zwierzętami.

Pogłowie bydła w województwie podkarpackim wynosi 96,7 tys. sztuk co stanowi zaledwie 1,7% pogłowia bydła w kraju. Pogłowie krów wynosi 59,9 tys. sztuk i zajmują one 62% w pogłowie bydła.

Obsada bydła na 100ha UR w województwie wynosi 16,6 szt. wobec 40,1 szt. w kraju i w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się o 0,6%, a w kraju nastąpił wzrost o 3,9%.

Wysoki udział krów w pogłowie bydła i dużo TUZ stanowi bazę do produkcji wołowiny. Mamy również w naszym województwie doskonałe bydło simentalskie, które oprócz zadowalającej wydajności mleka daje doskonały wręcz materiał do produkcji wołowiny. Są świetne jednostronnie użytkowane rasy bydła typowo mięsnego jak Limousine, Charolaise, Angus ale w naszym terenie to simental winien być główną bazą do produkcji wołowiny z powodu opłacalności produkcji (doskonałe mleko i mięso).

Samorząd Województwa Podkarpackiego w 2014 roku już trzeci rok realizował program „Podkarpacki naturalny wypas”, natomiast Ośrodek aktywnie włączył się w realizację tego programu. Celem programu jest przywrócenie do rolniczego wykorzystania terenów przyrodniczo i krajobrazowo cennych do wypasu oraz wzrost pogłowia zwierząt trawożernych. Chodzi również o to aby użytki zielone nie były tylko koszone i pozostawiona na nich zielonka, lecz aby ta zielonka została skarmiona, aby na UZ wypasały się zwierzęta.

W programie „Podkarpacki naturalny wypas” w 2014 roku uczestniczyło 8 stowarzyszeń i 1 spółdzielnia z terenu województwa podkarpackiego, które przystąpiły do konkursu i złożyły swoją ofertę. W programie w 2014 roku uczestniczyło 738 gospodarstw. Wypas prowadzono na powierzchni 9477 ha ekstensywnie użytkowanych trwałych użytkach zielonych, na których wypasano 13755 sztuk bydła, owiec, kóz i koni, w tym 8634 szt. bydła, 4409 szt. owiec, 449 szt. kóz oraz 263 szt. koni.

Prowadzenie ekstensywnego wypasu hamuje rozprzestrzenianie się dzikiej roślinności oraz samosiewów drzew i krzewów, ponadto korzystnie wpływa na bioróżnorodność. Zwierzęta wypasane na ekstensywnie użytkowanych pastwiskach korzystają z dużej ilości ziół i różnorodnych roślin a w konsekwencji wartość biologiczna uzyskanego mleka czy mięsa jest bardzo wysoka i uzyskane z nich produkty spożywcze charakteryzują się zdecydowanie lepszą smakowitością.

Dofinansowanie rolników z programu w żaden sposób nie koliduje z otrzymywaniem dopłat bezpośrednich czy też z otrzymywaniem dopłat z tytułu realizacji programów rolnośrodowiskowych, a stanowi źródło dodatkowych środków finansowych dla tych

rolników, którzy autentycznie w trudniejszych warunkach prowadzą uciążliwą produkcję zwierzęcą. Należy podkreślić, że zagospodarowanie użytków zielonych poprzez wypas zwierząt przyczynia się również do rozwoju turystyki.

We wszystkich 21 powiatach województwa podkarpackiego przeprowadzono z tego tematu szkolenia dla rolników przed okresem składania ofert o uczestnictwo w programie. Uczestniczą również w pracach Zespołu Ekspertów w/s weryfikacji ofert przedłożonych w ramach programu „Podkarpacki Naturalny Wypas”.

7. Rynek żywca wieprzowego.

Pogłowie świń w województwie wynosiło 175,1 tys. sztuk co stanowi 1,6% pogłowia w skali kraju. Na podkarpaciu znajduje się 9 stad trzody chlewnej objętych oceną hodowlaną przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS, z których powinny być brane loszki do remontu stada w gospodarstwach towarowych.

Specjaliści zakładowi oraz powiatowi prowadzili doradztwo technologiczne i szkolenia dla hodowców i producentów trzody chlewnej.

Producenci świń dowiedzieć mogli się jak prawidłowo żywić poszczególne grupy świń w swoich gospodarstwach oraz jak prowadzić krzyżowanie towarowe.

Specjaliści PODR szczególną uwagę zwracali na omówienie zagadnień związanych z możliwościami rozwoju produkcji wieprzowiny w kontekście planowanego wsparcia w ramach PROW 2014-2020, oraz na jednostkę chorobową jaką jest afrykański pomór świń.

Ceny żywca wieprzowego w 2014 roku ulegały wahaniom i tak w styczniu wynosiła - 5,56 zł/kg, wrzesień - 5,67 zł/kg. Pod koniec roku cena żywca wieprzowego drastycznie spadła do 4,80 a nawet 4,4 zł /kg, co niewątpliwie przyczyni się do dalszego spadku pogłowia świń. Opłacalność chowu trzody jest już bardzo niska i byłaby ujemna ,gdyby nie równie niskie ceny na zboże paszowe. Ceny na prosięta utrzymywały się przez cały rok na ustabilizowanym poziomie i wynosiły od 300 do 420 zł/parę.

8. Rynek żywca baraniego i koźlęciny.

Pogłowie owiec wynosiło 16,3 tys. sztuk i skoncentrowane było głównie w gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 94,2 % wojewódzkiego pogłowia owiec, natomiast pogłowie kóz wynosiło 15,7 tys. sztuk.

W zakresie żywca baraniego i koźlęciny prowadzone było doradztwo z zakresu odpowiedniego doboru ras do krzyżowania towarowego, racjonalnego żywienia oraz systemów utrzymania owiec i kóz w gospodarstwach indywidualnych.

Producenci owiec dowiedzieć mogli się o rynkach zbytu wyprodukowanych przez siebie zwierząt, głównie o skupie jagniąt z przeznaczeniem na eksport do Włoch i Grecji.

9. Rejestracja i identyfikacja zwierząt.

W pracy doradczej kładziono duży nacisk na obszar związany z Identyfikacją i Rejestracją Zwierząt. Przypominano rolnikom o obowiązku znakowania zwierząt i terminowym zgłaszaniu wszelkich zdarzeń (przemieszczenie, padnięcie, zabicie, ubój, zmiana miejsca pobytu, zwiększenie (zmniejszenie) liczebności stada do ARiMR. Nie przestrzeganie określonych terminów może wpłynąć na obniżenie należności z tytułu dopłat bezpośrednich, w tym w szczególności wsparcia specjalnego do krów i owiec, płatności rolno-środowiskowych, ONW oraz płatności za zalesienie gruntów rolnych.

10. Profilaktyka chorób zakaźnych w chowie i hodowli zwierząt.

Prowadzenie szkoleń oraz doradztwa z zakresu wystąpienia jednostek chorobowych tj. choroba Aujeszkiego oraz afrykański pomór świń.

Podczas spotkań z rolnikami przedstawione zostały informacje jak postępować i co robić gdy zostanie wykryta w gospodarstwie w/w jednostka chorobowa.

Rolnicy uczestniczący w szkoleniach otrzymali ulotki informacyjne opracowane przez Główny Inspektorat Weterynarii.

11. Alternatywne kierunki produkcji zwierzęcej w warunkach Podkarpacia.

Doradztwo technologiczne z zakresu optymalnej produkcji drobnego inwentarza oraz jego opłacalności, głównie drobiu i zwierząt futerkowych.

Specjaliści zakładowi jak i doradcy terenowi przekazywali informację o stadach hodowlanych poszczególnych gatunków zwierząt oraz o możliwościach zbytu i cenach wyprodukowanych zwierząt z gospodarstw towarowych.

W ostatnim okresie czasu zarysowuje się większe zainteresowanie produkcją królików zarówno po stronie hodowców, którzy chcą rozwijać swoje hodowle, jak i od strony podmiotów skupujących, którzy poszukują surowca do przetwórstwa.

12. Tworzenie i prowadzenie pasiek.

a) Nowoczesna gospodarka pasieczna.

Przeprowadzono bieżące przeglądy pni oraz wykonano miodobranie. W pasiece wykonano prace porządkowe i nasadzono rośliny miododajne. Miód przekazano na cele wewnętrzne Ośrodka. W IV kwartale roku w pasiece przeprowadzono leczenie rodzin pszczelich przeciw warrozie (odymianie + paski). Okresowo przeprowadzano kontrole na terenie i wokół pasieki - pod koniec roku zabezpieczono ule przed ptakami. Uporządkowano pasiekę – usunięto pozostałe gałęzie połamanych drzew rosnących w pobliżu.

13. Obowiązujące wymogi utrzymania zwierząt gospodarskich wg standardów UE.

W doradztwie i szkoleniach przekazywano dla zainteresowanych rolników informacje związane z warunkami utrzymania poszczególnych gatunków zwierząt zgodnych z wymogami jakimi nakłada na nich UE.

14. Infrastruktura w gospodarstwach rolnych dotycząca: gospodarki nawozowej, środków ochrony roślin, nawozów naturalnych i ścieków.

Doradcy i specjaliści PODR w Boguchwale w ciągu całego roku pracy doradczej i szkoleniowej zwracali uwagę na prawidłowe magazynowanie środków ochrony roślin jak również właściwe przechowywanie nawozów mineralnych i naturalnych oraz ścieków w gospodarstwach rolnych. Ma to na celu ochronę przed niekontrolowanym przedostawaniem się niebezpiecznych substancji do gleb i wód.

Szczególną uwagę zwracano na odpowiednie wyposażenie magazynów środków ochrony roślin lub nawozów głównie w odpowiednie systemy wentylacji, odpowiednią instalację elektryczną, oddzielną bezodpływową kanalizację, wyposażoną w urządzenia służące do neutralizacji powstałych ścieków.

W gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą dużo uwagi poświęcano na informowanie rolników o odpowiednim sposobie przechowywania nawozów naturalnych w postaci płynnej i stałej. Zwracano uwagę na odpowiednią:

- lokalizację w gospodarstwie płyty gnojowej oraz zbiorników na gnojówkę i gnojownicę,
- ich pojemność,
- szczelność,

- oraz dobór materiałów, z których powinny być wykonane.

W wielu gospodarstwach prowadzono doradztwo dotyczące rozwiązania problemu zagospodarowania ścieków socjalno-bytowych poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

15. Promowanie nowych technologii, umożliwiających poprawę opłacalności produkcji ogrodniczej.

W gospodarstwach indywidualnych w powiatach leżajskim, łańcuckim, ropczyckim i przemyskim założono wdrożenia pozyskane z Instytutu Ogrodnictwa ze Skierniewic. Sprawdzano nowe mieszańce ogórka gruntowego Zefir F1, Edyp F1 i Ibis F1. Różny był stopień porażenia przez choroby badanych odmian ogórka w zależności od rejonu. Badane odmiany plonowały na porównywalnym poziomie. Jeśli chodzi o przydatność do spożycia i przetwórstwa badane odmiany oceniono jako bardzo smaczne. Owoce badanych odmian charakteryzują się małą ilością brodawek, co jest dużym atutem przy zbiorze. Odmiany Zefir i Edyp posiadają owoce o jasnej barwie skórki co sprawia, że producenci nie mają problemów ze zbyciem surowca. Z tematu Promowanie nowych technologii, umożliwiających poprawę opłacalności produkcji ogrodniczej prowadzono szkolenia.

16. Produkcja ogrodnicza a możliwości realizacji dodatkowych źródeł dochodu w gospodarstwach małoobszarowych.

Ogrodnicy cały czas poszukują nowych rozwiązań, nowych form produkcji. (produkcja soków w gospodarstwach sadowniczych, nowe gatunki sadownicze, wprowadzanie do uprawy, nowych roślin ozdobnych). Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyło się doradztwo z zakresu zakładania i uprawy borówki wysokiej, malin i winorośli. Dużo zapytań dotyczyło nowych technologii uprawy truskawek (uprawa z sadzonek frigo, uprawa pod osłonami i pod daszkami, uprawa w rynnach).

Pracownicy sekcji ogrodnictwa i terenowi specjaliści realizujący tematykę ogrodniczą prowadzili bieżące doradztwo wspierające rozwój produkcji ogrodniczej w ciągu całego roku. Specjalistyczne doradztwo prowadzone było również w czasie Dni Otwartych Drzwi, IX Jesiennej Giełdy Ogrodniczej i Podkarpackiego Święta Winobrania, dożynek i innych imprez powiatowych i gminnych.

Udzielano doradztwa z zakresu sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych, szkółkarstwa i pszczelarstwa.

Na podstawie ubiegłego roku, można stwierdzić, że istnieje zapotrzebowanie na doradztwo z zakresu uprawy gatunków alternatywnych w ogrodnictwie (winorośl, borówka amerykańska, żurawina, bez czarny, dereń jadalny, mini kiwi, cytryniec chiński, świdośliwa, jagoda kamczacka i in.).

Z tematu Produkcja ogrodnicza a możliwości realizacji dodatkowych źródeł dochodu w gospodarstwach małoobszarowych prowadzono szkolenia lektorskie.

17. Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenia odpowiednich działań zapobiegawczych.

- prowadzono działalność informacyjną dla rolników zainteresowanych pozyskaniem dotacji na inwestycje w gospodarstwie,
- podczas naboru wniosków z tego działania w terminie od 14 listopada do 19 grudnia w ramach PROW 2007 -2013, informowano o obowiązujących kryteriach dostępu,

prowadzono doradztwo z tego zakresu oraz opracowywano wnioski i Plany Rozwoju Gospodarstw dla osób ubiegających się o wsparcie,

- utrzymywano stały kontakt z pracownikami Oddziału Regionalnego ARiMR (telefoniczny, mailowy i osobisty) w zakresie uzgodnień, co do jednolitej interpretacji pojawiających się przepisów wykonawczych, tak aby posiadać aktualną wiedzę niezbędną do profesjonalnej i kompleksowej obsługi beneficjentów.

Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych.

Lp.	POWIAT	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	
		Liczba opracowanych wniosków	Liczba opracowanych biznes planów
1	Bieszczadzki	0	0
2	Brzozów	0	0
3	Dębica	0	0
4	Jarosław	0	0
5	Jasło	0	0
6	Kolbuszowa	0	0
7	Krosno	0	0
8	Lesko	0	0
9	Leżajsk	0	0
10	Lubaczów	0	0
11	Łańcut	1	1
12	Mielec	2	2
13	Nisko	0	0
14	Przemyśl	0	0
15	Przeworsk	0	0
16	Ropczycko-Sędziszowski	0	0
17	Rzeszów	0	0
18	Sanok	0	0
19	Stalowa Wola	0	0
20	Strzyżów	0	0
21	Tarnobrzeg	0	0
22	Zakład (dział Ekonomiki)	0	0
RAZEM		3	3

18. Kompleksowa ocena rynku rolnego.

a) Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

b) Okresowe informacje o sytuacji na rynku rolnym województwa podkarpackiego.

c) Informacja o cenach i sytuacji na rynku zbóż.

d) Informacja o cenach i rynku nawozów mineralnych w województwie podkarpackim.

e) Notowania cen produktów rolnych oraz środków produkcji dla PTWP (system farmer pl).

W ramach kompleksowej oceny rynku rolnego wykonywano następujące zadania:

- Przekazywano informacje do Zintegrowanego Systemu Informacji Rynkowej (współpraca z Departamentem Rynków Rolnych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi),
- Prowadzono monitoring na rynku zbóż oraz żywca (informacje o poziomie cen).
- Opracowywano comiesięczne informacje „Rynek rolny” o cenach skupu, cenach targowiskowych i cenach środków do produkcji do Miesięcznika „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze” i na stronę internetową PODR Boguchwała.
- Prowadzono monitoring rynku nawozów mineralnych na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z CDR w Brwinowie.
- Współpracowano z instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa w zakresie przepływu informacji rynkowej – przekazywanie notowań cen produktów rolnych oraz środków do produkcji dla PTWP (serwis farmer.pl).
- Udzielano bieżących informacji o kształtowaniu się cen na rynku rolnym.

Informacje umieszczane były na stronie internetowej Ośrodka, wykorzystywane w bieżącym doradztwie ekonomicznym.

19. Opracowanie rolniczych analiz i kalkulacji ekonomicznych.

Opracowywanie rolniczych analiz, kalkulacji ekonomicznych i informacji o finansowych rozliczeniach gospodarstwa rolniczego.

Opracowanie oraz współudział w opracowaniu następujących ekspertyz:

- „Potencjalna utrata dochodów oraz poniesienie dodatkowych kosztów w gospodarstwie z hodowlą danieli, spowodowane pracami związanymi z przeprowadzeniem zabiegów rekonstrukcyjnych głowicy odwiertu gazowego Dąbrowica Duża - 3”- na zlecenie PGNiG Oddział w Jaśle,

- „Analiza możliwości produkcyjnych i skupowych zbóż oraz rzepaku na Podkarpaciu pod potrzeby ustalenia zasadności realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie obiektów magazynowych w Rzeszowie będących własnością Spółki z o.o. ELEWARR Oddział Spółki w Krupcu w celu zwiększenia ich pojemności do 40 tys. ton” na zlecenie Spółki z o.o. ELEWARR Oddział Spółki w Krupcu,

- „Ustalenie wysokości dochodów z uprawy truskawki i maliny możliwych do uzyskania w latach 2008-2014 w gospodarstwie indywidualnym Pana Ryszarda Lewek” – na zlecenie Sądu Rejonowego w Jaśle,

Opracowanie kalkulacji kosztów dotyczących plantacji orzecha włoskiego położonej na działce nr 99/1 w Miocinie, gmina Przeworsk o pow. 0,3910 ha na zlecenie Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wykonywano:

- bieżące analizy ekonomiczne, kalkulacje nadwyżek bezpośrednich dla potrzeb doradztwa i poprawy wniosków o dotacje,
- okresowe analizy kosztów produkcji opracowywane na wnioski rolników.

Ze względu na dużą dynamikę cen płodów rolnych w 2014 r. oraz środków produkcji zrezygnowano z wydania kalkulacji kosztów produkcji rolniczej w formie broszurowej.

20. Kredytowanie inwestycji w rolnictwie i otoczeniu rolnictwa.

W zakresie kredytowania inwestycji w rolnictwie i otoczeniu rolnictwa:

- prowadzono bieżące doradztwo na temat zakresu i możliwości kredytowania inwestycji w rolnictwie i jego otoczeniu,
- opracowywano okresowe, ogólne informacje o zasadach kredytowania, afisze,
- prowadzono bezpośrednią pomoc merytoryczną dla pracowników Powiatowych Zespołów,
- świadczone doradztwo przy opracowywaniu biznes planów i wniosków pod potrzeby kredytowania.

Wykonywanie biznesplanów i wniosków pod potrzeby kredytowania.

W 2014 r. dla kredytobiorców, którzy w zakresie planowanego przedsięwzięcia są zobowiązani przedłożyć do banku kredytującego opracowaną analizę ekonomiczną określającą zasadność ekonomiczną i organizacyjną planowanej do kredytowania inwestycji /biznes plan/świadczone pomoc doradczą polegająca na:

- pełnym doradztwie i udzielaniu informacji w zakresie możliwości kredytowania inwestycji,
- opracowywaniu na wniosek rolnika analizy ekonomicznej planowanego przedsięwzięcia (biznes plan).

W 2014 roku opracowano 24 biznes plany. W dziale gromadzone były umowy i prowadzona dokumentacja finansowa tego zadania.

Liczba opracowanych biznes planów wg powiatów:

Ekonomika	4
Jarosław	6
Nisko	1
Mielec	7
Sanok	3
Przemyśl	2
Bieszczadzki	1
Razem	24

21. Szacowanie strat w gospodarstwach.

W 2014 r w wyniku zjawisk o charakterze klęskowym, jakie miały miejsce na terenie naszego województwa powstały straty w uprawach rolnych oraz środkach trwałych. Pracownicy Ośrodka brali udział w szacowaniu tych strat przez Gminne Komisje, których są członkami. Szacunki strat przeprowadzone były dla 1045 gospodarstw szczegółowe informacje w zestawieniu tabelarycznym:.

Szacowanie strat spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi o charakterze klęsk żywiołowych w 2014 r.

Powiat	Gmina	Liczba gospodarstw, w których odbyło się szacowanie strat	Rodzaj klęski
Przemyśl	Fredropol	10 gospodarstw	Powódź – 15 maj 2014
	Medyka	5 gospodarstw	Gradobicie – 25 maj 2014
	Krzywcza	185 gospodarstw	Powódź – 17-18 maj 2014
	Dubiecko	80 gospodarstw	Powódź 17-18 maj 2014
	Fredropol	22 gospodarstwa	Powódź

			23 lipca 2014
Brzozów	Dydnia	16 gospodarstw	Podtopienia, zalanie pól
Przeworsk	Tryńcza	14 gospodarstw 13 gospodarstw	Powódź – 16-19.maja 2014 Deszcz nawalny-30 czerwca 2014
	Przeworsk	30 gospodarstw	Gradobicie- sierpień 2014
	Przeworsk	15 gospodarstw	Ulewne deszcze- sierpień 2014
Mielec	Padew Narodowa	1- Straty w budynkach i maszynach	Pożar od pioruna
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	13 gospodarstw	Deszcz nawalny
	Gorzyce	85 gospodarstw	Deszcz nawalny
	Baranów Sandomierski	30 gospodarstw	Przymrozki wiosenne
Dębica	Brzostek	66 gospodarstw	Zalania i podtopienia 4 lipca2014
	Czarna	21 gospodarstw	Zalania i podtopienia 4 lipca 2014
	Żyraków	60 gospodarstw	Podtopienia i gradobicie 4 lipca2014
Leżajsk	Kuryłówka	9 gospodarstw	2 – powódź 7 – gradobicie + przymrozki wiosenne
	Grodzisko Dolne	3 gospodarstwa	Wichura, deszcz nawalny 14 sierpnia 2014
	Kuryłówka	3 gospodarstwa	Grad 10 sierpnia 2014
Rzeszów	Świlcza	4 gospodarstwa	Borówka amerykańska – obszar okło 0,55 ha Przymrozki wiosenne 05-06 maja 2014

Bieszczadzki	Ustrzyki Dolne	5 gospodarstw	Deszcz nawalny
Stalowa Wola	Zaleszany	1 gospodarstwo	Grad – 04 czerwca 2014
	Zaleszany	1 gospodarstwo	Podtopienie – 04 czerwca 2014
	Radomyśl nad Sanem	20 gospodarstw	Powódź – 16-19 maja 2014
Jasło	Jasło	26 gospodarstw	Powódź maj, lipiec
	Dębowiec	2 gospodarstwa	Nawalny deszcz 15-17 maja 2014
	Osiek Jasielski	5 gospodarstw	Nawalny deszcz 15-16 maja 2014
	Nowy Żmigród	4 gospodarstwa	Powódź 15-16 maja 2014
	Krempna	21 gospodarstw	Powódź 15-16 maj
	Kołaczyce	9 gospodarstw	Powódź 7 gospodarstw 2 gospodarstwa Nawalny deszcz 15-17 maja 2014
	Brzyska	50 gospodarstw	Deszcz nawalny 15-17 maja 2014
	Skołyszyn	28 gospodarstw	Powódź i deszcz nawalny 15-18 maja 2014
	Jasło	15 gospodarstw	Powódź 12/13 lipca 2014
	Osiek Jasielski	2 gospodarstwa	Deszcz nawalny 12/13 lipca 2014
	Skołyszyn	18 gospodarstw	Powódź 12/13 lipca 2014
	Tarnowiec	2 gospodarstwa	Deszcz nawalny 12/13 lipca 2014
Jarosław	Laszki	2 gospodarstwa	Grad 30 czerwca 2014
	Radymno	2 gospodarstwa	Grad 30 czerwca 2014
	Wiązownica	4 (3budynki gospodarcze 1 dom)	1 lipca 2014 trąba powietrzna
Lubaczów	Stary Dzików	26 gospodarstw	Grad 16 lipca 2014

	Wielkie Oczy	2 gospodarstwa	Grad 30 czerwca 2014
Łańcut	Markowa	2 gospodarstwa	Nawalny deszcz – 1 Przymrozki wiosenne - 1
	Białobrzegi	1 gospodarstwo	Grad 17 sierpnia 2014
	Czarna	23 gospodarstwa	Huragan 14 sierpnia 2014
	Łańcut	21 gospodarstw	Huragan 14 sierpnia 2014
	Łańcut	8 gospodarstw	Deszcz nawalny 09 września 2014
Ropczyce	Ropczyce	60 gospodarstw	Deszcz nawalny 16 czerwca 2014
	Razem	1045 gospodarstw	

22. Szkody łowieckie.

Od 17.03.2014 r. realizowane jest zadanie w zakresie szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, sarny i daniela na obszarach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich oraz szkód wyrządzonych na obszarach obwodów łowieckich polnych i obszarach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną. Nad całością realizacji Działu Ekonomiki sprawował nadzór merytoryczny i organizacyjny polegający na bieżącej współpracy z Departamentem Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Zakres pracy w 2014 r. obejmował:

- opracowanie dokumentacji przetargowej,
- przyjmowanie zleceń szacowania szkód (przyjęto 2590 zleceń), oraz przekazywanie tych informacji do osób upoważnionych do szacowania,
- szacowanie szkód w uprawach i sporządzanie protokołów przez upoważnione osoby.
- kompletowanie sporządzonych protokołów, sprawdzenie poprawności ich wykonania i przekazywanie do UM,
- prowadzenie wewnętrznej dokumentacji szacowania szkód,
- pracownicy działu brali udział w komisjach szacujących szkody.

Łącznie w 2014 r. sporządzono 2 435 protokołów.

23. Obowiązkowe ubezpieczenia w rolnictwie.

W zakresie obowiązkowych ubezpieczeń upraw rolnych:

- udzielano rolnikom doradztwa na temat obowiązujących przepisów z zakresie ubezpieczenia upraw,

- udzielano informacji o konieczności ubezpieczania upraw oraz o konsekwencjach w przypadku niedopełnienia tego obowiązku,
- prowadzono szkolenia z tego zakresu.

24. Podatki w rolnictwie.

W zakresie działania podatki w rolnictwie:

- udzielano rolnikom doradztwa na temat obowiązujących przepisów podatkowych w odniesieniu do gospodarstwa rolnego,
- udzielano informacji związanych z funkcjonowaniem systemu podatkowego,
- prowadzono szkolenia z tego zakresu.

25. Rachunkowość rolna.

W zakresie rachunkowości rolnej:

- udzielano rolnikom doradztwa na temat zasad prowadzenia uproszczonej rachunkowości,
- udzielano informacji o konieczności prowadzenia uproszczonej rachunkowości przez przyszłych beneficjentów PROW 2014-2020, którzy skorzystają z niektórych działań inwestycyjnych,
- prowadzono szkolenia z tego zakresu.

26. Współpraca z rolnikami w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowości PL FADN i przekazywania wyników ekonomicznych gospodarstw na bazie prowadzonej rachunkowości.

Prowadzenie rachunkowości w gospodarstwach rolnych wg systemu Polski FADN
W Dziale Ekonomiki przy merytorycznej współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie prowadzona była w 2014 r. rachunkowość rolna wg systemu Polski FADN w 270 gospodarstwach w tym:

- w 241 gospodarstwach rachunkowość była prowadzona kolejny rok,
- dobrano 29 gospodarstw wg nowych kryteriów podanych przez Instytut.

Liczba gospodarstw prowadzących zapisy rachunkowości w woj. podkarpackim wg powiatów:

Bieszczadzki	8
Brzozów	14
Dębica	14
Jarosław	16
Jasło	14
Kolbuszowa	14
Krosno	35
Lesko	11
Leżajsk	5
Lubaczów	16
Łańcut	6
Mielec	18

Nisko	11
Przemyśl	19
Przeworsk	15
Ropczyce	16
Rzeszów	9
Sanok	8
Stalowa Wola	12
Tarnobrzeg	9

Razem 270 gospodarstw

W tym pracownicy Działu Ekonomiki prowadzili zapisy w 18 gospodarstwach.

Nad całością realizacji Dział Ekonomiki sprawował stały nadzór merytoryczny i organizacyjny polegający na bieżącej współpracy z IERiGŻ-PIB, w 2014 r. wykonano następujące prace:

- ✓ Przeprowadzono dobór gospodarstw do współpracy w oparciu o sporządzone w gospodarstwach ankiety rozmiarów produkcji oraz zaakceptowano w systemie RDR te, które spełniają wymagania planu doboru na rok 2014 .
- ✓ Określono strukturę doboru gospodarstw do współpracy na 2014 r.
- ✓ prowadzono obowiązującą dokumentację w Biurze Rachunkowym i przekazywano ją do Instytutu:
- ✓ zaktualizowaną Ewidencję gospodarstw rolnych w ramach Polskiego FADN zawierającej wykaz gospodarstw uczestniczących w badaniach PL FADN i wykaz doradców z przydzielonymi gospodarstwami do współpracy,
- ✓ metryczki z danymi z gospodarstw pierwszorocznych,
- ✓ sporządzono sprawozdania:
 - z realizacji zadań w 2013 r.,
 - z wizyt doradców w gospodarstwach rolnych w 2013 r.,
- ✓ sporządzono oświadczenia koordynatora o liczbie gospodarstw, z których zostaną dostarczone pliki z danymi,
- ✓ zabezpieczono pracowników w terenie w niezbędne do prowadzenia rachunkowości materiały: książki do prowadzenia rachunkowości, numery identyfikacyjne NIG, instrukcje i wyjaśnienia metodyczne,
- ✓ przekazywano doradcom ds. PL FADN potrzebnych druków i dokumentów:
 - oświadczeń rolników o wyrażeniu zgody na prowadzenie rachunkowości i przetwarzania danych,
 - zakresów obowiązków pracy doradcy ds. PL FADN,
- ✓ sprawowano nadzór merytoryczny nad 41 doradcami ds. PL FADN zbierającymi dane rachunkowe w 2014 roku i zakańczającymi książki rachunkowe za 2013 r.:
- ✓ prowadzono kontrolę pracy doradców ds. PL FADN.
- ✓ prowadzono szkolenia i konsultacje dla doradców w zakresie rachunkowości rolnej PL FADN,
- ✓ udzielano odpowiedzi doradcom ds. PL FADN na pytania dotyczące zapisów w książkach rachunkowych,
- ✓ przeprowadzono szkolenia indywidualne dla doradców z obsługi programu do wprowadzania danych rachunkowych oraz wykonywania testów kontrolnych,

- ✓ uaktualniano na bieżąco wersje oprogramowania ,
- ✓ kontrolowano dane rachunkowe wprowadzone do komputera z danymi zawartymi w zestawie ksiąg i wytworzenie 270 plików z poprawnymi danymi,
- ✓ weryfikowano dane zawarte w 270 raportach indywidualnych ,
- ✓ udzielano wyjaśnień i odpowiedzi na postawione przez Instytut pytania w kwestii dotyczącej zbierania danych rachunkowych i spraw organizacyjnych badań,
- ✓ sprawowano nadzoru oraz uczestniczo w rozliczeniu finansowo-księgowym środków finansowych (przygotowanie dokumentacji związanej z wypłatą wynagrodzeń, ryczałtów dla doradców, kontrola merytoryczna delegacji na dojazdy doradców ds. PL FADN, zakupów materiałów),
- ✓ sprawowano nadzór nad celowym wykorzystaniem sprzętu komputerowego do realizacji zadań związanych z rachunkowością PL FADN,
- ✓ sprawowano nadzór nad doszkadzaniem e-learningowym doradców za pomocą kursów umieszczonych na stronie internetowej (w I kwartale 3 osoby zdały egzamin z zakresu rachunkowości PLFADN),
- ✓ w dniach 20–21 marca 2014 roku uczestniczo w warsztatach organizacyjno szkoleniowych w Płocku,
- ✓ w dniach 15–18 września 2014 roku uczestniczo w 12. Krajowych Warsztatach Szkoleniowo-Organizacyjnych Polskiego FADN w Paprotni (woj. mazowieckie),
- ✓ w dniach: 24 listopada zorganizowano w PODR Boguchwał warsztaty organizacyjno-szkoleniowe z zakresu PL FADN a w dniu 25 listopada 2014 r. Konferencję z okazji 10-cio lecia PL FADN na podkarpaciu dla doradców i rolników uczestniczących w tym systemie rachunkowości.

Priorytet IV Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa

1. Program rolno środowiskowy 2007–2013

Specjaliści zakładowi:

- udzielili 238 informacji doradcom rolnośrodowiskowym odnośnie zmieniających się przepisów prawnych i wymogów w programie rolno środowiskowym
- udzielili informacji dla 54 rolnikom realizującym program rolnośrodowiskowy odnośnie zmieniających się przepisów prawnych i wymogów w programie rolno środowiskowym
- prowadzili doradztwo dla 206 rolników realizujących program rolnośrodowiskowy jak również rozpoczynających działania rolnośrodowiskowe z zakresu przepisów prawnych, pakietów, płatności, dokumentacji
- wypełnili 61 wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych
- sporządzili dla 24 gospodarstw plany działalności rolno środowiskowej
- sporządzili dla 10 gospodarstw aneksy do planów działalności rolno środowiskowej

Ilość planów rolnośrodowiskowych opracowanych w 2014 r.

Lp.	Powiat	Pakiety*									ilość pakietów	ilość planów
		1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	bieszczadzki			1	38	47		1			87	84
2	brzozowski		1		4	1					6	6
3	dębicki		3						4		7	7
4	jarosławski		19		10	1		2	9		41	41
5	jasielski	1	7		14	58	2	4	2		88	87
6	kolbuszowski				1	51			1		53	54
7	krośnieński	2	3		13	21	1				40	36
8	leski		17		28	40					85	71
9	leżajski	1	20		20	4	1		2		48	38
10	lubaczowski	6	16		55	11		1	23		112	97
11	łańcucki	1	1		1		3		1		7	6
12	mielecki		2		1	2			7		12	12
13	niżański				8	14	1	1	1		25	22
14	przemyski	8	33		19	101	14		1		176	163
15	przeworski	6	51		7		1	1	1		67	51
16	rop-sędziszowski		3					2	4		9	9
17	rzeszowski	2	12		6	4		1	1		26	26
18	sanocki		7		36	56					99	142
19	stalowowolski					24		1			25	25
20	strzyżowski				7			1			8	8
21	tarnobrzegi		2		5	96	6	1	4		114	110
	Razem	27	197	1	273	531	29	16	61		1135	1095
	inne				5	10					15	14
	SUMA				278	541	29				1150	1109

* Pakiety programu rolno środowiskowego

1. Rolnictwo zrównoważone
2. Rolnictwo ekologiczne
3. Ekstensywne trwałe użytki zielone
4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000
5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000
6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie
7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie
8. Ochrona wód i gleb
9. Strefy buforowe

2. Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny.

Pracownicy Ośrodka udzielili 123 informacje rolnikom zainteresowanym programem

3. Rolnictwo ekologiczne

Największą powierzchnię upraw ekologicznych w województwie podkarpackim zanotowano w latach 2001-2004. W 2005 roku województwo podkarpackie posiadało drugie miejsce w kraju (po małopolskim) pod względem liczby gospodarstw ekologicznych. W 2011 roku zanotowano zmniejszenie liczby producentów ekologicznych przy jednoczesnym wzroście powierzchni upraw ekologicznych. Natomiast już w 2012 i 2013 roku zmniejszyła się zarówno ilość producentów ekologicznych jak i powierzchnia ekologicznych użytków rolnych. Sytuacja ta świadczy o pewnej stabilizacji rolnictwa ekologicznego w województwie podkarpackim. Może to być spowodowane wzrostem wymagań formalnych dla beneficjentów programu rolnośrodowiskowego, zmianami w przepisach dotyczących tego programu, co zniechęciło rolników do podejmowania zobowiązań. Wielu rolników rozpoczyna gospodarowanie metodami ekologicznymi ze względu na możliwość uzyskania dodatkowych płatności.

Niektórzy rolnicy kończąc zobowiązanie w ramach PROW 2004-06 nie podjęli nowego zobowiązania ze względu na zmienione warunki realizacji, które zastrzegają wymogi odnośnie upraw sadowniczych (brak płatności m.in. do orzecha włoskiego czy wprowadzenie minimalnej obsady drzew i krzewów) oraz trwałych użytków zielonych (obowiązek posiadania zwierząt, czy zakaz łączenia z pakietami przyrodniczymi na tej samej powierzchni).

W 2012 roku w województwie podkarpackim powierzchnia użytków rolnych, na których prowadzona była produkcja ekologiczna, stanowiła ok. 3,2% ogółu użytków rolnych, a obecnie zmniejszyła się do 3,12 %.

Procentowa struktura upraw ekologicznych na Podkarpaciu i w Polsce

Rodzaj uprawy	Podkarpacie /%/	Kraj /%/
Uprawy rolnicze	35,7	52,8
Trwałe użytki zielone	52,8	35,8
Warzywa (w tym ziemniaki)	1,2	2,7
Uprawy sadownicze	10,3	8,9
Zielarskie	0,0	0,3

Ponad 50% powierzchni użytków rolnych w województwie podkarpackim w gospodarstwach ekologicznych stanowią trwałe użytki zielone, podczas gdy w gospodarstwach konwencjonalnych łąki i pastwiska to około 30 % powierzchni. Stosunkowo więcej niż w kraju jest ekologicznych upraw sadowniczych, natomiast niewiele warzyw i ziół. Największym powierzchnię zajmują uprawy jabłoni (1240 ha), porzeczek (680 ha), maliny (500 ha), stosunkowo dużo aronii (177 ha).

Tylko około 30% ekologicznych gospodarstw prowadziło produkcję zwierzęcą. W okresie konwersji praktycznie wszystkie gospodarstwa nastawione są wyłącznie na produkcję roślinną. Często nawet jeśli w gospodarstwie hodowane są zwierzęta, to nie uzyskują statusu produktu ekologicznego. Związane to jest z wysokimi wymaganiami w zakresie dobrostanu zwierząt jakie muszą spełniać gospodarstwa ekologiczne odnośnie wybiegów, pastwisk czy odpowiedniej powierzchni w budynkach inwentarskich. Czasami wynika to np. z braku pozwolenia na trzymanie zwierząt na uwięzi. Jednocześnie ograniczona jest możliwość zbytu produktów pochodzenia zwierzęcego w jakości ekologicznej po atrakcyjnej cenie. Jednak ogółem w województwie podkarpackim w systemie ekologicznym utrzymywanych było 2000 szt. krów mlecznych, 3600 szt. owiec maciorek, około 400 szt. kóz czy 15 000 kur niosek. Uzyskana produkcja to prawie 5 mln litrów ekologicznego mleka krowiego czy 1 100 000 szt. jaj kurzych.

Liczba gospodarstw ekologicznych w poszczególnych powiatach - (wg danych IJHARS).

Powiat	Liczba gospodarstw ekologicznych
Brzozów	31
Dębica	44
Jarosław	114
Jasło	138
Kolbuszowa	15
Krosno	38
Lesko	159
Leżajsk	126
Lubaczów	90
Łańcut	56
Mielec	10
Nisko	11
Przemyśl	183
Przeworsk	282
Ropczyce	15
Rzeszów	164
Sanok	142
Stalowa Wola	2
Strzyżów	13
Tarnobrzeg	20
Ustrzyki Dolne	97
Razem	1750

W zakresie rolnictwa ekologicznego specjaliści zakładowi świadczyli doradztwo dla 51 rolników a informacji zasięgnęło 30 zainteresowanych tematem.

4. Płatności dla obszarów ONW.

W zakresie płatności dla obszarów ONW:

- udzielano rolnikom doradztwa na temat obowiązujących przepisów w odniesieniu do gospodarstw rolnych położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania,
- udzielano informacji związanych z możliwością uzyskania tej płatności,
- pomagano rolnikom w uzupełnieniu we wnioskach o płatności bezpośrednie deklaracji działek do tej płatności,
- prowadzono szkolenia z tego zakresu.

Priorytet V. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym.

1. Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego.

- prowadzono działalność informacyjną dla rolników zainteresowanych pozyskaniem dotacji na inwestycje w gospodarstwie,
- w naborze wniosków od 2 czerwca do 31 lipca 2014 r. w ramach PROW 2007 -2013, informowano o obowiązujących kryteriach dostępu, prowadzono doradztwo z tego zakresu oraz opracowywano wnioski dla osób ubiegających się o wsparcie.

PROW 2007-2013 Działania: Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego - 2014 r.

Lp	POWIAT	Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego”
		Liczba opracowanych wniosków
1	Bieszczadzki	0
2	Brzozów	1
3	Dębica	0
4	Jarosław	0
5	Jasło	0
6	Kolbuszowa	0
7	Krosno	0
8	Lesko	0
9	Leżajsk	6
10	Lubaczów	0
11	Łańcut	0
12	Mielec	0
13	Nisko	0
14	Przemyśl	0
15	Przeworsk	2
16	Ropczycko-Sędziszowski	0
17	Rzeszów	0
18	Sanok	2
19	Stalowa Wola	0
20	Strzyżów	0
21	Tarnobrzeg	0
22	Zakład (dział Ekonomiki)	1
RAZEM		12

2. Upowszechnianie wiedzy z zakresu odnawialnych źródeł energii (energia słońca, wody, wiatru, biomasa, biopaliwa).

Specjalista zakładowy udzielił informacji z zakresu odnawialnych źródeł energii:

- kolektory słoneczne, możliwości dofinansowania 55
- instalacje fotowoltaiczne - 85
- elektrownie wiatrowe - 33
- możliwości wykorzystania(spalania) biomasy w zakresie małych gospodarstw - 120
- biomasa zawodowa – 65

3. Ochrona środowiska.

Udzielanie informacji z zakresu ochrony środowiska:

- gospodarowanie na obszarach Natura 2000 dla 13 zainteresowanych,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków 43 osoby prywatne, 2 gminy (informacje na temat możliwości dofinansowania z zakresu środków pomocowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska), inni beneficjenci 10.

Priorytet VI. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

1. Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej.

Działalność doradcza skupia się głównie na czynnościach przygotowujących do korzystania z działań nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Aktualnie prowadzone jest doradztwo indywidualne z osobami osobiście przyjeżdżającymi do biur powiatowych i centrali w Boguchwale oraz poprzez informację telefoniczną. Budowana jest lista nazwisk wraz z kontaktami telefonicznymi potencjalnych wnioskodawców. W tych działaniach realizowano cel jakim jest zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie przygotowania i wdrażania projektów dotyczących tworzenia i rozwijania przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich. Udzielano doradztwa z zakresu warunków korzystania z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, (była jeszcze możliwość skorzystania ze środków w ramach LGD). Osobom, które skorzystały z tego działania przypomniano o dotrzymaniu zobowiązań. Potencjalnych zainteresowanych informowano o możliwości skorzystania z premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej w nowym PROW, zapoznano z warunkami przyznania pomocy z PROW 2014-2020.

2. LEADER.

W ramach Leadera rozliczane są na bieżąco inwestycje realizowane z wniosków składanych w poprzednich naborach z działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” i „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Rozliczanie dotyczy sporządzania aneksów i wniosków o płatność. Ponadto prowadzona jest akcja informacyjna na temat możliwości wsparcia różnych przedsięwzięć z wykorzystaniem LEADERA w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-20 (w sposób ograniczony, na bazie projektu PROW na lata 2014-2020). Doradztwo prowadzone w kontaktach interpersonalnych zasadza się na przedstawianiu Leadera jako oddolne, partnerskie podejście do rozwoju obszarów wiejskich, realizowane przez LGD, opracowywanego przez społeczność w ramach LSR oraz realizacja przedsięwzięć współfinansowanych. PODR był współorganizatorem cyklu szkoleń dla

pracowników biur Lokalnych Grup Działania, w którym poruszano tematy dotyczące działalności LGD w kontekście starej i nowej perspektywy finansowej.

3. Promocja i rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Praca doradcza zasadza się na udzielaniu pomocy osobom fizycznym i prawnym zainteresowanym rozpoczęciem lub rozwijaniem działalności pozarolniczej. Pomoc ta polega na informowaniu, szkoleniu, pomocy w sporządzaniu dokumentacji aplikacyjnej z działań wdrażanych w ramach programów operacyjnych.

Nadal rozliczane są inwestycje realizowanych wniosków składanych w poprzednich naborach z działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” i „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” poprzez pomoc w sporządzaniu aneksów i wniosków o płatność. Zorganizowano szkolenie w dniu 16.07.2014 pt. „Podejmowanie działalności gospodarczej dla osób rezygnujących z działalności rolniczej planujących założyć własną działalność gospodarczą do 2014 roku” w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Omówiono zagadnienia nt. „Zasady prowadzenia działalności gospodarczej – założenie firmy, sposoby rozliczania zdarzeń gospodarczych, formy opodatkowania”, „Agroturystyka i turystyka wiejska różnice i podobieństwa – propozycją dywersyfikacji dochodów”, instrumenty wsparcia prowadzenia działalności pozarolniczej w ramach PROW 2007-2013 oraz planowanych na lata 2014-2020. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. W miesiącu wrześniu uczestniczono w wyjeździe studyjnym realizowanym przez Izbę Gospodarczą zrzeszenia Grup Producentów Rolnych do Włoch. Celem tygodniowego pobytu było zapoznanie się z rozwojem przedsiębiorczości na terenie północno wschodnich Włoch na obszarach wiejskich. Podczas wyjazdu przedstawiono działalność hurtowni owocowo-warzywnych, gospodarstw agroturystycznych i przedsiębiorców działających na wsi, którzy łączą produkcję rolną z małym przetwórstwem. Uczestnicy mogli zobaczyć produkcje sera, wędlin, wina uczestnicząc bezpośrednio w demonstracji cykli produkcyjnych. Podpatrzone tam przykłady powinny znaleźć zastosowanie w rodzimych przedsięwzięciach z zakresu sprzedaży bezpośredniej i przetwórstwa rolnego.

Praca na swoim umożliwia widoczne polepszenie warunków materialnych rodzin wiejskich, rolników oraz osób niezwiązanych z rolnictwem, gdyż sektor prywatny jest lepiej płatny niż inne formy zatrudnienia. Jest to szczególnie ważne w czasach spadku dochodów z produkcji rolniczej i ogólnego ubożenia wsi. Przedsiębiorczość oznacza też pojawienie się nowych miejsc pracy i nie chodzi tu tylko o samozatrudnienie, ale także o zapewnienie przez przedsiębiorców wiejskich etatów innym mieszkańcom wsi. Efekty uzyskiwane w wyniku działań przedsiębiorczych dotyczą nie tylko osoby bezpośrednio zaangażowanej, ale również i innych osób, które dzięki temu mogą pracować i uzyskiwać określone dochody. Informowano zainteresowanych o warunkach zakładania działalności gospodarczej.

4. Alternatywne źródła dochodu na obszarach wiejskich.

Realizacja zadań doradczych nakierowanych na wdrażanie działań w ramach Osi III PROW 2007-2013: "Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej", „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw" poprzez pomoc w sporządzaniu dokumentacji aplikacyjnej i rozliczeniowej.

a) Poprawa jakości i atrakcyjności oferty turystycznej obszarów wiejskich – rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizuje różnego rodzaju działania w zakresie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej. Prowadzone było doradztwo indywidualne w zakresie przygotowania gospodarstwa do prowadzenia działalności agroturystycznej, podnoszenia jakości świadczonych usług, przepisów prawnych obowiązujących w turystyce, estetyki, bezpieczeństwa, żywienia turystów, sprzedaży bezpośredniej produktów wyprodukowanych w gospodarstwie, kategoryzacji, możliwości wsparcia finansowego, wdrażania zasad higienicznych w agroturystyce, uatrakcyjnienia pobytu gości w gospodarstwie i okolicy oraz w zakresie ekoturystyki i enoturystyki. Prowadzona jest edukacja kwaterodawców w kierunku zróżnicowania pakietu usług, przygotowywania ofert specjalistycznych, organizacji różnego rodzaju warsztatów, które zagospodarują czas wolny podczas pobytu gości w gospodarstwie agroturystycznym. Poprawie oferty turystycznej regionu służyła organizacja konferencji "Innowacyjność w agroturystyce i turystyce wiejskiej". Odbędzie się 21.05.2014 r. w Boguchwale i zgromadziła wszystkich prowadzących i zamierzających prowadzić działalność agro- lub turystyczną. Poruszono zagadnienia innowacyjnego podejścia do świadczenia usług na bazie własnej posesji i obiektów. Jedną z propozycji było przedstawienie sieciowego nowego produktu o nazwie "szlak kulinarny". Uczestnicy mieli możliwość wymiany poglądów i dodatkowo zapoznania się możliwościami finansowego wsparcia prowadzenia takiej działalności. W pracy doradczej możemy zauważyć wzrost zainteresowania mieszkańców wsi rozwijaniem działalności gospodarczej tworzącej obudowę agroturystyki w takich dziedzinach jak:

- gastronomia oparta na kuchni regionalnej,
- pamiątkarstwo bazujące na rzemiośle i twórczości ludowej,
- sprzedaż bezpośrednia produktów lokalnych i tradycyjnych.

Właściciele gospodarstw inwestują w poprawę standardu bazy noclegowej oraz infrastruktury, która służy zwiększeniu atrakcyjności oferty wypoczynkowej.

Prowadzi się i na bieżąco aktualizuje i weryfikuje dane dotyczące współpracujących gospodarstw agroturystycznych poprzez analizę i wykorzystania bazy noclegowej/ prowadzenie kart obłożeń .

b) Idea i zasady tworzenia gospodarstwa edukacyjnego.

Idea prowadzenia gospodarstw edukacyjnych spotkała się z żywym zainteresowaniem prowadzących obecnie gospodarstwa agroturystyczne oraz rolników prowadzących prężne gospodarstwa rolne. Tak jedni jak i drudzy widzą w tej propozycji możliwość dywersyfikacji własnych dochodów na bazie posiadanych zasobów (zabudowań gospodarczych, hodowanych zwierząt, upraw rolnych i potencjału ludzkiego). Często jest to powiązane z indywidualnymi pasjami zainteresowanych, którzy w działalności edukacyjnej widzą możliwości ich dalszego rozwijania. Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom aktywnie uczestniczył w Projekcie „Szwajcarskie gospodarstwa edukacyjne inspiracją dla innowacyjnych działań jednostek samorządu terytorialnego w Polsce na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich” realizowanym w ramach Funduszu Partnerskiego Grantu Blokowego dla Organizacji Pozarządowych i Polsko-Szwajcarskich Regionalnych Projektów Partnerskich Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy. Projekt został zakończony i rozliczony. Tematyka prowadzenia zagród edukacyjnych jest

przedmiotem prowadzonego doradztwa przez naszych pracowników we wszystkich powiatach naszego województwa. Doradztwem objęto takie gospodarstwa, które posiadają odpowiednie zaplecze w szczególności chodzi o sale, pomieszczenia socjalne i których właściciele posiadają predyspozycje do prowadzenia takiej działalności.

Praca ta zaowocowała zwiększeniem zainteresowania organizacji lekcji u rolnika. W związku z tym prowadzone jest doradztwo merytoryczne i pomoc w sporządzaniu dokumentów niezbędnych do zarejestrowania gospodarstwa w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

c) Inspirowanie przedsięwzięć związanych z tworzeniem gospodarstw opiekuńczych.

Inspirowanie przedsięwzięć związanych z prowadzeniem gospodarstw opiekuńczych polega na prowadzeniu doradztwa służącego tworzeniu warunków do korzystania z alternatywnych źródeł dochodu. Zasadność wprowadzenia takiej tematyki wynika z narastającego problemu starzenia się społeczeństwa, brakiem miejsc w Opiekuńczych Domach Opieki oraz niedyspozycyjność opiekunów w domach. Funkcjonujące jednostki nie są w stanie zapewnić opieki wszystkim osobom oraz stworzyć atmosfery domowego ogniska. Prowadzono działalność informacyjno – doradczą na temat możliwości podejmowania działalności gospodarczej w formie rodzinnych domów pomocy oraz wymagań formalno – prawnych z tym związanych. Taka forma przedsiębiorczości wzbudziła zainteresowanie wśród mieszkańców obszarów wiejskich posiadających potencjalną bazę lokalową. Zainteresowani wskazują jednocześnie szereg funkcjonujących obecnie okoliczności utrudniających prowadzenie takiej działalności - głównie lokalnie występujące powiązania między - instytucjonalne i osobowe. Doradztwo z zakresu gospodarstw opiekuńczych miało na celu rozpowszechnienie idei funkcjonowania tych gospodarstw jako alternatywne źródło dochodu. Działania te wpłyną na wzrost wiedzy a tym samym pomogą w tworzeniu nowych miejsc pracy. Świadczone doradztwo z tego tematu m.in. nt uwarunkowań formalno - prawnych w działaniu gospodarstw opiekuńczych, możliwości finansowania działalności opiekuńczej oraz funkcjonowania takich gospodarstw jako alternatywnej, pozarolniczej działalności.

5. Współpraca z jednostkami NGO - animacja społeczeństwa lokalnego.

Na bieżąco współpracowano z samorządami, stowarzyszeniami, kołami gospodyń wiejskich w zakresie zachowania i promocji dziedzictwa kulturowego. Pracownicy PODR brali czynny udział w organizacji różnych konkursów, wystaw oraz pracach komisji konkursowych podczas imprez organizowanych przez lokalne organizacje pozarządowe.

a) Aktywizacja dzieci, młodzieży i dorosłych ze środowisk wiejskich, działalność Klubów 4H, realizacja programów edukacyjnych w Klubach 4H.

W Klubach 4H przeprowadzono zajęcia realizując założony program działania – zajęcia teoretyczne i praktyczne - swoisty dla każdego klubu. Realizując program młodzież doskonali swoje umiejętności poznawcze, rozwija wiarę w siebie, kształtuje swoją osobowość oraz motywacje do działań w zespole. Kluby 4H swoje osiągnięcia prezentują na cyklicznych imprezach, wystawach i różnorodnych przedsięwzięciach poświęconych nie tylko Ruchowi 4H. Ponadto każdy Klub 4H prowadzi kronikę swojej działalności i kącik informacyjny. Podejmowane przedsięwzięcia przynoszą pozytywne efekty wychowawcze takie jak samodzielność i aktywność dzieci, umiejętność współpracy z innymi, podniesienie kultury osobistej, doświadczenie w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów. Działania Klubu kształtowały aktywność młodzieży, wiarę w siebie, stawały się motywacją do

podejmowania nowych wyzwań oraz działań w społeczności lokalnej. W ramach współpracy zorganizowano w 13 Klubach konkurs pt. "Najciekawsza Praca Projektowa". Tematyka konkursu związana była z różnymi zagadnieniami, w tym dotyczącymi zdrowego trybu życia, zagrożeń dnia codziennego życia w gospodarstwie, Członkowie Klubów wykazali się dużą oryginalnością, pomysłowością i inwencją twórczą. W części merytorycznej informacje rzeczowo związane były z prezentowanym tematem, właściwie dobrane materiały, poprawne wypowiedzi prezentacji.

6. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego: estetyka zagrody wiejskiej, nowoczesność w domu i zagrodzie, zdrowie rodziny, rękodzielnictwo, tradycje kulinarne.

Propagowanie estetyzacji, higieny i bezpieczeństwa w gospodarstwach wiejskich, oraz stylu życia przyjaznego dla środowiska. Prowadzono doradztwo dotyczące uprawy, nawożenia oraz ochrony warzyw i roślin ozdobnych. W ramach współpracy przekazano informacji i zapoznano z nowymi odmianami roślin ozdobnych, materiału szkółkarskiego. Wykorzystania ziół w domowej kuchni. kosmetyce i apteczce. Bieżące doradztwo dotyczące zagospodarowania ogrodu i części rekreacyjno-wypoczynkowej. Upowszechniano zasady racjonalnego żywienia rodziny poprzez kultywowanie tradycji kulinarnych przeprowadzając pokazy i pogadanki oraz bieżące doradztwo. Przeprowadzono serię pokazów żywieniowych doskonalących sporządzanie wartościowych potraw. Dużą uwagę zwracano na profilaktykę chorób cywilizacyjnych informując o możliwościach zmiany trybu życia i żywienia, mającego wpływ na prawidłowe funkcjonowanie organizmu. Prowadzono doradztwo dotyczące produkcji żywności metodami ekologicznymi na potrzeby rodziny i turystów.

Na terenie niektórych powiatów zostały zorganizowane wakacyjne warsztaty dla dzieci i młodzieży. Celem warsztatów było zagospodarowanie wolnego czasu i zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie nasilonych prac polowych. W efekcie zorganizowanych i przeprowadzonych pokazów żywieniowych uczestniczki nabyły teoretyczne umiejętności układania i przyrządzania posiłków dla rodziny, ugruntowały zasady: higieny w postępowaniu z żywnością i estetycznego podawania posiłków, a także doboru produktów żywnościowych z podkreśleniem aspektu ekonomicznego, jak i zdrowotnego. Przedstawiono kobietom zagrożenia wpływające na zdrowie i wpajano zasady zdrowego żywienia i zdrowej produkcji.

7. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.

Prowadzono współpracę z samorządami, stowarzyszeniami, kołami gospodyń wiejskich, GOK, GCK, omówiono konkursy, wystawy jubileusze. Pomoc i udział w imprezach cyklicznych „Zapusty, Turki, – gm. Radomyśl/S oraz pomoc w organizacji „Śniadanie Wielkanocne” – gm. Pysznica.

8. Konkursy:

a) „Bezpieczne gospodarstwo rolne”.

Arkadiusz Ozimek ze Starego Sioła (gm. Oleszyce) został zwycięzcą wojewódzkiego finału konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” organizowanego przez KRUS i Państwową Inspekcję Pracy oraz Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. Uroczyste podsumowanie odbyło się 5 września br. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Rzeszowie, gromadząc nagrodzonych laureatów, przedstawicieli wojewódzkich instytucji rządowych, samorządowych i organizacji rolniczych.

Zwycięzca wojewódzkiej edycji, Arkadiusz Ozimek, to młody rolnik prowadzący od 2004 r. wraz z żoną rodzinne gospodarstwo rolne w miejscowości Stare Sioło. Gospodarstwo jest nowoczesne, w pełni zmechanizowane, wyposażone w nowoczesny sprzęt spełniający unijne standardy bezpieczeństwa. Rolnik na 66 ha uprawia głównie; fasolę, rzepak, kukurydzę i buraki cukrowe.

„Staram się robić to co lubię, a praca w moim gospodarstwie sprawia mi satysfakcję” – podkreśla Arkadiusz Ozimek – zmienia się sposób myślenia dzisiejszego rolnika, który kładzie większy nacisk na bezpieczeństwo swoje i swoich bliskich, zwracając większą uwagę na zagrożenia wynikające z pracy w gospodarstwie i na roli przy użyciu skomplikowanych maszyn i urządzeń rolniczych – dodaje laureat.

12 edycja ogólnopolskiego konkursu, miała na celu promowanie zasad ochrony zdrowia i życia pracujących w gospodarstwach rolnych. Ocenie podlegał m.in. ład i porządek podwórza i stanowisk pracy, stan budynków inwentarskich i gospodarczych, wyposażenie maszyn i urządzeń w osłony ruchomych części, stan techniczny maszyn i urządzeń używanych w gospodarstwie; a także warunki obsługi i bytowania zwierząt gospodarskich – informuje Wojciech Dyląg z Państwowej Inspekcji Pracy w Rzeszowie, dodając – oprócz wyżej wymienionych. Komisja poddała ocenie także dodatkowe elementy oceny gospodarstwa, takie jak: wydzielenie miejsc do zabawy dzieci i wypoczynku dla dorosłych, estetykę gospodarstwa oraz udogodnienia zwiększające bezpieczeństwo i higienę pracy wykonane przez właściciela gospodarstwa.

W bieżącej edycji tego przedsięwzięcia wzięło udział ponad 200 gospodarstw z Podkarpacia, a komisja konkursowa nagrodziła 9 właścicieli tych najbezpieczniejszych.

Laureaci konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2014” w woj. podkarpackim:

1. Joanna i Arkadiusz Ozimek, Stare Sioło (pow. lubaczowski), profil produkcji: roślinny
2. Joanna i Janusz Lech, Dynów, profil produkcji: mieszany
3. Edward Ćwiok, Przeryty Bór (pow. dębicki), profil produkcji: mieszany
4. Elżbieta i Piotr Stachnik, Straszecin (pow. dębicki), profil produkcji: mieszany
5. Janusz Cisek, powiat łańcucki, profil produkcji: zwierzęcy
6. Beata i Bogusław Kosińscy, Dębica, profil produkcji: zwierzęcy
7. Jan Motyka, Grzęska (pow. przeworski), profil produkcji: roślinny
8. Marek Ryznar, Kosina (pow. łańcucki), profil produkcji: roślinny
9. Alicja Taran Jamroży, Jaślany (pow. mielecki) profil produkcji: roślinny.

b) „Najlepszy produkt regionalny i lokalny”.

Finał konkursu miał miejsce podczas Dni Otwartych Drzwi Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Celem konkursu było wyłonienie i wyróżnienie najlepszych podkarpackich produktów mleczarskich, mięsnych, piekarniczych i potraw regionalnych oraz ich promocja wśród rzeszy potencjalnych konsumentów. Oceniono 59 produktów zgłoszonych przez 25 zakładów przetwórczych i producentów żywności tradycyjnej.

Ocenę przeprowadzono w oparciu o regulamin przygotowany przez organizatorów konkursu. Po ocenie i degustacji zaprezentowanych produktów Kapituła wyróżniła następujące podmioty wytwarzające produkty regionalne i lokalne:

- Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Jasienicy Rosielnej za Masło ekologiczne osełkowe,
- Spółdzielnię Mleczarską MLEKOVITA Oddział „RESMLECZ” w Trzebownisku za Kefir luksusowy 2% - butelka 375 g,

- LEDA SER Jakimowicz Leszek za Ser domowy wędzony,
- Gospodarstwo ekologiczne „Zuza” Lucyna Cwynar za Twarożek z czosnkiem niedźwiedzim,
- Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „FIGA” s.c. Waldemar i Tomasz Maziejuk za Twarożek kozi smakowy,
- Gospodarstwo Rodzinne „Owcz Zagroda” za Ser owczy twardy dojrzewający,
- TRAFUNEK BIS Sp. z o.o. Dębowiec za studzieninę,
- Zakład Masarski Niem-Pol Niemczak z Markowej za Pasztet markowski pieczony,
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Mięsnego „TAURUS” Sp. z o. o. Pilzno za Kiełbasę wiejską,
- Zakład Masarski s.c. Józef i Wojciech Bawoń z Markowej za Kiełbasę starowiejską z Markowej,
- Zakład Mięsny SMAK – GÓRNO Sp. z o.o. za Kiełbasę drobiową pieczoną z Górna,
- Zakład Uboju i Przerobu Mięsa Jan Fołta, Markowa za Kabanos Markowski,
- „JK” Sp. z o.o. Zakład Mięsny „JASIOŁKA” za Kiełbasę swojską krajaną,
- Zakład Przetwórczo-Handlowy „BASZPOL” Sp. z o.o. za Chleb domowy żytni na zakwasie z ziemniakami,
- Gospodarstwo Ekoturystyczne „EkoChatka” Bogumiła i Ryszard Kusz za Sokomiód pokrzywowy.

W kategorii inne produkty i potrawy regionalne Komisja przyznała nagrody:

- I miejsce dla Kresowej Osady Basznia Dolna za kotlet kresowy faszerowany brokułem, marchewką w sosie ze świeżych borowików podawane z młodymi grillowanymi ziemniaczkami faszerowanymi twarogiem,
- II miejsce dla KGW z Rzeszowa Osiedle Budziwój za kapuściane chodaki,
- III miejsce dla KGW z Wiśniowej za ser wiejski z miętą.

Ponadto Kapituła konkursu wyróżniła:

- KGW z Koziarni za: kaszak z kaszy gryczanej,
- KGW z Sielca Podlasku za kacapoły nadziewane kaszą tatarską,
- KGW z Nowego Borku – Przylasku za pierogi z soczewicą okraszone skwarkami,
- KGW „Lesianki” za konfiturę leśną z kwaśnic,
- KGW z Sarzyny za balaczki z kaszą i grzybami,
- KGW z Rudki za rudziański zwijak schabowy,
- Towarzystwo Kobiet Krzewienia Kultury Regionalnej w Boguchwale za pierogi razowe z kwaśną kapustą i grzybami.

c) „Nasze kulinarne dziedzictwo”.

W Jarosławiu, 30.08.2014 r odbył się finał wojewódzki ogólnopolskiego konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo- Smaki Regionów”. Organizatorami XIV edycji konkursu był UM Województwa Podkarpackiego ,Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego oraz Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale .Konkurs był prowadzony w kategoriach:

- na najlepszy regionalny produkt żywnościowy,
- na najlepszą potrawę regionalną.

Kapituła Konkursu oceniła 130 regionalnych produktów żywnościowych. Nagrody zdobyły: w kategorii: PRODUKTY REGIONALNE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

1. Podkategoria: Produkty i przetwory mięsne KGW Korczyna –Sporne Krystyna Szmyd za Kiełbasiankę gospodarza

Masarnia Osip Zygmunt Osip Wierzawice za kielbasę swojską z Wierzawice

KGW Lipnik za salceson wiejski domowy

2. Podkategoria: Produkty mleczne

Stowarzyszenie „Nad Sanem” w Kostkowie Krystyna Sander za ser gotowany z ziołami

3. Podkategoria: Miody

KGW przy Towarzystwie Przyjaciół Wsi Bieliniec za miód z facelii

Kategoria: PRODUKTY REGIONALNE POCHODZENIA ROŚLINNEGO

1. Podkategoria :Przetwory owocowe

Józefa Kwarta za rzewieniak

2. Podkategoria: Produkty zbożowe

PHU G.W. Kłaczyńscy- za chleb żytni na zakwasie z ziemi mieleckiej

3. Podkategoria: Wyroby cukiernicze

KGW Gorliczyna Krystyna Bajda za tort z fasoli Piękny Jaś

Kategoria: NAPOJE REGIONALNE

1. Podkategoria: Napoje bezalkoholowe

Leokadia Gugala za napój ziołowy orzeźwiający

2. Podkategoria: Napoje alkoholowe

Winnica Rodziny Steckich za wino gronowe czerwone

Kategoria: INNE PRODUKTY REGIONALNE

Gospodarstwo Agroturystyczne Krystyna Wronowska - za bieszczadzki barszcz kiszony

W kategorii konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo-Smaki Regionu „na najlepszą potrawę regionalną, Kapituła Konkursu nagrodziła równorzędnie następujące restauracje:

1. Restauracja „Piasz” Jarosław za danie główne ”Gołąbki z farszem z ziemniaków i kaszy z sosem grzybowym” oraz przystawkę „Pamuła”

2. Dwór Hetman Jarosław za danie główne „Cielęcinę z Pańskiego stołu” i przystawkę „Sandacz po Hetmańsku”

3. Zakład Mięsny „Jasiołka” za „Klopsiki wołowe z kaszą pęczak i ogórkami kiszonymi” i zupę „Serwaczanka”.

d) „Agroliga”.

Krajowy konkurs AgroLiga organizowany jest przez Redakcję Audycji Rolnych Programu 1 TVP S.A. i Stowarzyszenie AgroBiznesKlub we współpracy z wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego. Patronat nad konkursem pełnią: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Prezes Agencji Rynku Rolnego.

Konkurs ma na celu wyłanianie i promowanie najlepszych polskich producentów rolnych oraz firmy związane z sektorem rolno-spożywczym. Przyczynia się on także do upowszechniania osiągnięć rolników i przedsiębiorców jako liderów rozwoju lokalnego mających wpływ na zwiększenie konkurencyjności rolnictwa. Przy wyborze najlepszych gospodarzy, pod uwagę bierze się stabilność ekonomiczną gospodarstw, uzyskiwane wyniki oraz stosowane w nim nowoczesne technologie. Ważna jest także estetyka obejścia.

Po raz kolejny w bieżącym roku Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale przystąpił do realizacji powyższego konkursu na etapie wojewódzkim.

Podsumowanie konkursu oraz wręczenie nagród odbyło się 5 października 2014 r. podczas Jesiennej Giełdy Ogrodniczej zorganizowanej w naszym Ośrodku.

W wyniku przeprowadzonych eliminacji oraz oceny dokonanej przez Kapitułę zwycięzcami konkursu w województwie podkarpackim zostali:

w kategorii Rolnicy :

- I miejsce Magdalena i Wojciech Baniowie z Rzędzianowic, pow. mielecki,
- II miejsce Maria i Henryk Machałowie z Jagiełły, pow. przeworski,
- III miejsce Jadwiga i Ignacy Zarembowie z Horyńca Zdroju, pow. lubaczowski.

w kategorii Firmy:

- I miejsce Hortino Zakład Przetwórstwa Owocowo- Warzywnego z Leżajska, pow. leżański,
- II miejsce EKO Kłos sp. z o.o. z Żyrakowa, pow. dębicki,
- III miejsce Spółdzielnia Kótek Rolniczych z Haczowa, pow. brzozowski

natomiast wyróżnienia otrzymali:

- Barbara i Henryk Wojewodowie z Pniowa, pow. stalowowolski
- Marta i Czesław Tarnowscy ze. Zdziechowic Pierwszych, pow. stalowowolski,
- Katarzyna i Zbigniew Jackowie z Nowej Wsi, pow. strzyżowski,
- Renata i Henryk Puszowie z Orzechowców, pow. przemyski,

Laureaci etapu wojewódzkiego są nominowani do eliminacji krajowych.

e) „Sposób na sukces”.

Służby doradcze zaangażowane były w rozpropagowanie oraz znalezienie chętnych do uczestnictwie w Ogólnopolskim konkursie „sposób na sukces”. Ten corocznie odbywający się konkurs ma za zadanie nagradzanie i propagowanie właścicieli firm, którzy swoją działalnością w sposób szczególny przyczyniają się do rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. W ocenie dużą wagę prócz wyników ekonomicznych przywiązuje się również do oddziaływania społecznego nagradzanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę te dwa czynniki zgłoszono sześciu kandydatów do uczestnictwa w konkursie z terenu województwa podkarpackiego.

f) „Najciekawsze wyroby z wikliny”.

Konkurs odbył się w Rudniku nad Sanem podczas XV edycji imprezy gospodarczo-kulturalnej WIKLINA 2014 organizowanej pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wojewody podkarpackiego, marszałka województwa podkarpackiego. Celem konkursu była promocja wyrobów z wikliny, kultywowanie tradycji wikliniarskich w regionie oraz inicjowanie działań służących dywersyfikacji dochodów mieszkańców. W konkursie wzięli udział wikliniarze z woj. podkarpackiego, z których każdy miał wykonać dowolny wyrób w określonym czasie. W skład Komisji Konkursowej weszli przedstawiciele PODR w Boguchwale, Urzędu Gminy i Miasta w Rudniku oraz Miejskiego Ośrodka Kultury. Nagrodzono trzy najlepsze prace honorując wygranych stosownymi nagrodami.

g) „Kryształowa koniczyna”.

Konkurs nie odbył się.

h) „Najlepsza praca projektowa 4H”.

Celem konkursu było zdobycie i pogłębienie wiedzy w dziedzinie realizowanego projektu, wykazanie się własnym pomysłem oraz umiejętnościami. Tematyka prezentacji konkursowych dotyczyła tradycji ludowych, bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolnym,

małej przedsiębiorczości, zdrowego stylu życia, dziedzictwa kulinarnego, ekologii w środowisku wiejskim.

W ramach współpracy z młodzieżą zrzeszoną w klubach 4H przeprowadzono 16 konkursów „Najlepsza praca projektowa Klubu 4h”. Wzięło w nim udział 147 osób, które przygotowały we własnym zakresie grupowe oraz indywidualne prezentacje. Konkurs przyczynił się do rozwijania umiejętności publicznego przemawiania, pogłębienia wiedzy z zakresu realizowanego projektu oraz do wykazania własnych pomysłów i zaprezentowania zdobytej wiedzy i umiejętności.

i) „Innowacyjne gospodarstwo agroturystyczne”.

W dniu 5 października 2014 r., podczas IX Jesiennej Giełdy Ogrodniczej oraz Podkarpackiego Święta Winobrania 2014, odbyło się uroczyste podsumowanie konkursu „Innowacyjne gospodarstwo agroturystyczne”. Głównym organizatorem konkursu był Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz współorganizatorzy Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki, Podkarpackie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Gospodarstwa Gościnne”, Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna i Polskie Radio Rzeszów SA. Głównym celem konkursu była promocja gospodarstw agroturystycznych, popularyzacja innowacyjnych rozwiązań i najciekawszych sposobów prowadzenia działalności agroturystycznej na obszarach wiejskich Podkarpacia, kreowanie przyjaznego wizerunku wsi jako miejsca wypoczynku, zachęcenie mieszkańców wsi do podejmowania usług turystycznych na obszarach wiejskich Podkarpacia oraz poprawa jakości świadczonych usług. Do tegorocznego konkursu zgłosiło się 18 gospodarstw z blisko 600 działających na terenie województwa podkarpackiego. Nad poprawnym przebiegiem konkursu czuwała komisja w składzie: przewodnicząca – Monika Maślanka-Preneta – Departament Promocji, Turystyki, Sportu i Współpracy Międzynarodowej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, członkowie: Stanisław Telesz – Wydział Środowiska i Rolnictwa w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim, Ludmiła Chmielowska – Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Mateusz Krasowski – Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna.

Przy ocenie gospodarstwa agroturystycznego pod uwagę brane były między innymi takie elementy jak estetyka gospodarstwa, jakość świadczonych usług, standard pomieszczeń pod usługi agroturystyczne, różnorodność oferty kulinarnej, innowacyjność oferty agroturystycznej a także aktywność i pomysłowość gospodarstwa w promowaniu swojej oferty. Po dokonaniu lustracji i oceny zgodnej z regulaminem konkursu wyłoniono następujących laureatów:

I miejsce:

Kornelia i Kazimierz Bednarczykowie gospodarstwo agroturystyczne „Na Równiach” z miejscowości Górki, powiat brzozowski.

Dwa równorzędne II miejsca:

Janina i Michał Kacprzykowie gospodarstwo agroturystyczne „Farfurnia” z Zawadki Rymanowskiej, powiat krośnieński;

Małgorzata Żak gospodarstwo agroturystyczne „U Małgosi” z Jarocina, powiat nizański

Dwa równorzędne III miejsca:

Roman Głapiak gospodarstwo agroturystyczne „U Flika” w Dźwiniaczu Dolnym, powiat bieszczadzki

Dorota i Andrzej Kuszowie gospodarstwo agroturystyczne „Bazyl” z Bóbrki, powiat leski.
 Ponadto przyznano wyróżnienia za specjalistyczną ofertę turystyki konnej dla:
 Ewy i Kazimierza Wójtowiczów „Dwór Wola Sękowa” z Nowotańca, powiat sanocki
 Antoniego Boska „Boska Dolina” z Dylągówki, powiat rzeszowski
 Elżbieta Chrapkiewicz „Chata Momo” z miejscowości Rabe, powiat bieszczadzki
 Każdy z laureatów otrzymał nagrody rzeczowe, puchary i grawertony ufundowane przez Marszałka Urzędu Wojewódzkiego, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Podkarpackie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Gospodarstw Gościnne”, oraz Podkarpacki Urząd Wojewódzki.

Priorytet VII. Prowadzenie działalności szkoleniowej w ramach działalności statutowej, komercyjnej.

Wykonanie zadań za rok 2014 obejmuje:

- Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników PODR,
- Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin,
- Inne szkolenia i warsztaty organizowane na zlecenie.

Zakres zrealizowanych szkoleń:

Kursy	Ilość kursów	Ilość uczestników
Prowadzenie działalności gastronomicznej	1	23
Uprawa roślin pod osłonami, ozdobnych i oleistych	1	8
Środki ochrony roślin	1	8
RAZEM	3	39

Zorganizowano 3 kursy z udziałem 39 osób. Kursy organizowane były na zlecenie w oparciu o programy opracowane przez PODR, kończyły się egzaminem i wydaniem zaświadczenia.

Zleciodawcy kursów to: KGW w Rudce i Centrum Integracji Społecznej w Dąbrowie.

Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higiena pracy	Ilość szkoleń	Ilość uczestników
Szkolenie okresowe w dziedzinie bezpieczeństwa i higiena pracy pracodawców i innych osób kierujących pracownikami oraz pracowników doradztwa rolniczego	2	58
RAZEM	2	58

Zorganizowano 2 szkolenia w których uczestniczyli pracownicy PODR tj.:

- 10 osób kierujących pracownikami

- 48 pracowników doradztwa rolniczego

Celem szkoleń było przygotowanie pracowników do wykonywania pracy w sposób bezpieczny dla siebie i innych osób. Podstawę prawną do organizowania szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowiło rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Szkolenia prowadzone były według programu z dnia 25.03.2014 r. opracowanego przez specjalistę PODR ds. bhp i zakończone zostały egzaminem testowym. Uczestnicy otrzymali zaświadczenia ważne na okres 5 lat.

Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin (komercyjne realizowane na zlecenie)	Ilość szkoleń	Ilość uczestników
Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (14 godz.)	31	721
Szkolenia uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (7 godz.)	52	1320
Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin (24 godz.)	1	18
RAZEM	84	2059

Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin (realizowane w ramach projektu)	Ilość szkoleń	Ilość uczestników
Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (14 godz.)	21	525
Szkolenia uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (7 godz.)	29	865
Szkolenie podstawowe w zakresie Integrowanej Produkcji Roślin (16 godz.) • Rośliny sadownicze	1	24

• Rośliny warzywne	1	25
• Rośliny rolnicze	4	97
RAZEM	56	1536

Łącznie zrealizowane w 2014 r. szkolenia w zakresie środków ochrony roślin:	Ilość szkoleń	Ilość uczestników
Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (14 godz.)	52	1246
Szkolenia uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie (7 godz.)	81	2185
Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin (24 godz.)	1	18
Szkolenie podstawowe w zakresie Integrowanej Produkcji Roślin (16 godz.)	6	146
OGÓŁEM	140	3595

Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin organizowane były w oparciu o Ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin oraz Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8.05.2013 r. w sprawie szkoleń w zakresie środków ochrony roślin.

W I półroczu organizowane były szkolenia odpłatnie zgodnie z cennikiem PODR na zlecenie innych jednostek głównie urzędów gmin lub po skompletowaniu grupy rolników (nie większej niż 30 osób). Szkolenia odbywały się głównie w terenie i częściowo w Boguchwale. W ramach działalności komercyjnej zorganizowano 84 szkolenia dla 2059 osób.

W II półroczu organizowane były szkolenia nieodpłatnie w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”, którego podmiotem wdrażającym była: Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, a źródłem finansowania: Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). W ramach projektu zorganizowano 56 szkolenia dla 1536 osób.

Łącznie w roku 2014 zorganizowano 141 szkoleń w zakresie środków ochrony roślin dla 3595 osób.

Szkolenia kończyły się egzaminem testowym i wydaniem zaświadczenia ważnego na okres pięciu lat.

Warsztaty (szkolenia)	Ilość warsztatów	Ilość uczestników
Powrót do korzeni - tradycyjne sadownictwo	1	15
Sprzedaż bezpośrednia produktów rolnych	1	22
Uprawy w ogrodach działkowych - szkolenie instruktorów PZD	1	74
Rozwój systemu marketingu bezpośredniego	3	45
RAZEM	6	156

Zorganizowano odpłatnie 6 szkolenia dla 156 osób na warunkach określonych przez zleceniodawców. Jednostki zlecające to: Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze, Polski Związek Działkowców, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie w ramach projektu „Rozwój systemu marketingu bezpośredniego”.

Szkolenia lektorskie.

Łącznie w 2014 r. odbyło się 1 701 szkoleń lektorskich, w których uczestniczyło 23 328 osób. Największe zaangażowanie w organizacji szkoleń wykazano w PZDR-ach: Leżajsk, Przemyśl, Jasło, Brzozów, Ropczyce, Przeworsk. Dobra była również frekwencja rolników na szkoleniach lektorskich, która w 2014 r. wynosiła średnio 14 osób na 1 szkoleniu. Największe zainteresowanie szkoleniami lektorskimi wykazali rolnicy w powiatach: Kolbuszowa, Ropczyce, Łańcut, Tarnobrzeg, Krosno, Dębica.

Analiza wykonania szkoleń lektorskich zrealizowanych w 2014r w woj. podkarpackim.

Lp.	Powiat	Liczba szkoleń w 2014	Liczba przeszkolonych osób w 2014r	Liczba pracowników w PZDR	Średnia liczba szkoleń przypadająca na 1 pracownika PZDR
1.	PZDR Brzozów	92	1271	10	9,2
2.	PZDR Dębica	24	385	9	2,6
3.	PZDR Jarosław	109	1052	13	8,4
4.	PZDR Jasło	132	1638	14	9,4
5.	PZDR Kolbuszowa	40	906	7	5,7
6.	PZDR Krosno	151	2397	19	7,9
7.	PZDR Lesko	61	696	7	8,7
8.	PZDR Leżajsk	75	1046	7	10,7
9.	PZDR Łańcut	62	1091	7	8,9
10.	PZDR Lubaczów	86	1216	10	8,6
11.	PZDR Mielec	76	896	11	6,9
12.	PZDR Nisko	68	854	8	8,5
13.	PZDR Przemyśl	143	1597	15	9,5

14.	PZDR Przeworsk	109	1554	12	9,1
15.	PZDR Ropczyce	54	975	6	9,0
16.	PZDR Rzeszów	120	1829	18	6,7
17.	PZDR Sanok	109	1567	12	9,1
18.	PZDR Stalowa Wola	61	658	7	8,7
19.	PZDR Strzyżów	56	736	7	8,0
20.	PZDR Tarnobrzeg	22	388	6	3,7
21.	PZDR Ustrzyki Dolne	51	532	6	8,5
	RAZEM	1 701	23 328	211	8,0

6. Seminaria, konferencje.

W 2014 roku zorganizowaliśmy 23 seminaria i konferencje wojewódzkie, w których uczestniczyło 2 107 rolników:

- Warsztaty nt. „Biogazownia – przemysłany wybór” – 30 osób,
- Seminarium nt. „Nowoczesne technologie w chowie bydła mlecznego” – 100 osób,
- Szkolenie nt. „Sprzedaż bezpośrednia produktów regionalnych i tradycyjnych ważnym czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości oraz podniesienia konkurencyjności gospodarstw rolnych” – 48 osób,
- Seminarium nt. „Profesjonalne użytkowanie łąk i pastwisk” – 111 osób,
- Konferencja nt. „Kobieta innowacyjna” – 274 osób,
- Seminarium nt. „Technologiczno-weterynaryjne aspekty produkcji trzody chlewnej” – 116 osób,
- Konferencja nt. „Nowości w uprawie warzyw cebulowych” – 92 osoby,
- Seminarium warsztatowe pn. „Na skorupce zapisane” – 53 osób,
- Seminarium nt. „Zasady rozrodu i profilaktyka chorób zakaźnych w produkcji towarowej królików” – 50 osób,
- Szkolenie nt. „Nowoczesne budownictwo inwentarskie i przechowalnicze” – 114 osób,
- Szkolenie nt. „Żywnienie, a zdrowie - unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego: estetyka, zagrody wiejskiej, nowoczesność w domu i zagrodzie, zdrowie rodziny, rzemiosło, tradycje kulinarne” – 82 osób,
- Konferencja nt. „Tradycyjne metody wędzenia w świetle obowiązujących przepisów UE” – 135 osób,
- Konferencja nt. „Zakładamy ogród przydomowy oraz kiermasz wielkanocny” – 108 osób,
- Konferencja nt. „Poprawa płodności krów i jakości mleka” – 104 osoby,
- Konferencja nt. „Innowacyjność w agroturystyce i turystyce wiejskiej” – 109 osób,
- Seminarium nt. „Ekonomia gospodarstw rolnych” – 71 osób,
- Szkolenie nt. „Technologiczno – ekonomiczne aspekty produkcji żywca króliczego – 60 osób.

- Szkolenie nt. „Efektywne i bezpieczne dla środowiska nawożenie roślin uprawnych” – 60 osób,
- Konferencja nt. „Uprawa roślin metodami ekologicznymi” – 96 osób,
- Konferencja nt. „Winiarstwo i enoturystyka szansą dla Podkarpacia” – 103 osoby,
- Seminarium nt. „Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz wspólnych form działalności gospodarczej” – 80 osób,
- Konferencja z okazji 10-lecia rachunkowości rolnej PL FADN – 72 osoby,
- Szkolenie nt. „Ogrodnicze podsumowanie roku” – 39 osób.

7. Program doskonalenia zawodowego własnej kadry mający na celu osiągnięcie specjalizacji zawodowej na poziomie umożliwiającym prowadzenie na wysokim poziomie działalności doradczej i oświatowej na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

a) Udział pracowników w formach szkoleniowych organizowanych przez inne jednostki tj. uczelnie, instytuty, ośrodki specjalistyczne (szkolenia, kursy zawodowe, kursy internetowe, konferencje, wystawy, studia podyplomowe itd.)

W 2014 r. w ramach doskonalenia kadry pracownicy uczestniczyli w 56 szkoleniach i konferencjach, w których udział wzięło 156 osób:

- Konferencja nt. „Płatności bezpośrednie na 2014 r.” Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – udział 11 osób,
- Spotkanie w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Krakowie – 1 osoba,
- Szkolenie nt. „Ułatwienie startu młodym rolnikom” MRiRW Warszawa - 2 osoby,
- Szkolenie nt. „Zarządzanie zespołem w administracji publicznej – warsztaty praktyczne” w Rzeszowie – 1 osoba,
- II Ogólnopolskie Seminarium dla komisarzy i organizatorów targów, wystaw i imprez promocyjnych” CDR oddział w Krakowie – 1 osoba,
- Konferencja nt. „Aktualny stan doradztwa na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin w perspektywie realizacji Krajowego Planu Działania na lata 2013 – 2017” CDR Oddział w Radomiu,
- Szkolenie dotyczące wdrożenia płatności z tytułu praktyk rolniczych dla klimatu i środowiska czyli zazielenienia w Polsce w latach 2015 – 2020 - MRiRW Warszawa udział 2 osób,
- Szkolenie dotyczące finansowania zadań realizowanych przez ODR w ramach pomocy technicznej ARiMR Warszawa – 3 osoby,
- Seminarium z zakresu ochrony przeciwpożarowej pt. „Uwaga pożar” w Rzeszowie – 1 osoba,
- Międzynarodowa Wystawa „Zieleń to życie” w Warszawie – 3 osoby,
- Konferencja nt. „Doradztwo rolnicze w Polsce po 2014 r.” – MRiRW Warszawa – 2 osoby,
- Projekt dotyczący doskonalenia zawodowego doradców rolniczych – 47 osób,
- Szkolenie nt. „Przetwórstwo żywności w gospodarstwie jako forma dywersyfikacji działalności z aspektami praktycznymi przykładowych przedsięwzięć” CDR Oddział Radom – 4 osoby,
- Szkolenie nt. „Eksport produktów żywnościowych typu eko” RARR S.A. – 1 osoba,
- Dzień Soi Wasylów k/Tomaszowa Lubelskiego – 2 osoby,

- Szkolenia Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział Podkarpacki w Rzeszowie – udział 6 osób,
- Regionalne Centrum Szkoleń Akademia - szkolenie „Praktyczne szkolenie dla kadrowców – aktualne zmiany w prawie pracy” oraz szkolenie ZUS – praktyczne realizacje dokumentów korygujących, rozliczeniowych i zgłoszeniowych w programie Płatnik” – udział 2 osób,
- Warsztaty nt. „Narzędzia internetowe jako ważny w rozwoju obszarów wiejskich. Jak prawidłowo przygotować dokumentację filmową z ważnych wydarzeń instytucji doradztwa rolniczego” – 1 osoba,
- Szkolenie nt. „Racjonalne żywienie rodziny wielopokoleniowej jako element profilaktyki zdrowotnej” CDR Oddział Kraków – 1 osoba,
- AGRO –SHOW Bednary k/Poznania – 5 osób,
- Konferencja nt. „25 lat przemian w polskim rolnictwie” w Poznaniu, organizator CDR Brwinów – udział 1 osoby,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Jakość życia w Bio-Tech i Ekosystemach” Uniwersytet Rzeszowski – udział 1 osoba,
- Ogólnopolskie Warsztaty Samorządowe – Rolnictwo lokalne, żywność lokalna i tradycyjna w Warszawie – udział 1 osoba,
- Seminarium nt. „Możliwości wsparcia rozwoju obszarów wiejskich w latach 2014 – 2020 ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia innowacji i doradztwa” CDR Kraków – udział 2 osób,
- Warsztaty Naukowe pt. „Problemy jakości surowców pochodzenia zwierzęcego i ich przetworów” w Krakowie – udział 1 osoby,
- Szkolenie nt. „Funkcjonowanie przedsiębiorstw społecznych – aspekty rachunkowo-podatkowe prowadzenia działalności statutowej i gospodarczej. Źródła finansowania działalności organizacji pozarządowych” CDR Kraków – udział 1 osoby,
- XI Rolniczy Festiwal Nauki CDR Brwinów – udział 1 osoby,
- Podkarpacki Kongres PROW – Lokalna Grupa Działania Partnerstwo 5 Gmin w Ropczycach – udział 2 osób,
- Seminarium nt. „Zarządzanie kompetencjami w MŚP – od kompetencji pracowników do efektywności przedsiębiorstwa” w Rzeszowie – udział 2 osoby,
- Warsztaty nt. „W harmonii z naturą – promocja różnorodności Polski Południowo-Wschodniej” w Dukli – udział 3 osób,
- Seminarium nt. „Żywność ekologiczna wsparcie w ramach PROW 2007–2013 producentów uczestniczących w programie rolnośrodowiskowym , korzystających z Pakietu Rolnictwo Ekologiczne” w Rzeszowie – udział 4 osoby,
- Szkolenie nt. „Nowoczesny warsztat dziennikarza” w CDR Oddział Poznań, udział 1 osoby,
- Konferencja nt. „Praktyczne wykorzystanie i wdrażanie wyników badań naukowych do zastosowania w produkcji roślinnej” CDR Oddział w Radomiu – udział 2 osób,
- Konferencja nt. „Zdrowie gleby, roślin, zwierząt oraz dom bez chemii warunkiem zdrowia ludzi” w Brzostku – udział 1 osoby,
- Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego w Świlczy – udział 2 osób,

- Warsztaty konsultacyjne w ramach projektu „Wykonanie projektów planów ochrony dla obszarów Ostoi Magurskiej i Magurskiego Parku Narodowego oraz projektu planu zadań ochronnych obszaru Beskid Niski” w Chyrowej – udział 1 osoby,
- Szkolenie nt. „Ekologiczny chów jeleni i danieli”, Prezentacja planu działań na 2015 rok realizowanych przez CDR Radom w zakresie rolnictwa ekologicznego”. – udział 2 osób,
- Konferencja Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych CDR Oddział Karków – udział 1 osoby,
- Szkolenie nt. „Kontrola zarządcza w praktyce – warsztaty planowania działalności i zarządzania ryzykiem” w Warszawie – udział 1 osoba,
- Szkolenie pt. „Internet w kreowaniu marki, czyli e-marketing w praktyce” CDR Oddział Kraków – udział 1 osoby,
- Ogólnopolskie Forum Grup Producentów Rolnych w Warszawie – udział 2 osób,
- Szkolenie nt. „Bilans 2014” Stowarzyszenie Księgowych w Polsce oddział w Rzeszowie – udział 1 osoby,
- Szkolenie z zakresu pomocy technicznej w ramach PROW 2007-2013 oraz 2014-2020 ARiMR w Warszawie – udział 2 osób,
- Wyjazd studyjny do Włoch CDR Brwinów – udział 1 osoby,
- Seminarium w ramach „Szkoleń zawodowych dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” FAPA Warszawa – udział 4 osoby,
- Konferencja nt. „Stan przygotowania Polski i UE do zniesienia kwot mlecznych, Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi Warszawa – udział 1 osoby,
- Ogólnopolska Konferencja Hortintegra – Integrowana Produkcja Roślin – Aspekty praktyczne i perspektywy Kielce – udział 3 osób,
- Szkolenie dla grupy roboczej ds. integrowanej ochrony roślin oraz koordynatorów ds. IOR MRiRW w Warszawie – udział 1 osoby,
- Szkolenie w MRiRW w sprawie grup producenckich, propagowania innowacyjności oraz świadczenia usług doradczych – udział 4 osób,
- Ogólnopolskie Warsztaty Metodyki Doradztwa dla kierowników działów MDSiW CDR Kraków – udział 1 osoby,
- Spotkanie konsultacyjne w sprawie Strategii zrównoważonego rozwoju turystyki magicznej krainy Łemków i Pogórzan w Gorlicach – udział 1 osoby,
- Spotkanie kadry zarządczej oraz szkolenie na temat PROW 2014-2020 – CDR Oddział Kraków – udział 1 osoby,
- Szkolenie nt. planowanych instrumentów wsparcia oraz zasad ich realizacji MRiRW Warszawa – udział 2 osób,
- Szkolenie nt. „PROW 2014-2020 – działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne, działanie Rolnictwo ekologiczne, MRiRW Warszawa – udział 2 osób,
- Konferencja podsumowująca komponent ponadnarodowy realizowanych w ramach projektu systemowego „Podkarpacie stawia na zawodowców” Nowosielce – udział 1 osoba,
- Szkolenie nt. „Obowiązkowe sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych za rok 2014. Dokumentowanie zamówień do progu stosowania ustawy PZP po zmianach. Planowanie zamówień na rok 2015” Rzeszów – udział 1 osoby.

8. Prowadzenie „Wioski Internetowej”. Kształcenie na odległość na terenach wiejskich w ramach Internetowego Centrum Kształcenia. Udostępnianie nowoczesnych form kształcenia.

Projekt „Wioska Internetowa - kształcenie na odległość na terenach wiejskich” realizowany był przy współfinansowaniu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach SPO RZL. 2.1 jako odpowiedź na problem marginalizacji społecznej mieszkańców wsi z powodu braku dostępu do nowoczesnych metod i środków nauczania.

Funkcjonujące w ramach Wioski Internetowej Centrum Kształcenia daje możliwość bezpłatnego korzystania z komputerów i internetu każdemu mieszkańcowi terenów wiejskich, niezależnie od jego wieku, płci wykształcenia i sytuacji zawodowej który zainteresowany jest zdobywaniem i uzupełnieniem swojej wiedzy w ramach Platformy Edukacyjnej.

Realizatorami projektu byli: Fundusz Regionalnej Agencji Promocji i Zatrudnienia z siedzibą w Dąbrowie Górniczej oraz Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne OPTOLAND S.A z siedzibą w Warszawie, z którymi PODR w Boguchwale podpisał stosowną umowę o współpracy w dniu 21.05.2009 r.

W okresie trwania Projektu tj. 2010 - 2014 r. z Centrum Kształcenia w Boguchwale skorzystało 1631 osób głównie bezrobotnych, studentów, oraz rolników:

2010 r. - 148 osób

2011 r. - 183 osób

2012 r. - 245 osób

2013 r. - 510 osób

2014 r. - 545 osób

Razem - 1631 osób

Pomoc dotyczyła głównie: obsługi komputera (program Microsoft Office Word, Excel, Power Point), obsługi i poruszania się po Internecie (szukania pracy, pisania CV) oraz szkoleń na platformie edukacyjnej z zakresu: ekonomiki, zarządzania i technologii produkcji w rolnictwie, wsparcia rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, stosowania opakowań w produkcji spożywczej, zwiększenia odporności lokalnych społeczności na sytuacje kryzysowe, zarządzania finansami i korzystania z bankowości elektronicznej, podnoszenia kwalifikacji wychowawców i opiekunów wiejskich świetlic środowiskowych, informatyki i języków obcych.

Priorytet VIII. Wsparcie działań merytorycznych Ośrodka poprzez publikację wydawnictw własnych i promocję PODR.

Działalność wydawnicza odgrywa bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. W 2014 r. wydano 1 numer miesięcznika Agro Podkarpacia w łącznym nakładzie **9 500 egz.** oraz 10 numerów nowego miesięcznika Podkarpackie Wiadomości Rolnicze w nakładzie **38 000** egzemplarzy.

W okresie sprawozdawczym główne pozycje wydawnicze przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Tytuł wydawnictwa	Forma wydawnicza	Nakład
1.	Ewidencja stosowania środków ochrony roślin	broszura	1 500
2.	Uprawa ogórka gruntowego	broszura	500
3.	Przewodnik po polu doświadczalnym	broszura	50

4.	Wyniki doświadczeń polowych	broszura	500
5.	Technika ochrony roślin	broszura	2 000
6.	Katalog zwierząt	broszura	200
7.	Katalog firm - DOD	ulotka	250
8.	Płaskie osłony w uprawie warzyw	broszura	500
9.	Technologia produkcji trzody chlewnej	broszura	500
10.	Kasze w żywieniu	broszura	500
14.	Ochrona środowiska na obszarach wiejskich	broszura	300
15.	Katalog firm - JGO	ulotka	200
16.	Desery	broszura	500
17.	Oleje w żywieniu	broszura	500
18.	Agrotechnika zbóż jarych z charakterystyką odmian	ulotka	500
19.	Agrotechnika roślin strączkowych	ulotka	500
20.	Uprawa ziemniaków jadalnych z charakterystyką odmian	ulotka	500
21.	Kalendarz na 2015 rok	kalendarz	350
RAZEM			9 850

Niewydrukowane broszury zostały niedostarczone do druku ze względu na długi okres przebywania pracownika na zwolnieniu lekarskim oraz inne obowiązki.

Druki ksero itp.: 97 271 szt.

Plakaty, zaproszenia itp. 12 103 szt.

Usługi poligraficzne 256 szt.

W prenumeracie rocznej znajdowało się 36 tytułów czasopism i wydawnictw ciągłych. Ponadto na bieżąco prowadzony był kolportaż miesięcznika rolniczego „Agro Podkarpacie” oraz miesięcznika „Podkarpackie Wiadomości Rolnicze”, w tym 885 egz. do stałych prenumeratorów oraz 1100 egz. dla rolników korzystających z usług doradczych.

Sekcja Wydawnictw prowadziła sprzedaż wydawnictw własnych podczas Dni Otwartych Drzwi połączonych z XVI Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych oraz podczas IX Jesiennej Giełdy Ogrodniczej połączonej z Podkarpackim Świętem Winobrania 2014 w Boguchwale.

Priorytet IX. Promocja sektora rolnego poprzez organizację imprez wystawienniczo-handlowych.

1. Prezentacja dorobku wsi podkarpackiej na imprezach organizowanych w PODR w Boguchwale wg potrzeb.

W ramach działań promocyjnych zorganizowano następujące imprezy wystawowo-promocyjne:

- 27-28 czerwca - Dni Otwartych Drzwi i XVI Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych
- 4-5 października - IX Jesienna Giełda Ogrodnicza połączona z Podkarpackim Świętem Winobrania 2014.

Współorganizowano:

- 23-25 maja Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej EKO GALA'2014,
- 2-3 sierpnia Agrobieszczady.

W celach promocyjnych opracowano i wydrukowano plakaty i zaproszenia. Ponadto opracowano i przygotowano materiały promocyjne, tj.: tablice informacyjne, banery, plansze o konkursach, identyfikatory dla wystawców, graweriony, dyplomy i listy gratulacyjne dla nagrodzonych wystawców (hodowców, sadowników, firm, KGW, laureatów konkursów) podczas Dni Otwartych Drzwi i XVI Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych oraz IX Jesiennej Giełdy Ogrodniczej połączonej z Podkarpackim Świętem Winobrania 2014.

Opracowano materiały medialne Dni Otwartych Drzwi i XVI Regionalną Wystawę Zwierząt Hodowlanych IX oraz Jesienną Giełdę Ogrodniczą i Podkarpackie Święto Winobrania 2014, m.in. plakaty, spoty radiowe i telewizyjne, materiały prasowe.

Zapewniono obsługę fotograficzną szkoleń i konferencji odbywających się w PODR.

Na bieżąco zamieszczano relacje z imprez rolniczych, konferencji, szkoleń i życia PODR na stronie internetowej.

Zakupiono materiały reklamowe i promocyjne dla PODR.

Opracowano i wydrukowano okolicznościowe listy i podziękowania.

Opracowano materiały do projektu „Szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie podkarpackim”:

- zaprojektowano okładkę broszury: „Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie podkarpackim. Szkolenie podstawowe”.
- dokonano składu, redakcji, korekty i adjustacji ww. broszury,
- broszurę „Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie podkarpackim. Szkolenie podstawowe” wydrukowano w nakładzie 550 szt.
- broszurę „Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie podkarpackim. Szkolenie uzupełniające” wydrukowano w nakładzie 5460 szt.
- przygotowano i opracowano graficznie reklamę prasową, plakaty, zaproszenia, zaświadczenia do ww. projektu.

Opracowano materiał do projektu Pomocy Technicznej:

- zaprojektowano ulotkę „Wsparcie dla wnioskodawców i beneficjentów PROW 2007-2013 oraz wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw”,
- dokonano składu, redakcji, korekty i adjustacji ww. ulotki
- ulotkę „Wsparcie dla wnioskodawców i beneficjentów PROW 2007-2013 oraz wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw” wydrukowano w nakładzie 5000 szt.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w organizowanych w różnych gminach naszego województwa imprezach dożynkowych oraz innych imprezach związanych z rolnictwem, podczas których świadczone doradztwo dla rolników i zachęcane do współpracy z naszą firmą.

2. Organizacja 17 imprez promocyjno – handlowych:

a) DOD i XVI Regionalnej Wystawy Zwierząt oraz wystawy maszyn rolniczych.

DOD.

W dniach 28 i 29 czerwca w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale odbyła się doroczna impreza promocyjno – handlowa Dni Otwartych Drzwi PODR połączone z XVI Regionalną Wystawą Zwierząt Hodowlanych. Impreza ta to wielkie święto rolników, hodowców, doradców i całego środowiska rolniczego.

W roku bieżącym organizatorami imprezy byli Marszałek Województwa Podkarpackiego – Władysław Ortyl i Dyrektor PODR – Jerzy Jakubiec. Patronat honorowy nad wystawą sprawowali: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Marek Sawicki, Wojewoda Podkarpacki – Małgorzata Chomycz-Śmigielska oraz Prezes Podkarpackiej Izby Rolniczej – Stanisław Bartman. Patronat medialny sprawowali: TV Rzeszów, Radio Rzeszów, Radio VIA, Nowiny, Nowiny 24 i portal gospodarka podkarpacka.pl.

Po powitaniu gości, rolników i hodowców przez dyrektora Ośrodka oficjalnego otwarcia dokonał Tadeusz Pióro, członek zarządu województwa podkarpackiego, a udział w nim wzięli m.in.: euro poseł Stanisław Ożóg, wicewojewoda podkarpacki Alicja Wosik, senator Zdzisław Pupa, poseł Tomasz Kamiński, dyrektorzy i prezesi podkarpackich firm i instytucji działających w sferze rolnictwa, starostowie, burmistrzowie, wójtowie.

W XVI wystawie zwierząt hodowlanych uczestniczyło 88 najlepszych hodowców z województw: podkarpackiego, małopolskiego i śląskiego, którzy prezentowali swoje zwierzęta. Można było podziwiać 37 szt. krów mlecznych, 12 szt. cieląt ras mlecznych, 10 szt. bydła mięsnego, 12 szt. koni, 23 szt. trzody chlewnej, 27 szt. owiec, 9 szt. kóz, 39 szt. królików, 17 szt. szynszyli, oraz poza oceną hodowlaną ryby, drób użytkowy i ozdobny, pawie, przepiórki japońskie, nutrie i alpaki. Organizacja wystawy zwierząt była możliwa dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z innymi współorganizatorami:

- Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie, Oddział Lubelski – Przedstawicielstwo w Rzeszowie i Biuro w Krakowie,
- Podkarpackim Związkiem Hodowców Bydła Mlecznego i Producentów Mleka w Rzeszowie,
- Małopolskim Centrum Biotechniki Spółka z o.o. w Krasnem,
- Stacją Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy,
- Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” Filia w Rzeszowie,
- Krajowym Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie,
- Regionalnym Związkiem Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu,
- Okręgowym Związkiem Hodowców Koni w Rzeszowie,
- Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego w Warszawie, Region Południowo – Wschodniej Polski,
- Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego
- Podkarpacką Izbą Rolniczą w Boguchwale.

Przewodniczącą Komisji Oceny Zwierząt tradycyjnie już była prof. dr hab. inż. Maria Ruda z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Krośnie, a Komisarzem Wystawy Stanisław Kawa z Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

Należy podkreślić, że wszystkie prezentowane na wystawie zwierzęta pochodziły z czołowych hodowli naszego województwa, posiadały najwyższe walory hodowlane, fantastyczne wydajności, były doskonale przygotowane, zadbane, w sposób profesjonalny zaprezentowane publiczności. Dyplomy, statuetki, nagrody wręczane hodowcom były

skromnym symbolem za ich ciężką pracę hodowlaną, efekty której widać dopiero po kilku latach.

Na polu doświadczalnym podczas Dni Otwartych Drzwi w miesiącu czerwcu prezentowano prowadzone tam doświadczenia ściśte, kolekcyjne i łanowe. W imprezie uczestniczyło kilkadziesiąt autokarowych wycieczek rolników z terenu naszego województwa i województw sąsiednich.

Specjaliści PODR podczas imprezy świadczyli doradztwo i udzielali porad zainteresowanym rolnikom z zakresu technologii produkcji roślinnej.

Jednocześnie na polu doświadczalnym zorganizowano imponujących rozmiarów wystawę maszyn rolniczych. Prezentowali się producenci i dystrybutorzy maszyn i ciągników rolniczych oraz narzędzi wykorzystywanych w rolnictwie i ogrodnictwie.

b) Jesienna Giełda Ogrodnicza.

W Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale w dniach 4-5 października 2014r. odbyła się IX Jesienna Giełda Ogrodnicza i Podkarpackie Święto Winobrania. Podczas giełdy zaprezentowało się 190 wystawców z branży ogrodniczej, winiarskiej i jednostek pracujących na rzecz rolnictwa. Prowadzony był również pokaz tłoczenia soków owocowo-warzywnych i ich degustacja. Imprezie towarzyszyły seminaria i konkursy. Dorobek podkarpackich ogrodników prezentowała wystawa ogrodnicza zorganizowana w hallu przed salą konferencyjną – przygotowana przez sekcję ogrodnictwa. Dorodne warzywa, owoce i kwiaty przekazali ogrodnicy współpracujący z Ośrodkiem z powiatów: przemyskiego, łańcuckiego, ropczycko-sędziszowskiego i rzeszowskiego. Przeprowadzono następujące konkursy:

- dla dzieci z klas 1-3 szkół podstawowych „Wiem wszystko o owocach i warzywach”
- dla zwiedzających przeprowadzono 2 konkursy winiarskie „Najpiękniejsze hasło promujące podkarpackie wina” oraz „Konkurs wiedzy o winoroślarnictwie i winiarstwie”

Pamiątkowe karafki otrzymali zasłużeni ogrodnicy, winiarze i przetwórcy oraz przedstawiciele instytucji naukowych i mediów. Wręczono również nagrody za wkład i rozwój podkarpackiego sadownictwa i warzywnictwa oraz dotychczasową współpracę z Podkarpackim Ośrodkiem.

W sali „A” odbyła się konferencja pt. „Winiarstwo i enoturystyka szansą dla Podkarpacia”.

c) Agrobieszczady – Lesko.

Zorganizowano w dniach 2-3 sierpnia 2014 r. w Lesku.

d) Targi Żywności Ekologicznej „Ekogala”.

W dniach 23-25.05.2014 r. – odbyły się w Hali na Podpromiu w Rzeszowie - Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej „Ekogala 2014”, w których pracownicy przygotowali aranżację stoiska i prowadzili doradztwo z zakresu ekologii i programów rolno środowiskowych.

e) Giełda wikliniarska – Rudnik n. Sanem.

Zorganizowano w dniu 8 czerwca 2014 r. w Rudniku n. Sanem.

f) Wiklinowe sploty – Łowisko.

Zorganizowano w dniu września 2014 r. w Łowisku.

g) Festiwal ekologiczny.

Nie odbył się.

h) Dni kukurydzy.

Nie odbyły się.

i) Pożegnanie wakacji w Rudawce Rymanowskiej.

Zorganizowano w dniach 23-24 sierpnia 2014 r. w Rudawce Rymanowskiej.

j) X Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego.

Zorganizowano w dniach 23-24 sierpnia 2014 r. w Rudawce Rymanowskiej.

k) Konkurs Wieńca Dożynkowego w Radomyślu Wlk.

Zorganizowano w dniu 7 września 2014 r. w Radomyślu Wielkim.

l) Święto malin w Połomi.

Zorganizowano w dniu 27 lipca 2014 r. w Połomi.

l) Święto ryby w gminie Gorzyce (Motycze Poduchowne).

Zorganizowano w dniu 29 czerwca 2014 r. w miejscowości Motycze Poduchowne.

m) Powiatowe Święto Chleba.

Zorganizowano w dniach 23-24 sierpnia 2014 r. w Rudawce Rymanowskiej.

n) Festiwal kwiatów w Albigowej.

W dniu 20.07.2014r. – odbył się jubileuszowy XV Festiwal Kwiatów w Albigowej. Przygotowano dyplomy Honorowej kwiaciarki, opracowano i przeprowadzono konkurs pt. „Rośliny balkonowe i tarasowe”. Na stanowisku PODR pracownik sekcji udzielał praktycznych porad z zakresu uprawy i pielęgnacji kwiatów oraz przeprowadził pokaz florystyczny.

o) Włociańskie Jadło.

Zorganizowano w dniu 25 maja 2014 r. w Giedlarowej.

p) Wielkanocne tradycje.

Zorganizowano w dniu 5 kwietnia 2014 r. w Albigowej.

3. Promocja dorobku wsi podkarpackiej na dożynkach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz innych imprezach promocyjno-handlowych - wg potrzeb.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w organizowanych w różnych gminach naszego województwa imprezach dożynkowych oraz innych imprezach związanych z rolnictwem, podczas których świadczone doradztwo dla rolników i zachęcane do współpracy z naszą firmą.

Podkarpackie Regionalna 2014.

W czasie Podkarpackich Regionaliów 2014 zorganizowanych przez Agrohurt w Rzeszowie pokazy florystyczne prowadzili pracownicy sekcji ogrodnictwa:

- 12.04.2014r. – aranżacje z roślin doniczkowych,

- 20.12.2014 r. – stroiki na wigilijny stół.

Priorytet X. Prowadzenie działalności komercyjnej w ramach działalności statutowej.

1. Wynajem sprzętu rolniczego – wg potrzeb.

Wykonano usługę sprzętem rolniczym za kwotę – 25 zł.

2. Prowadzenie strony internetowej – wg potrzeb.

Nie było zapotrzebowania z zewnątrz.

3. Usługi noclegowe – wg potrzeb.

Wykonano usługi noclegowe za kwotę – 358 285, 97 zł.

4. Usługi gastronomiczne – wg potrzeb.

Wykonano usługi gastronomiczne za kwotę – 406 832,80 zł.

5. Wynajem sal (wykładowo – szkoleniowych, komputerowej), na imprezy okolicznościowe – wg potrzeb.

Wykonano usługi za kwotę – 15 192, 68 zł.

6. Usługi transportowe – wg potrzeb.

Nie było zapotrzebowania z zewnątrz.

7. Prowadzenie Stacji Kontroli Opryskiwaczy, badanie sprawności technicznej opryskiwaczy ciągnikowych.

Sprawozdanie rzeczowe z wykonania zadania „Modernizacja oraz badania opryskiwaczy polowych i sadowniczych nie spełniających parametrów sprawności technicznej”, dotowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie – umowa dotacji nr 30/2014/O/Z/R/D z dnia 12 marca 2014 r.

Przedmiotem zadania było przeprowadzenie modernizacji i atestacji opryskiwaczy polowych i sadowniczych z terenu województwa podkarpackiego. W roku 2014 Stacja Badań Opryskiwaczy działająca przy Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale przeprowadziła 1087 atestacji opryskiwaczy w tym 85% opryskiwaczy wymagało modernizacji. Głównie polegało to na :

- zamianie dysz KWP - wirowych na płaskostrumieniowe (dających równomierny wydatek cieczy roboczej) 5 000 szt.
- wymianie niesprawnych manometrów 250 szt.
- uzupełnienie brakujących filtrów 50 szt.
- wprowadzenie nowych korpusów z zaworami odcinającymi 1800 szt.
- wymiana zaworów sterujących – rozdzielaczy 150 szt.

Najwięcej modernizacji i atestacji opryskiwaczy przeprowadzono w powiatach:

- przeworskim ok. 200 szt.
- jarosławskim ok. 150 szt.
- przemyskim ok. 140 szt.
- ropczyckim ok. 130 szt.

Rolnicy, właściciele opryskiwaczy polowych i sadowniczych z terenu województwa podkarpackiego, skorzystali z dotacji na modernizację i atestację opryskiwaczy.

Modernizacja i atestacja opryskiwaczy została ujęta w rejestrze przebadanych opryskiwaczy oraz oznaczona znakiem kontrolnym Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Oznakowano również, że to zadanie zostało zrealizowane przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie wg wzoru – jak w oświadczeniu o oznakowaniu. Ww. znaki zostały naklejone na zbiornikach opryskiwaczy ciągnikowych rolniczych i sadowniczych. Każdy rolnik otrzymał broszurę „Ewidencja zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin” wydaną przez PODR w Boguchwale.

Opis efektu ekologicznego - najważniejszym elementem prawidłowego stosowania środków ochrony roślin jest sprawny technicznie sprzęt. Przebadanie 1087 sztuk opryskiwaczy przyczyniło się do:

- ograniczenia liczby wykonywanych zabiegów na jednostce powierzchni,
- zmniejszenia ilości używanych środków ochrony roślin przy zachowaniu skuteczności zabiegów,
- zmniejszenia substancji szkodliwych dla środowiska,
- zwiększenie bezpieczeństwa operatora sprzętu,
- wyeliminowanie ryzyka występowania pozostałości środków ochrony w płodach rolnych.

Realizowane cele i osiągnięte efekty mają znaczenie społeczne i gospodarcze, jednocześnie przyczyniają się do ochrony środowiska naturalnego.

Wnioski:

- Przyznana dotacja została wykorzystana niemal w całości, zdecydowały o tym warunki atmosferyczne w miesiącu wrześniu. Istnieje pilna potrzeba zabezpieczenia środków finansowych na wyżej wymienione zadania na lata następne, ponieważ na woj. podkarpackim winno się wykonać modernizację i atestację na poziomie ok. 4000szt. opryskiwaczy.

Obligują nas do tego następujące akty prawne:

- Dyrektywa Rady (91/414/EWG) z dnia 15 lipca 1991 dot. wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin;
- Ustawa o ochronie roślin z dnia 18 grudnia 2003 r.;
- Minimalne wymagania wzajemnej zgodności (cross compliance) dla gospodarstw rolnych w zakresie zdrowotności roślin – obowiązuje od 1 stycznia 2011 r.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale zgodnie z zawartą z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie umową dotacyjną nr 30/2014/OZ/R/D z dnia 12.03.2014 na dofinansowanie przez Fundusz zadania pn. „Modernizacja opryskiwaczy polowych i sadowniczych nie spełniających parametrów sprawności technicznej”, przedstawił rozliczenie przyznanych środków w wysokości – 100 000,00 zł:

1. Całkowity koszt zrealizowanego zadania na dzień rozliczenia wyniósł: 184 433,52 zł

2. Poniesione nakłady inwestycyjne zostały sfinansowane z następujących źródeł :

- środki WFOŚiGW

- dotacja - 92 198,09 zł

- środki własne inwestora - 92 235,43 zł

8. Usługi laboratoryjne (oznaczanie składników pokarmowych, azotanów, ilości i jakości glutenu, zanieczyszczeń, zdolności kiełkowania, cukru w burakach cukrowych, analizy miodu).

Działalność laboratorium ukierunkowana była pod potrzeby rolników. Zadania realizowane były przez pracowników działu przy ścisłej współpracy ze specjalistami zakładowymi i powiatowymi PODR w Boguchwale. W laboratorium wykonywane były głównie badania fizyko-chemiczne i chemiczne materiału roślinnego i pasz.

Ogółem przyjęto 582 próby i wykonano w nich 4924 analizy. Analizy te obejmowały oznaczenia: składników pokarmowych (białko, tłuszcz, włókno, popiół, sucha masa), azotu, ilości i jakości glutenu, wyrównania, wilgotności, MTZ, liczby opadania, zdolności kiełkowania, zanieczyszczenia nasion, gęstości, azotanów, cukrów oraz ocenę jakości

kiszzonek (kwasy: mlekowy, octowy, masłowy i pH) i miodu (woda, kwasowość, przewodność, zafałszowanie sacharozą).

W paszach przeznaczonych dla trzody chlewnej obliczono: białko strawne, jednostki owsiane, energię metaboliczną i netto. Wartość pokarmową obliczono za pomocą programu ANAPASZ. Natomiast wartości energetyczne i białkowe pasz dla bydła (kiszunki, trawy, siana oraz mieszanki) obliczono w jednostkach systemu francuskiego INRA. Wyniki te pozwoliły na ułożenie dawek pokarmowych dla poszczególnych grup zwierząt.

Pod względem jakości zakiszania i wartości pokarmowej przebadano 55 prób różnych kiszzonek. Wykonano w nich 1556 analiz. Kiszzonek bardzo dobrych było – 29, dobrych – 13, zadowalających – 5, miernych – 4, i złych – 2.

Wartość wypiekowa pszenicy - „gluten” jest to substancja białkowa, zbudowana głównie z dwu frakcji białka – gliadyny i gluteniny, która stanowi „rusztowanie” dla wytworzonego ciasta. Własności fizykochemiczne glutenu umożliwiają zatrzymanie w cieście tworzących się podczas fermentacji gazów. Ilość zatrzymanych gazów i sposób ich rozmieszczenia są różne, w zależności od jakości glutenu. W dobrym cieście gazy powinny być rozmieszczone w jego całej masie w postaci drobnych, równych pęcherzyków, rozdzielonych między sobą cienkimi błonami. Zła jakość glutenu obniża zdolność zatrzymywania gazów przez ciasto lub powoduje ich nierównomierne rozmieszczenie. Dlatego ważne jest oznaczanie nie tylko ilości, ale też jakości glutenu – Indeks Glutenu, tj. wskaźnik, którego wartość waha się w granicach od 1 do 100. Pszenice wysokojakościowe charakteryzują się najlepszą jakością glutenu – Indeks Glutenu 61 – 100. Ocenę wartości wypiekowej pszenicy przeprowadzono w 118 próbach oznaczając w nich ilość i jakość glutenu, wyrównanie i wilgotność. Zawartość glutenu powyżej 26% (pszenice wysokojakościowe) stwierdzono w 26 próbach co stanowiło 22 % przebadanych ziaren pszenicy. Najniższy Gluten wynosił 16,5% natomiast najwyższy 44,2%, Indeks Glutenu wahał się od 8 do 99.

Wyrównanie czyli % stosunek ilości ziarna pozostającego na sitach o określonych wymiarach podłużnych oczek do ogólnej masy przesiewanego ziarna wahał się w granicach od 0 do 93%. Im wyrównanie ziarna większe, to ziarno lepiej nadaje się do celów przemysłowych.

Liczbę opadania, czyli liczbę aktywności enzymu alfa-amylazy, która określa ukryte porośnięcia ziarna przeprowadzono w 91 próbach różnych zbóż, wyniki wahały się w granicach od 95 do 671. Na podstawie wartości tego wskaźnika można wnioskować o przydatności technologicznej i przechowywalności badanego materiału.

Kontrolę materiału siewnego przeprowadzono w 86 próbach różnych zbóż. Zdolność kiełkowania wynosiła od 2% do 99%.

Zawartość azotu ogólnego w zielonkach zbóż w celu określenia II dawki nawożenia pogłównego azotu przeprowadzono w 19 próbach, w których stwierdzono zawartość azotu w granicach 1,99% – 4,92%, dlatego w większości przypadków zalecano dodatkowe nawożenie azotem.

Zawartość szkodliwych azotanów oznaczono w 77 próbach różnych warzyw i owoców. Przekroczenia wystąpiły w 2 próbach buraka ćwikłowego.

Zawartość cukru w burakach cukrowych oznaczono w 9 próbach. Wyniki były zróżnicowane i wahały się w granicach od 13,30% do 15,62%.

Oprócz materiału roślinnego i pasz przeprowadzono ocenę 124 prób miodu, wykonując 794 analizy (zawartość wody, kwasowość, przewodność i zafałszowanie sacharozą). Przekroczenia zawartości wody powyżej 20% stwierdzono w 19 próbach, kwasowości powyżej 5 w 6 próbach miodu, kwasowość poniżej 1 stwierdzono w 1 próbce, 11 prób nie spełniało wymagań normy ze względu na zbyt niską przewodność. Natomiast zafałszowanie sacharozą wykryto w 6 próbach badanego miodu.

Wszystkie próby dostarczone do laboratorium zostały przyjęte i przebadane według zgłoszonych potrzeb:

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość prób	Ilość analiz
1	Analiza ilościowa i jakościowa kiszonek	56	1556
2	Oznaczenie azotu w zielonkach zbóż	19	76
3	Oznaczenie azotanów w warzywach i owocach	77	154
4	Oznaczenie ilości i jakości glutenu w pszenicy	121	1200
5	Analiza siana	12	168
6	Zdolność kiełkowania, wilgotność MTZ, czystość nasion	91	314
7	Analiza mieszanek i śrut	39	558
8	Oznaczenie cukru w burakach cukrowych	9	18
9	Analiza miodu	124	794
10	Inne analizy	34	86
	Razem	582	4924

9. Opracowanie planów nawożenia – wg potrzeb.

Nie było zgłoszeń na wykonanie planów nawożenia.

10. Działalność handlowa:

a) sprzedaż płodów rolnych z pola doświadczalnego oraz pasieki - według potrzeb.

Lp.	Asortyment	Ilość kg	Cena zł/kg	Wartość
	Zapasy z roku 2013			
1.	Groch	1168	1,50	1752,00
2.	Zboża paszowe czyszczone	640	0,70	448,00
3.	Pszenica czyszczona	270	0,90	243,00
4.	Poślad	0	0,50	0,00
5.	Worek	41	1,20	49,20

6.	Siano	0,5	250	125
			Razem:	2617,20
Rok 2014				
1.	Rzepak ozimy	3632	1,00	3632,00
2.	Pszenica czyszczona	29600	1,00	29600,00
3.	Pszenica nieczyszczona	820	0,80	656,00
4.	Jęczmień czyszczony	3920	0,70	2744,00
5.	Jęczmień nieczyszczony	150	0,60	90,00
6.	Owies czyszczony	1480	0,70	1036,00
7.	Owies nieczyszczony	400	0,60	240,00
8.	Pszenżyto czyszczone	50	0,70	35,00
9.	Pszenżyto nieczyszczone	440	0,60	264,00
10.	Pośląd	14550	0,50	7275,00
11.	Groch	1960	1,50	2940,00
12.	Bobik	2050	1,50	3075,00
13.	Ziemniaki jadalne	4474	0,60	2684,40
14.	Ziemniaki paszowe	4023	0,30	1206,90
15.	Kukurydza kolby	355	0,40	142,00
16.	Kukurydza ziarno	230	0,60	138,00
17.	Worek	907	1,50	1360,50
18.	Worek raszlowy	179	1,00	179,00
			Razem:	57297,80
			Łącznie:	59915,00

11. Prowadzenie doświadczeń polowych zleconych przez instytucje zewnętrzne.

W 2014 r. na plan 5 doświadczeń wykonano 8 tematów:

- Zwalczanie chorób i szkodników w pszenicy ozimej – odmiana Smuga – 44 poletka - IOR – PIB Poznań, TSD Rzeszów,
- Zwalczanie chorób i szkodników w pszenżycie ozimym – odmiana Fredro – 44 poletka - IOR – PIB Poznań, TSD Rzeszów,
- Zwalczanie chorób i szkodników w pszenicy jarej – odmiana KWS Torridon – 44 poletka - IOR – PIB Poznań, TSD Rzeszów,
- Zwalczanie chorób i szkodników w jęczmieniu jarym – odmiana Kucyk – 44 poletka - IOR – PIB Poznań, TSD Rzeszów,
- Rody ziemniaka odporne na zarazę – 0,25 ha – IHAR – PIB Oddział Młochów,
- Monitoring i zwalczanie zarazy ziemniaka z wykorzystaniem systemu NegFry – 0,06 ha – IOR – PIB Poznań, TSD Rzeszów,
- Ocena odporności wybranych genotypów pomidora uprawnego i dzikiego na zarazę ziemniaka – Instytut Ogrodnictwa Skierniewice – 0,10 ha,
- Porównanie plonowania nowych odmian soi – 9 odmian – 13 poletek.

12. Usługi poligraficzne – wg potrzeb.

Opłatnych usług ksero wykonano w ilości 256 szt. na kwotę 37,20 zł.

XI. Inne programy pomocowe.

1. Dokumentacja aplikacyjna i realizacja projektów POKL, WUP, PARP, projektów szkoleniowych, inne fundusze pozaunijne – wg potrzeb.

2. Szwajcarskie gospodarstwa edukacyjne inspiracją do innowacyjnych działań jednostek samorządowych w Polsce na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale aktywnie uczestniczył w Projekcie „Szwajcarskie gospodarstwa edukacyjne inspiracją dla innowacyjnych działań jednostek samorządu terytorialnego w Polsce na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich” realizowanym w ramach Funduszu Partnerskiego Grantu Blokowego dla Organizacji Pozarządowych i Polsko-Szwajcarskich Regionalnych Projektów Partnerskich Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Projekt zrealizowano w terminie lipca 2013 do czerwca 2014 r., w dwóch etapach. W pierwszym z nich podczas wyjazdu studyjnego uczestnicy projektu (mieszkańcy województwa podkarpackiego prowadzący lub zainteresowani prowadzeniem gospodarstwa edukacyjnego) mieli możliwość zapoznać się z zasadami prowadzenia zagród edukacyjnych w Szwajcarii. Wyjazd służył wymianie doświadczeń i poznaniu rozwiązań możliwych do przeniesienia i zastosowania w naszych warunkach. Drugi etap obejmował dwudniowe szkolenie połączone z warsztatami, które zorganizowano w marcu 2014 r. w Pstragowej. Celem szkolenia było podniesienie poziomu wiedzy w zakresie tworzenia i realizacji programów edukacyjnych w zagrodach z wykorzystaniem praktyk szwajcarskich. Ostatnim przedsięwzięciem w ramach projektu były zorganizowane 7 maja 2014 r. w Przychojcu Dni Otwarte Zagród Edukacyjnych. Impreza miała miejsce w prężnie działającej zagrodzie edukacyjnej p. Czesławy Zawadzkiej. W trakcie zaprezentowano dwa programy - ścieżki tematyczne - tj. "Od ziarenka do bochenka" oraz "Zioła z mojego ogródka". Uczestniczący w zajęciach dzieci miały możliwość zapoznania się i samodzielnego wykonywania czynności związanych ze zbiorem zboża i pieczeniem podplomyków. Każde dziecko otrzymało certyfikat uczestnictwa wraz z drobnym upominkiem. Cały projekt zakończono i rozliczono.

3. W ramach dofinansowanie z ARR na działania: zakup matek, pakietów, odkładów pszczelich, sprzętu pszczelarskiego, środków warrozoobójczych, lawet do przewozu uli, urządzeń laboratoryjnych, przeprowadzanie szkoleń, wdrażanie programów badawczych, wykonanie analiz jakości miodu oraz produkcja filmu edukacyjno – instruktażowego dotyczącego stosowania leków warrozoobójczych - sporządzano wyliczenia żywotności ekonomicznej dla 47 gospodarstw oraz sporządzano 2 ankiety monitorujące.

4. Realizacja projektu Pomoc techniczna:

W ramach zawartego porozumienia z dnia 05.06.2014 r. pomiędzy ARiMR a PODR Boguchwała w od 06.05.2014 rozpoczął pracę Zespół Ekspertki przy Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, którego zadaniem jest pomoc wnioskodawcom i beneficjentom korzystającym ze wsparcia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz rynku owoców i warzyw. Nad realizacją zadań w tym zakresie w Dziale Ekonomiki sprawowany był merytoryczny nadzór.

Eksperci udzielali nieodpłatnej pomocy wnioskodawcom i beneficjentom następujących działań:

- Ułatwianie startu młodym rolnikom (112), - Modernizacja gospodarstw rolnych (121),

- Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych (126),
- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) (211, 212), - Program rolnośrodowiskowy (214),
- Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne (221,223),
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej (311),
- Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w zakresie różnicowania w kierunku działalności nierolniczej (413_311),
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (312),
- Wdrażanie lokalnych strategii w zakresie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw (313_312)

w zakresie:

- a) prawidłowości dokumentowania i rozliczania poniesionych przez beneficjentów kosztów,
- b) prawidłowości dokumentowania realizacji operacji,
- c) wniosków w sprawie zmian umów o przyznanie pomocy,
- d) przygotowywania odpowiedzi na pisma otrzymywane przez wnioskodawców lub beneficjentów z ARiMR w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy oraz postępowania o wypłatę pomocy, w tym przygotowywania środków zaskarżenia,
- e) przygotowywania odpowiedzi lub zastrzeżeń do protokołów (raportów) z kontroli u wnioskodawców i beneficjentów,
- f) spraw dotyczących zwrotu pomocy finansowej oraz zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków.

Łącznie przy realizacji tego zadania pracowało 35 osób pracowników ośrodka oraz 7 Ekspertów zewnętrznych. Udzielili oni pomocy w 388 sprawach.

5. W analizowanym okresie przystąpiono do realizacji trzech projektów.

Pierwszy realizowany w ramach działania – Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie objętego PROW na lata 2007-2013 na temat „Szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie podkarpackim”, wykonano czynności organizacyjne do przeprowadzenia 21 dwudniowych szkoleń podstawowych i 176 szkoleń uzupełniających dla łącznej liczby 5 805 uczestników.

W 2014 roku przeprowadzono 21 dwudniowych podstawowych, w których uczestniczyło 525 rolników oraz 29 szkoleń jednodniowych uzupełniających, w których uczestniczyło 865 rolników.

6. W drugim projekcie szkoleniowym realizowanym w ramach konsorcjum z tego samego działania co poprzedni projekt ale o temacie „Integrowana produkcja roślin”, przeprowadzono 6 dwudniowych szkoleń dla 146 rolników. Tematyka szczegółowa obejmowała szkolenia z branży sadowniczej, warzywniczej i roślin rolniczych.

7. W trzecim projekcie szkoleniowym pt. „Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin rolniczych (zboża, owoce, mięso i mleko) oraz podstawy sprzedaży bezpośredniej”, z woj. podkarpackiego uczestniczyło w 3 szkoleniach CDR Radom - 89 rolników. Do przeprowadzonego postępowania konkursowego wgranego przez CDR Radom, włączył się PODR w Boguchwale poprzez dokonanie naboru

uczestników szkoleń oraz organizację transportu zbiorowego do Radomia. Szkolenia przeprowadzono:

- 23-24.09.2014 r. – PZDR: Łańcut, Przeworsk, Leżajsk,
- 13-14.11.2014 r. – PZDR: Lubaczów,
- 17-18.11.2014 r. – PZDR: Strzyżów, Ropczyce, Rzeszów.

Inne realizowane zadania.

1. W dniu 21 lipca 2014 roku w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale został udokumentowany, wdrożony, utrzymywany i doskonalony System Zarządzania Jakością oparty na modelu procesowym według normy PN-EN ISO 9001: 2009. Przyjęta Polityka Jakości oraz określone w niej cele zostały zakomunikowane pracownikom Ośrodka. Dla większości komórek organizacyjnych ustalone zostały procesy realizowane przez Ośrodek, wynikające z zadań PODR na podstawie Ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego. Zgodnie z podejściem systemowym ustanowione procesy są wzajemnie ze sobą powiązane i wzajemnie na siebie oddziałują.

Na dokumentację Systemu Zarządzania Jakością Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale składa się:

- udokumentowana deklaracja Polityki Jakości i Celów dotyczących jakości,
- Księga Jakości,
- udokumentowane procedury konieczne do osiągnięcia zgodności z Normą,
- dokumenty konieczne dla zapewnienia skutecznego planowania, przebiegu i nadzorowania zachodzących w PODR procesów,
- zapisy wymagane przez Normę.

Obowiązująca dokumentacja systemowa udostępniona jest w Ośrodku w postaci elektronicznej na wewnętrznej stronie internetowej ibd.podrb.pl, natomiast w wersji papierowej dostępna jest u Pełnomocnika ds. SZJ.

Wg opracowanego Rocznego programu auditów we wszystkich komórkach organizacyjnych PODR w Boguchwale zostały przeprowadzone audyty wewnętrzne zgodnie z zapisami w procedurze P-03-Audity - wewnętrzne.

Celem ww. procedury, jest potwierdzenie zgodności funkcjonowania Systemu Zarządzania Jakością w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009/ Księga Jakości i ustanowioną dokumentacją systemu, a także z tym, że system jest skutecznie wdrożony i utrzymany.

Od dnia 5.08.2014 do dnia 24.09.2014 r. przeprowadzonych zostało 33 audyty wewnętrzne zgodnie z planem Rocznego programu auditów na rok 2014.

Procedura realizowana była w 21 Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego oraz 12-tu komórkach organizacyjnych w centrali w tym Najwyższe kierownictwo oraz Pełnomocnik ds. SZJ.

W dniach 24-25 listopada 2014 roku auditorzy z Polskiej Izby Handlu Zagranicznego Certyfikacja Sp. z o.o. przeprowadzili audit certyfikacyjny, którego pozytywny wynik upoważnił jednostkę certyfikującą do wystawienia dla Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale Certyfikatu ISO 9001. jako dowód, że System Zarządzania Jakością spełnia wymagania Normy; **PN – EN ISO 9001:2009.**

2. Dla MRiRW - wypełniono 32 ankiety oceniające wpływ projektów badawczych zrealizowanych w 2013 r. na sektor rolnictwa ekologicznego w Polsce.

3. Przeprowadzono ankietyzację i wykonano analizę produkcyjno-ekonomiczną gospodarstw rolnych w ramach umowy z Instytutem Zootechniki w Balicach. W ramach zadania nt.:

„Ekonomiczne uwarunkowania produkcji zwierzęcej - ocena zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych” analizą objęto 162 gospodarstwa rolne prowadzące różną produkcję zwierzęcą. Wykonano 30 analiz w gospodarstwach utrzymujących bydło mleczne oraz 30 w gospodarstwach utrzymujących owce. Ocenie poddano również 42 gospodarstwa utrzymujące świnie. Zadanie swoją tematyką obejmowało także gospodarstwa ekologiczne, z których również pozyskano dane. Wykonano 10 analiz w gospodarstwach utrzymujących bydło mięsne i 35 w gospodarstwach produkujących mleko oraz 15 w gospodarstwach produkujących jaja ekologiczne. Szczegółowej weryfikacji poddano dane z zakresu warunków klimatyczno-przyrodniczych, warunków organizacyjno-produkcyjnych oraz informacje dotyczące ekonomiki produkcji.

4. Statystyka za 2014 r. odnotowała, że wszystkich wejść na strony PODR w Boguchwale było około 178 tys. z czego ok 40% stanowią wejścia na stronę www.podrb.pl, pozostałe 60% procent to wejścia do stron z pocztą pracowniczą oraz IBD realizowane przez pracowników PODR. Na tej podstawie można oszacować liczbę osób które odwiedził stronę www.podrb.pl na około 71 tysięcy.

Sprawozdanie z realizacji Programu Działalności Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchvale za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
			Ilość																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szeczeń	Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji									
			Ilość					Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm				
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szechnień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
		6. Promowanie nowych odmian, środków chemicznych i nawozów w uprawach ogrodnictwa	629	2157	19	301	10					
		7. Dobór sprzętu rolniczego do eksploatacji w gospodarstwach rolnych	wyk. 2499	wyk. 3713	wyk. 19	wyk. 290	wyk. 31					
			476	1348	1	264				4		
		8. Dobór gospodarstw demonstracyjnych do współpracy	wyk. 1857	wyk. 2482	wyk. 4	wyk. 226				wyk. 0		
			254	375	1	138						
			wyk. 212	wyk. 227	wyk. 0	wyk. 42						
			42437	57151	212	18159		45000	80			
			wyk. 53640	wyk. 85589	wyk. 224	wyk. 8739		wyk. 50333	wyk. 223	wyk. 351		
Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych			39356	41656	76	13935		45000				
1. Płatności bezpośrednie			wyk. 53176	wyk. 68750	wyk. 119	wyk. 5315		wyk. 49984				
2. Modernizacja gospodarstw rolnych			837	3133	32	1060		wyk. 6	wyk. 223	wyk. 3		
3. Premia dla młodych rolników			wyk. 3102	wyk. 4995	wyk. 32	wyk. 980						
4. Restrukturyzacja małych gospodarstw			463	1982	23	686						
			wyk. 2780	wyk. 5896	wyk. 19	wyk. 717		wyk. 343		wyk. 348		
			1781	5380	81	2478						
			wyk. 4582	wyk. 5928	wyk. 54	wyk. 1727						
Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie			22628	63634	430	15009	20		5	15		
1. Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych			wyk. 47171	wyk. 75250	wyk. 405	wyk. 12480	wyk. 0	wyk. 14	wyk. 25	wyk. 3		
a) Propagowanie produktu lokalnego, regionalnego i tradycyjnego jako szansy rozwoju wsi - wykorzystanie tradycyjnych sposobów gospodarowania do wyłwarzania żywności wysokiej jakości w sprzedaży bezpośredniej, tworzenie warunków do zawiązania grup producentów - konsumenci			544	1466	11	628			5			
			wyk. 1450	wyk. 2009	wyk. 14	wyk. 424		wyk. 8	wyk. 24			
			544	1466	11	628			5			
2. Sprzedaż bezpośrednia oraz w ramach działalności marginalnej, ograniczonej i lokalnej			wyk. 1450	wyk. 2009	wyk. 14	wyk. 424		wyk. 8	wyk. 24			
3. Przetwórstwo i marketing produktów rolnych			563	1723	24	420						
			wyk. 2049	wyk. 2826	wyk. 24	wyk. 653						
			236	851	3	175						
4. Tworzenie grup producentów - 45 grup			wyk. 589	wyk. 910		wyk. 134						
			608	1702	12	409						
5. Rynek mleka			wyk. 1172	wyk. 1669	wyk. 12	wyk. 336		wyk. 1				
			2249	6994	34	1050						
a) Optymalizacja produkcji mleka: systemy żywienia, warunki zoohigieniczne, doskonalenie genetyczne			wyk. 3647	wyk. 6736	wyk. 36	wyk. 891						
			1876	5895	32	632						
b) System ewidencjonowania i rozliczania kwot mlecznych			wyk. 2682	wyk. 5151	wyk. 35	wyk. 561						
			373	1099	2	418						
6. Rynek żywca wołowego			wyk. 965	wyk. 1585	wyk. 1	wyk. 330						
			1610	5259	27	834	10					
			wyk. 3436	wyk. 5417	wyk. 44	wyk. 735	wyk. 0					

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji									
			Ilość					Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm				
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szechnień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
			1020	wyk. 3127	15	548	10					
		a) Produkcja wołowyń wysokiej jakości alternatywa dla produkcji mleka w oparciu o użytki zielone	wyk. 1998	wyk. 3184	wyk. 31	wyk. 416	wyk. 0					
		b) Optymalizacja produkcji wołowyń: ekonomika żywienia, systemy produkcji wołowyń (alkierzowy, wypas), krzyżowanie towarowe i doskonalenie genetyczne	590	2132	12	286						
		7. Rynek żywności wieprzowego	wyk. 1438	wyk. 2233	wyk. 13	wyk. 319						
		a) Optymalizacja produkcji wieprzowiny: doskonalenie genetyczne, systemy żywienia, racjonalizacja kosztów	1789	4769	31	852						
		8. Rynek żywności baranin i koźlęcin	wyk. 2080	wyk. 4009	wyk. 27	wyk. 564						
		a) Optymalizacja produkcji wieprzowiny: doskonalenie genetyczne, systemy żywienia, racjonalizacja kosztów	1789	4769	31	852						
		8. Rynek żywności baranin i koźlęcin	wyk. 2080	wyk. 4009	wyk. 27	wyk. 564						
		a) Optymalizacja produkcji: dobór ras i krzyżowanie towarowe, racjonalizacja żywienia, systemy utrzymania	170	659	3	65						
		9. Rejestracja i identyfikacja zwierząt (IRZ)	wyk. 795	wyk. 1079	wyk. 3	wyk. 103						
		10. Profilaktyka chorób zakaźnych w chowie i hodowli zwierząt	wyk. 795	wyk. 1079	wyk. 3	wyk. 103						
		11. Alternatywne kierunki produkcji zwierzęcej w warunkach Podkarpacia	1932	4808	5	1355						
		a) Zasady odchovu drobiu z uwzględnieniem wymogów rynku	wyk. 3315	wyk. 5590	wyk. 3	wyk. 850						
		b) Chów zwierząt futerkowych	791	2476	10	401						
		12. Tworzenie i prowadzenie pasiek	wyk. 1736	wyk. 2376	wyk. 13	wyk. 389						
		a) Nowoczesna gospodarka pasieczna	378	1388	9	260						
		13. Obowiązujące wymogi utrzymania zwierząt gospodarskich wg standardów UE	wyk. 1128	wyk. 1348	wyk. 7	wyk. 166						
		14. Infrastruktura w gospodarstwach rolnych dotycząca: gospodarki nawozowej, środków ochrony roślin, nawozów naturalnych i ścieków	294	908	5	173						
		15. Promowanie nowych technologii, umożliwiających poprawę opłacalności produkcji ogrodniczej	wyk. 778	wyk. 966	wyk. 3	wyk. 99						
		16. Produkcja ogrodnicza a możliwości realizacji dodatkowych źródeł dochodu w gospodarstwach małopolskich	84	480	4	87						
		17. Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	wyk. 350	wyk. 382	wyk. 4	wyk. 67	1					
		18. Kompleksowa ocena rynku rolnego		20	3	wyk. 61	wyk. 0					
		a) Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej	wyk. 86	wyk. 433	wyk. 4	wyk. 61	wyk. 0					
		b) Okresowe informacje o sytuacji na rynku rolnym województwa podkarpackiego	wyk. 368	wyk. 433	wyk. 4	wyk. 61	wyk. 0					
		c) Informacja o cenach i sytuacji na rynku zbóż	3439	7137	81	1258						
			wyk. 4768	wyk. 7612	wyk. 65	wyk. 908						
			1677	5241	15	1126						
			wyk. 3608	wyk. 5478	wyk. 10	wyk. 564						
			397	1325	10	212	4					
			wyk. 854	wyk. 1356	wyk. 14	wyk. 228	wyk. 0					
			609	1857	40	375	5					
			wyk. 1431	wyk. 2115	wyk. 44	wyk. 233	wyk. 0					
			62	333		63						
			wyk. 144	wyk. 234		wyk. 32		wyk. 5	wyk. 1	wyk. 3		
			110	120	33	933						
			wyk. 1257	wyk. 1214	wyk. 1	wyk. 1687				wyk. 20		
						301						
			wyk. 66	wyk. 39	wyk.	wyk. 335						
			10		11	206						
			wyk. 98	wyk. 47	wyk.	wyk. 219						
			50	60	11	153						
			wyk. 795	wyk. 882	wyk.	wyk. 694						

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji									
			Ilość					Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm				
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szecznień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
		d) Informacja o cenach i rynku nawozów mineralnych w województwie podkarpackim	50	60	11	221						
		e) Notowania cen produktów rolnych oraz środków produkcji dla PTWP (serwis farmer.pl)	wyk. 282	wyk. 282	wyk. 1	wyk. 371						
			wyk. 16	wyk. 4	wyk.	wyk. 68						
		19. Opracowanie rolniczych analiz i kalkulacji ekonomicznych	2	22		30						
			wyk. 52	wyk. 48		wyk. 9						
		20. Kredytowanie inwestycji w rolnictwie i otoczeniu rolnictwa	930	2650	14	796						
			wyk. 2523	wyk. 3857	wyk. 16	wyk. 648				15		
		21. Szacowanie strat w gospodarstwach	264	647		241				wyk. 20		
			wyk. 633	wyk. 1318		wyk. 130						
		22. Szkody łowieckie	1318	2523	0	1242						
			wyk. 3502	wyk. 6606	wyk. 1	wyk. 914						
		23. Obowiązkowe ubezpieczenia w rolnictwie	1107	3403	28	1038						
			wyk. 2989	wyk. 4215	wyk. 30	wyk. 769						
		24. Podatki w rolnictwie	1065	3018	22	735						
			wyk. 2294	wyk. 3604	wyk. 20	wyk. 684						
		25. Rachunkowość rolna	518	1497	12	393						
			wyk. 934	wyk. 1506	wyk. 15	wyk. 344						
		26. Współpraca z rolnikami w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowości PL FADN i przekazywania wyników ekonomicznych gospodarstw na bazie prowadzonej rachunkowości	270	1746	3	118						
			wyk. 351	wyk. 1785	wyk. 2	wyk. 24						
		Odtwarzanie, chowanie i wznawianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa	11065	22947	264	7491	*	2570		35		
			wyk. 16731	wyk. 27545	wyk. 198	wyk. 2603		wyk. 4912		wyk. 1268		
IV	Odtwarzanie, chronienie i wznawianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa	1. Program rolnośrodowiskowy 2007-2013	2115	5979	29	1041	*	2440		10		
			wyk. 7761	wyk. 14075	wyk. 21	wyk. 931		wyk. 4912		wyk. 1268		
		2. Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny	1656	5062	167	1054		125		20		
			wyk. 3496	wyk. 5081	wyk. 127	wyk. 924		wyk. 0		wyk. 0		
		3. Rolnictwo ekologiczne	726	2193	61	466		5		5		
			wyk. 1873	wyk. 3080	wyk. 47	wyk. 412		wyk. 0		wyk. 0		
			6568	9713	7	4930						
		4. Płatności dla obszarów ONW	wyk. 3601	wyk. 5309	wyk. 3	wyk. 328						
			3896	11555	88	1542						
		Wsparanie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym	wyk. 7206	wyk. 10284	wyk. 64	wyk. 1139		wyk. 13				
V	Wsparanie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym	1. Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego	672	2425	15	436						
			wyk. 1750	wyk. 2555	wyk. 11	wyk. 281		wyk. 13				
		2. Upowszechnianie wiedzy z zakresu odnawialnych źródeł energii (energia słońca, wody, wiatru, biomasa, biopaliwa)	784	2445	38	408						
			wyk. 1600	wyk. 2353	wyk. 35	wyk. 278						
		3. Ochrona środowiska	2440	6685	35	698						

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji							Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm						
			Ilość					Upow- szczętnień	Informacji							
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	5	7			8	9	10	11	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11						
			wyk. 3856	wyk. 5376	wyk. 38	wyk. 580										
			3603	13729	352	3386										
			wyk. 8663	wyk. 14061	wyk. 321	wyk. 3008										
			696	2398	29	576										
			wyk. 1499	wyk. 2216	wyk. 18	wyk. 547										
			175	1152	1	498										
			wyk. 551	wyk. 982	wyk. 2	wyk. 312										
			662	2730	28	521										
			wyk. 1865	wyk. 2896	wyk. 28	wyk. 543										
			623	2287	43	749										
			wyk. 1687	wyk. 2576	wyk. 33	wyk. 587										
			615	1486	20	429										
			wyk. 1068	wyk. 1616	wyk. 22	wyk. 348										
			8	479	21	230										
			wyk. 391	wyk. 605	wyk. 9	wyk. 170										
				322	2	90										
			wyk. 228	wyk. 355	wyk. 2	wyk. 69										
			16	149	0	28										
			wyk. 83	wyk. 180	wyk. 9	wyk. 74										
			16	149		28										
			wyk. 83	wyk. 180	wyk. 9	wyk. 74										
			1289	4370	222	565										
			wyk. 2308	wyk. 4539	wyk. 190	wyk. 660										
			136	555		415										
			wyk. 362	wyk. 565		wyk. 18										
			6	88	29	34										
			wyk. 308	wyk. 107	wyk. 41	wyk. 167										
					1											
			wyk. 153	wyk. 17	wyk. 9	wyk. 70										
			6	87	6	29										
			wyk. 38	wyk. 23	wyk. 13	wyk. 30										
					1											
			wyk. 57	wyk. 44	wyk. 1	wyk. 40										
					1											
			wyk. 8	wyk. 5	wyk. 4	wyk. 4										
					1											
			wyk. 15	wyk. 9	wyk. 2	wyk. 12										

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji					Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm		
			Ilość			Informacji	Upow- szeczeń	Ilość		
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów			Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		f) „Najciekawsze wyroby z wikliny”	wyk. 1		1 wyk. 1					
		g) „Kryształowa koniczyna”			1 wyk. 0					
		h) „Najlepsza praca projektowa 4H”	wyk. 17	1 wyk. 2	16 wyk. 13	5 wyk. 3				
		i) „Innowacyjne gospodarstwo agroturystyczne”	wyk. 19	wyk. 7	1 wyk. 2	wyk. 8				
			635	670	165	942				
			wyk. 1842	wyk. 323	wyk. 136	wyk. 1263				
Prowadzenie działalności szkoleniowej w ramach działalności statutowej, komercyjnej										
VII Prowadzenie działalności szkoleniowej w ramach działalności statutowej, komercyjnej										
		1. Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem należnym z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu montowanego w kolejnictwie	355	370	88	582				
		a) Szkolenie podstawowe 14 godzin	wyk. 914	wyk. 102	wyk. 81	wyk. 739				
			100	110	28	322				
		wyk. 313	wyk. 68	wyk. 26	wyk. 300					
		b) Szkolenie uzupełniające 7 godzin	255	260	60	260				
		wyk. 601	wyk. 34	wyk. 55	wyk. 439					
		2. Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin (konfekcjonowanie)			2	60				
		a) Szkolenie podstawowe 24 godziny	wyk. 72	wyk. 41	wyk. 0	wyk. 24				
					1	30				
		b) Szkolenie uzupełniające 7 godzin	wyk. 28	wyk. 20	wyk. 0	wyk. 8				
					1	30				
		wyk. 45	wyk. 21	wyk. 0	wyk. 16					
		3. Integrowana produkcja roślin	280	300	2	300				
		a) Szkolenie podstawowe 16 godzin	wyk. 72	wyk. 4	wyk. 0	wyk. 43				
			280	300	1	300				
		b) Szkolenie uzupełniające 7 godzin	wyk. 49	wyk. 3	wyk. 0	wyk. 37				
					1					
		wyk. 23	wyk. 1	wyk. 0	wyk. 6					
		4. Bezpieczeństwo i higiena pracy - wg potrzeb								
		a) BHP dla pracodawców, osób kierujących pracownikami 16 godz.	wyk. 16	wyk. 1	wyk. 1					
		b) BHP dla pracowników administracyjno-biurowych 8 godz.	wyk. 6	wyk. 1	wyk. 1					
		5. PROW 2014 - 2020	wyk. 10							
			wyk. 186	wyk. 137	60 wyk. 42	wyk. 104				
		6. Seminaria, konferencje			13					
			wyk. 270	wyk. 36	wyk. 5	wyk. 228				

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji									
			Ilość						Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm			
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szczęnień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
		a) Rolnictwo ekologiczne	wyk. 19	wyk.2	1		wyk. 12					
		b) Program rolnośrodowiskowo-klimatyczny	wyk. 31	wyk. 4	1		wyk. 16					
		c) Odnawialne źródła energii	wyk. 30	wyk. 6	wyk. 1		wyk. 18					
		d) Perspektywy rozwoju chowu i hodowli zwierząt gospodarskich na Podkarpaciu (bydła mlecznego, trzody i drobnego inwentarza)	wyk. 52	wyk. 4	3		wyk. 53					
		e) Warzywnictwo	wyk. 17	wyk. 4	1		wyk. 13					
		f) Rośliny ozdobne	wyk. 8		1		wyk. 8					
		g) Sadownictwo	wyk. 12	wyk.3	1		wyk. 17					
		h) Technologie z zakresu produkcji roślinnej	wyk. 36		1		wyk. 29					
		i) Turystyka wiejska i agroturystyka w nowej perspektywie finansowej	wyk. 17	wyk. 4	1		wyk. 15					
		j) Zasady funkcjonowania grup producentów na współczesnym rynku rolnym	wyk. 29	wyk. 9	wyk. 1		wyk. 29					
		k) Ekonomika gospodarstw rolnych	wyk. 19		wyk. 2		wyk. 18					
		l) Kobieta innowacyjna	wyk.		1							
		l) Innowacyjne rozwiązania w budownictwie inwentarskim	wyk.		wyk. 1							
		m) Poprawa jakości mleka i zdrowotności krów	wyk.		1							
		7. Program doskonalenia zawodowego własnej kadry mający na celu osiągnięcie specjalizacji zawodowej na poziomie umożliwiający prowadzenie na wysokim poziomie działalności doradczej i oświatowej na rzecz rozwoju obszarów wiejskich - wg. potrzeb	wyk. 311	wyk.2	wyk. 7		wyk.115					
		a) Udział pracowników w formach szkoleniowych organizowanych przez inne jednostki, tj. uczelnie, instytuty, ośrodki specjalistyczne (szkolenia, kursy zawodowe, kursy internetowe, konferencje, wystawy, studia podyplomowe itp.)	wyk. 136	wyk. 1	wyk. 2		wyk. 39					
		b) Udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez PODR:										
		b1. Bezpieczeństwa i higieny pracy	wyk. 175	wyk. 1	wyk. 5		wyk. 76					
		b2. Podnoszenie kwalifikacji w różnych formach szkoleniowych	wyk. 18				wyk. 1					
		b3. Rachunkowość rolna PL FADN	wyk. 112		wyk. 1		wyk. 65					
		8. Prowadzenie „Wioski Internetowej”. Kształcenie na odległość na terenach wiejskich w ramach Internetowego Centrum Kształcenia. Udoskonalanie nowoczesnych form kształcenia	wyk. 45	wyk. 1	wyk. 4		wyk.10					
			481 osób korzystało z Wioski Internetowej									
Wsparcie działań merytorycznych Ośrodka poprzez publikację wydawnictw własnych i promocję PODR												
VIII Wsparcie działań merytorycznych Ośrodka												
1. Wydanie 1 numeru AGRO PODKARPACIA - nakład 9 500			wyk. 9500 egz.									

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji										
			Ilość					Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm					
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szechnień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
poprzez publikację wydawnictw własnych i promocję PODR	2.	Wydanie 10 numerów nowego wydawnictwa PODR Boguchwała - 50 000	wyd. 10 nr 38 000 egz.								11		
	3.	Wydanie 21 broszur i 1 ulotki tematycznej o łącznym nakładzie 13 850 egz.	wyd. 12 brosz./4 ulot. 9 500 egz. 0	500									
	a)	Sad przydomowy - 1 000 broszura	500										
	b)	Uprawa ogórka gruntowego - 500 broszura	500										
	c)	Płaskie osłony w uprawie warzyw - 500 broszura	0										
	d)	Agrotechnika zbóż ozimych z charakterystyką odmian - 500 broszura	500 egz. Ulotka										
	e)	Agrotechnika zbóż jarych z charakterystyką odmian - 500 broszura	500 Ulotka										
	f)	Agrotechnika roślin strączkowych - 500 broszura	50										
	g)	Przewodnik po polu doświadczalnym - 50 broszura	0										
	h)	Chów bydła mięsnego - 500 broszura	0										
	i)	Uprawa borówki amerykańskiej - 500 broszura	500 egz. Ulotka										
	j)	Uprawa ziemniaków jadalnych z charakterystyką odmian - 500 broszura	0										
	k)	Trwale użytki zielone - 500 broszura	500										
	l)	Wyniki doświadczeń polowych - 500 broszura	2000										
	m)	Ewidencja zabiegów ochrony roślin - 1 500 broszura	1500										
	n)	Technologie produkcji trzody chlewnej - 500 broszura	500										
	Promocja sektora rolnego poprzez organizację imprez wystawienniczo-handlowych	o)	Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym - 150 broszura	300									
p)		Kalkulacje kosztów produkcji rolniczej - 150 broszura	0										
q)		Pozyskiwanie dodatkowych źródeł dochodu - 1 500 broszura	0										
r)		Kasze w żywieniu - 500 broszura	500										
s)		Desery - 500 broszura	500										
t)		Grupy producentów - 500 ulotka	0										
u)		Oleje w żywieniu - 500 broszura	500										
v)		Druki ksero - 100 000	97 271										
w)		Prenumerata tytułów czasopism i wydawnictw ciągłych	144										
x)		Katalog zwierząt XVI RWZH w Boguchwałce - 200 broszura	200										
y)		Katalog firm - DOD - 200 broszura	250 ulotka										
z)	Katalog firm - JGO - 200 broszura	200											
aa)	Plakaty, zaproszenia itp. - 12 000	12 103											
ab)	Kalendarz na 2015 rok - 350	350											
ac)	Materiały promocyjne PODR - wg. potrzeb	0											
IX Promocja sektora rolnego poprzez organizację imprez wystawienniczo-handlowych													
IX Promocja sektora rolnego poprzez organizację imprez wystawienniczo-handlowych	1.	Prezentacje dorobku wsi podkarpackiej na imprezach organizowanych w PODR w Boguchwałce - wg. potrzeb	wyk. 667	wyk. 56	wyk. 73	wyk. 491							
	2.	Organizacja 17 imprez promocyjno-handlowych:	13	wyk. 8	wyk. 5	wyk. 2							
	a)	DOD i XVI Regionalnej Wystawy Zwierząt oraz wystawy maszyn rolniczych	551	wyk. 41	wyk. 31	wyk. 467							
	b)	Jesienna Giełda Ogrodnicza	279	wyk. 23	wyk. 11	wyk. 211							
	c)	Agrobieszczydy - Lesko	200	wyk. 8	wyk. 9	wyk. 209							
	d)	Targi Żywności Ekologicznej „Ekogala”	43	wyk. 8	wyk. 41	wyk. 41							

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji										
			Ilość						Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm				
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Konkursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji	Upow- szczęnień	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność	Planów			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
		e) Giełda wiktoriańska - Rudnik n. Sanem	4		wyk. 1								
		f) Wiklinowe spłoty - Łowisko 2014	3		wyk. 1								
		g) Festiwal ekologiczny	0		wyk. 0								
		h) Dni kukurydzy	0		wyk. 0								
		i) „Pozegnanie wakacji w Rudawce Rymańskiej”	4		wyk. 2								
		j) X Krajowa Wystawa Bydła Simentalskiego	1										
		k) Konkurs Wierca Dożynkowego w Radomyślu Wlk.	3	wyk.1		wyk. 2							
		l) Święto malin w Poloni	2		wyk. 1								
		l) Święto ryby w gminie Gorzyce (Młocze Poduchowne)	1										
		m) Powiatowe Święto Chleba	3		wyk. 2	wyk. 1							
		n) Festiwal Kwiatów w Albogowej	2		wyk. 1								
		o) Włoszańskie Jadło	1		wyk. 1								
		p) Wielkanocne tradycje	2		wyk. 2								
		3. Promocja dorobku wsi podkarpackiej na dożynkach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz innych imprezach promocyjno - handlowych - wg. potrzeb	wyk.103	wyk.7	wyk.37	wyk.22							
Prowadzenie działalności komercyjnej w ramach działalności statutowej													
X	Prowadzenie działalności komercyjnej w ramach działalności statutowej	1. Wynajem sprzętu rolniczego - wg. potrzeb	10000				5						
		2. Prowadzenie strony internetowej - wg. potrzeb	wyk. 681	wyk. 706	wyk.2	wyk. 132	wyk. 1	wyk. 252			wyk. 0		
			25 zł										
			0										
			358 285,97 zł										
			406 832,80 zł										
			15 182,68 zł										
			0										
	INNE PROGRAMY POMOCOWE	1. Dokumentacja aplikacyjna i realizacja projektów POKL, WUP, PAPP, projektów szkoleniowych, inne fundusze pozauństwowe - wg. potrzeb	wyk. 6	wyk. 1	wyk.1	wyk. 1							

Lp.	Priorytet	Działanie	Sposób i zakres realizacji							Świadczenie odpłatnych usług dla rolników i firm		
			Ilość				Upow- szeczeń	Wniosków o pomoc / kredyt	Wniosków o płatność			
			Gospodarstw	Doradztwa	Szkoleń/ Konferencji/ Seminariów/ Kursów/ Pokazów/ Projektów	Informacji				6	7	8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
		2. Szwajcarskie gospodarstwa edukacyjne inspirowane do innowacyjnych działań jednostek samorządowych w Polsce na rzecz zrównowoczonego rozwoju obszarów wiejskich	wyk. 6 108632	wyk. 1 206332	wyk. 5 2060	wyk. 3 55892						
		Indywidualne porady rolnicze dla gospodarstw współpracujących z PODR w Boguchwale	wyk. 188572	wyk. 273000	wyk. 1945	wyk. 38051	wyk. 78	wyk. 56172	wyk. 290	wyk. 1630		

* - po zmianie